

Diputació
Barcelona

Generalitat
de Catalunya

Elaboració dels Programes Memòria d'Intervenció Integral

Llei 11/2022 de Barris i Viles de Catalunya

Manual metodològic

Col·lecció **Eines**
Sèrie Urbanisme i Habitatge **16**

Elaboració dels Programes Memòria d'Intervenció Integral

Llei 11/2022 de Barris i Viles de Catalunya

Manual metodològic

Diputació
Barcelona

Sèrie Urbanisme i Habitatge 16

Elaboració dels Programes Memòria d'Intervenció Integral

Llei 11/2022 de Barris i Viles de Catalunya

Manual metodològic

DIRECCIÓ

Diputació de Barcelona. Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana

Amb el suport i la participació de:

Àrea d'Acció Climàtica i Transició Energètica

Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat

Generalitat de Catalunya. Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica

Comissionat per a l'impuls de les polítiques de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles

COORDINACIÓ

Diputació de Barcelona. Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana

Anna Garcia Masiá. Dra. en Gestió i Valoració Urbana i Sociòloga. Responsable d'anàlisi, seguiment i avaluació en regeneració urbana

Generalitat de Catalunya. Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica

Josep Casas i Miralles. Arquitecte. Subdirector general d'Habitatge. Oficina Tècnica de Barris i Viles

Gabinet GAUDI INNOVATION

Paco Medina Vicente. Consultor jurista urbanista

Georgina Andreu Losantos. Consultora economista

AUTORIA

Territoris XLM

Mònica Beguer Jornet, arquitecta. Helena Cruz Gallach, doctora en geografia

Joana Piñol Susperregui, arquitecta. Teodora D. Kràleva, arquitecta

Claudia Ginesio Anechina, dissenyadora i màster en arquitectura. Martí Aparicio Artigas, geògraf

Pau Mendoza Muñoz, arquitecte. Ares Franquès Castellà, graduada en arquitectura

Antoinette Vargas Salazar, graduada en paisatgisme. Daniel Gómez de Zamora, biòleg

PRODUCCIÓ I EDICIÓ

Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional de la Diputació de Barcelona

1a edició

Abril 2026

© de l'edició

Diputació de Barcelona

© dels textos

Els autors

Impressió

Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Dipòsit legal

B 11777-2026

Índex

Presentació	8
I. Marc general i instruments procedimentals	9
1. Introducció	10
1.1. Context i marc estratègic de referència	12
1.2. Les polítiques de regeneració urbana a Catalunya	14
1.3. Conceptualització de la regeneració urbana als PMII	17
1.4. Glossari	19
1.5. Marc normatiu	21
2. Recursos i metodologia de treball	23
2.1. Punt de partida	23
2.2. Planificació del treball	26
2.3. Metodologia	29
3. Requeriments i procediments vinculats a la presentació i tramitació dels PMII	38

II. Redacció del Programa Memòria d'Intervenció Integral	43
1. Introducció al PMII	46
1.1. Resum executiu	46
1.2. Definició de la problemàtica	47
1.3. Metodologia d'elaboració del PMII	47
2. Antecedents	49
2.1. Experiències prèvies en actuacions similars	49
2.2. Plans sectorials i agenda urbana local vigents	50
2.3. Processos participatius duts a terme	50
3. Característiques de l'àrea d'atenció especial	52
3.1. Delimitació de l'àrea d'atenció especial	53
3.2. Anàlisi i diagnosi. Descripció de la situació social, urbanística, ambiental i econòmica de l'àrea d'atenció especial	55
3.3. Indicadors que determinen la condició d'àrea d'atenció especial	61
3.4. Plànols	62
4. Actuacions del PMII	65
4.1. Missió, estratègia global i objectius del PMII	66
4.2. Descripció de les actuacions	67
4.3. Rellevància i transversalitat de les actuacions	74
4.4. Grau d'innovació	77
4.5. Fitxes d'actuació	78
4.6. Planificació de les actuacions	78
4.7. Emplaçament de les actuacions proposades	79

4.8.	Intervencions públiques en curs i/o projectades en els darrers 5 anys	79
5.	Metodologia, execució i gestió de les actuacions	81
5.1.	Model de governança	81
5.2.	Oficina local del Pla de barris	84
5.3.	Participació comunitària	85
6.	Pressupost, pla financer i cronograma	87
6.1.	Pressupost global	88
6.2.	Pla financer	88
6.3.	Cronograma	89
6.4.	Taula resum del pressupost	89
7.	Avaluació del PMII	91
7.1.	Avaluació ex ante d'impacte econòmic i social	91
7.2.	Avaluació d'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació	92
8.	Annexos	95
8.1.	Bibliografia	95
8.2.	Annex. Conceptes bàsics del marc normatiu d'aplicació	97

Presentació

La segregació urbana que afecta determinats barris i viles de Catalunya —fruit de la concentració de vulnerabilitats socials, econòmiques, urbanístiques i ambientals— constitueix un dels principals reptes per a la cohesió social i territorial. Davant d'aquesta realitat complexa, les polítiques de regeneració urbana han evolucionat des de les primeres iniciatives europees cap a un model integral i transversal, consolidat a Catalunya a través de la Llei de barris, que incorpora nous desafiaments com la transició energètica, la resiliència urbana i la justícia social. En aquest marc els Programes Memòria d'Intervenció Integral (PMII) esdevenen l'instrument per planificar i impulsar actuacions transformadores, capaces de donar resposta a la complexitat dels territoris i millorar de manera sostinguda la qualitat de vida de la ciutadania.

La Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya presentem aquest manual, concebut com una eina de suport a tots els municipis que vulguin elaborar els programes memòria d'intervenció integral (PMII) per concórrer a les convocatòries dels ajuts del Pla de Barris i Viles de Catalunya 2025-2029, emmarcat en la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i viles (Llei de barris).

La publicació s'articula mitjançant una mirada multidimensional, que integra els àmbits urbà, sociocomunitari i ambiental. Aquest enfocament transversal i integrador té per objectiu garantir que els Programes Memòria responguin de manera coordinada i coherent als reptes de les àrees urbanes amb necessitat d'atenció especial. Volem fer explícit agraïment als redactors de l'estudi, a totes aquelles persones que des d'ambdues institucions han participat en la coordinació dels treballs i en aportar i vetllar pel caràcter transversal i multidisciplinar del document, així com als ens locals i consultors especialitzats que han fet les seves aportacions en el procés d'elaboració del manual.

La Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya confiem que aquest manual sigui d'utilitat per als equips tècnics municipals i que els faciliti el treball per impulsar projectes de transformació integral en barris desafavorits per millorar la qualitat de vida dels seus habitants.

Gemma Badia Cequier

Presidenta delegada de l'Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana
Diputació de Barcelona

Carles Martí i Jufresa

Comissionat per a l'Impuls de les
Polítiques de Millorament Urbà,
Ambiental i Social dels Barris i les Viles
Departament de Territori, Habitatge i
transició Ecològica
Generalitat de Catalunya

I. MARC GENERAL I INSTRUMENTS PROCEDIMENTALS

1. Introducció

El *Manual metodològic per a l'elaboració dels Programes Memòria d'Intervenció Integral (PMII)*, previstos a la Llei 11/2022 de barris i viles de Catalunya, té com a objectiu facilitar la concepció i redacció d'aquests programes per part dels ens locals que vulguin concórrer a les convocatòries d'ajuts del Pla de Barris i Viles de Catalunya 2025-2029, en el marc de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i viles.

Amb aquesta finalitat, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya han elaborat aquest manual com una eina de suport tècnic i metodològic a disposició dels municipis i altres ens locals, orientada a estructurar, desenvolupar i donar coherència als PMII.

Aquest document defineix els criteris metodològics, l'enfocament de treball i l'estructura de continguts que han de guiar l'elaboració dels programes. En aquest sentit, es complementa amb la *Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial* del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya, que regula els aspectes formals, procedimentals i administratius de la presentació de sol·licituds.

Així, mentre que la guia pràctica estableix què cal presentar i en quines condicions, el present manual orienta sobre com elaborar el contingut del PMII amb qualitat tècnica, coherència interna i visió estratègica. Ambdós documents són, per tant, complementaris i s'han d'utilitzar de manera coordinada en el procés de preparació de les candidatures.

Finalment, amb la voluntat que els PMII presentats es caracteritzin per fomentar estratègies de regeneració dels barris amb major vulnerabilitat mitjançant una mirada transversal i integral, el manual s'ha redactat a partir dels suggeriments i coneixements d'un grup format per responsables tècnics de tres àrees de la Diputació de Barcelona (l'Àrea de Regeneració urbana, l'Àrea de Sostenibilitat social, cicle de vida i comunitat i l'Àrea d'Acció climàtica i Transició energètica). A més, també ha comptat amb les aportacions realitzades per part de diversos equips redactors encarregats de l'elaboració d'alguns dels PMII presentats a la convocatòria de 2025.

Estructura del Manual metodològic: com llegir aquest document?

El Manual metodològic està plantejat en dues grans parts. La primera part, **Marc general i instruments procedimentals**, té caràcter introductori, planteja els treballs de preparació per a la redacció del PMII i s'estructura en tres capítols: (1) Introducció, (2) Recursos i metodologia de treball i (3) Requeriments i procediments vinculats a la presentació i tramitació del PMII.

En el capítol d'introducció, en primer lloc, se situa el context i marc estratègic de referència, i s'ofereix una revisió sintètica de la trajectòria històrica de les polítiques de regeneració urbana a Catalunya. Així mateix, també s'exposa la formulació conceptual la regeneració urbana en el marc dels programes memòria d'intervenció integral. L'apartat també s'acompanya d'un glossari amb les definicions de conceptes clau i, finalment, es detalla el marc normatiu d'aplicació als PMII. Al segon capítol, referent a Recursos i metodologia de treball, s'hi detallen les recomanacions i metodologies proposades per poder abordar l'elaboració dels PMII, incorporant les qüestions organitzatives, de planificació i les estratègies de participació tècnica i ciutadana. Així doncs, el lector trobarà en aquest apartat aquells aspectes metodològics de caràcter general, que formen part del procés de redacció del PMII, mentre que en els capítols posteriors es fa referència a qüestions metodològiques de detall. El tercer capítol recull els Requeriments i procediments vinculats a la presentació i tramitació del PMII. Així, s'hi identifiquen aquells requeriments que faran vàlida la sol·licitud i la consideració d'àrea d'atenció especial, així com les especificitats entorn com formalitzar la tramitació i la documentació a presentar.

La segona part, **Redacció del Programa Memòria d'Intervenció Integral** recull el contingut que ha de contenir el document del Pla de barris a l'hora de presentar-lo a la convocatòria corresponent. Així, la segona part s'estructura en vuit capítols: (1) Introducció al PMII, (2) Antecedents, (3) Característiques de l'àrea d'atenció especial, (4) Actuacions del PMII, (5) Metodologia, execució i gestió de les actuacions, (6) Pressupost, pla financer i cronograma, (7) Avaluació del PMII i (8) Annexos. Així, el lector hi trobarà la proposta d'estructura que ha de contenir el PMII, amb l'explicació detallada a cada capítol. Cadascun compta, a l'inici, amb un aclariment de l'objectiu corresponent, i un recordatori del procés de participació ciutadana i tecnicopolítica que s'ha de dur a terme així com la seva connexió amb el procés d'avaluació ex ante d'impacte econòmic i social, que es relacionen directament amb les explicacions del capítol 2. Recursos i metodologia de treball.

I, finalment, el Manual es clou amb la Bibliografia de referència i un annex, que recull els conceptes bàsics del marc normatiu.

1.1. Context i marc estratègic de referència

La Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i viles, ofereix un marc legal per impulsar actuacions coordinades en aquells barris i viles que presenten necessitat d'una intervenció integral, ja que acumulen múltiples situacions de vulnerabilitat marcades per dèficits urbanístics, socials, ambientals i econòmics. En aquest sentit, la llei recull el testimoni d'una llarga trajectòria de polítiques de millorament urbà, i crea el Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial amb la voluntat de donar respostes concretes als reptes que presenta la societat, amb la voluntat de promoure projectes integrals que millorin la qualitat de vida als barris a través d'una intervenció transformadora, participativa i sostenible.

Així, la Llei 2/2004, del 4 de juny, de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial va representar un impuls per als barris i les àrees urbanes d'atenció especial que es van acollir al Fons de Foment del Programa de Barris i Àrees Urbanes d'Atenció Especial. En termes generals, la Llei va aconseguir els objectius que es proposava pel que fa al millorament de la situació urbanística i social, va afavorir la renovació de l'espai públic, la dotació d'equipaments i la dinamització econòmica i social, i va contribuir, en definitiva, a la millora de les condicions de vida de la població i a mantenir la cohesió social en aquestes àrees urbanes d'atenció especial. Així, i tal com s'exposarà més endavant, s'han produït notables avenços en la planificació d'aquestes polítiques, incorporant en les polítiques de regeneració urbana, primer, l'àmbit social i, ara, l'àmbit ambiental, reforçant la necessitat d'abordar els reptes amb una mirada transversal. En aquest sentit, la Llei 11/2022 reconeix i estableix que per tal d'incidir de forma efectiva en la millora de la qualitat de vida dels barris les polítiques de regeneració i rehabilitació urbana han d'adreçar-se al conjunt d'elements que incideixen en la vida dels veïns i veïnes dels barris i viles, de manera que han de considerar tant l'espai públic com els equipaments, l'habitatge, l'accessibilitat, la dinamització comercial, la formació, l'ocupació, la protecció social i l'equitat de gènere, entre d'altres. Al mateix temps, les polítiques de rehabilitació necessiten actuacions transversals, coordinades i concebudes per a àrees concretes dels municipis, un fet que requereix de canvis en les formes d'intervenció en les administracions, sovint habituades a intervenir de forma sectorial.

Tanmateix, malgrat els avenços, després de set convocatòries de la Llei 2/2004 i d'altres experiències i accions de rehabilitació i regeneració de barris, encara perduren situacions de vulnerabilitat urbana i social a molts entorns urbans de Catalunya, que evidencien les desigualtats existents en els entorns urbans. Unes desigualtats que estan marcades per processos d'exclusió social i residencial que evidencien que la concentració de necessitats socials que els caracteritzen tendeixen a persistir en un procés de reforç mutu, perdurant les barreres d'accés estructural a la igualtat d'oportunitats i dificultant la cohesió social i urbana (Diputació de Barcelona, 2023).

Les principals ciutats i els grans municipis del territori, així com diversitat de viles, presenten encara reptes de cohesió social que tenen una clara relació amb deficiències d'ordre urbanístic, residencial, ambiental i energètic. Els barris construïts sobre la base de polígons d'habitatges en les dècades dels anys seixanta i setanta a conseqüència de l'assentament dels fluxos migratoris interiors, els centres històrics en procés de degradació, els barris perifèrics marginals o les urbanitzacions aïllades d'autoconstrucció, nascudes de processos d'urbanització poc regulats, constitueixen fenòmens sociourbans d'abordatge complex.

La tendència a la segregació residencial sobre el territori fa que els sectors socials amb majors vulnerabilitats es tendeixin a concentrar en barris vulnerables. D'aquesta manera, es produeix un fenomen paradoxal: aquells qui més necessiten els serveis i el suport públics acaben tendint a residir en els barris amb més carències i en aquells municipis amb menys recursos. D'aquesta manera, les desigualtats socials, els dèficits ambientals i la manca de serveis i dotacions es troben interrelacionades i es retroalimenten entre sí. Així, la segregació residencial esdevé al mateix temps un reflex i una causa de les desigualtats socials. Tot i que aquests fenòmens d'exclusió tradicionalment s'han vinculat habitualment als barris de les àrees metropolitanes i de les grans ciutats, la Llei 11/2022 reconeix que els darrers anys s'ha fet evident que aquestes situacions afecten també a les poblacions de la Catalunya interior.

A la problemàtica social, i a les inadequades condicions d'accessibilitat dels habitatges no resoltes amb l'anterior Llei 2/2004, s'hi afegixen els reptes derivats del canvi climàtic i la crisi ambiental, que tenen una incidència creixent a les condicions de vida de la població dels barris i viles. Els teixits urbans amb edificacions més precàries, menor qualitat constructiva i dotacions urbanes més insuficients pateixen més les conseqüències de les temperatures extremes i són especialment vulnerables a les onades de calor, agreujades sovint per la manca de verd urbà i d'espais d'ombra, així com per l'efecte d'illa de calor. Les condicions d'habitabilitat i accessibilitat dels habitatges són sovint inadequades, de manera que pateixen més calor durant els períodes càlids i requereixen un major consum energètic per garantir el confort tèrmic a l'hivern, amb l'efecte consegüent de la pobresa energètica i l'increment de les desigualtats socials i ambientals. A més, moltes àrees urbanes es troben exposades als riscos típicament mediterranis, agreujats per l'avenç del canvi climàtic, com ara riuades i inundacions, sovint associades a l'ocupació històrica de zones inundables o de risc, a la impermeabilització del sòl i als dèficits en els sistemes de drenatge i la gestió de l'aigua; així com l'augment de les incidències associades a la pujada de temperatures, als esdeveniments coneguts com a onades de calor i les seves conseqüències, els cops de calor. Aquestes problemàtiques estan directament relacionades amb la manca generalitzada d'un verd urbà estructural i funcional (infraestructura verda), planificat en xarxa i distribuït equitativament i situat a la trama urbana, que doni resposta a les seves especificitats. Aquesta infraestructura verda aporta una gran quantitat de serveis ecosistèmics, tant de suport com de regulació i culturals, sent els d'aprovisionament els menys representats. Pel que fa als de suport, la infraestructura verda proporciona hàbitat a tota una sèrie de biodiversitat beneficiosa per a la ciutat, partint de la pròpia vegetació i culminant amb aquells organismes que en conjunt enriqueixen, milloren i enforteixen la qualitat i resiliència de l'ecosistema. D'entre els serveis ecosistèmics de regulació, destaca la capacitat de la infraestructura verda de millorar la qualitat de l'aire i el sòl, amb la captura de contaminants i el filtratge de matèria particulada. La combinació de l'ombra i la humitat de la vegetació, amb sòls no pavimentats, permeten un ambient més fresc que ajuda a reduir la calor i altres fenòmens extrems, amb espais públics més agradables i saludables i més beneficis per al benestar i la salut física i mental. Fent una lectura conjunta de tots aquests factors, es pot determinar que els sectors més vulnerables socialment són també els que més pateixen els impactes i els costos del canvi climàtic, tenint un model urbà molt poc saludable.

Per tots els motius exposats, el Pla de barris i Viles de Catalunya 2025-2029 conceptualitza la necessitat de planificar les polítiques públiques d'intervenció amb una

perspectiva integral, per donar la resposta necessària a la complexitat dels reptes urbans existents. Prenent de referència la diversificació de la realitat urbana i social, les intervencions han de considerar les condicions de la comunitat en tant que base social de la intervenció i implementar un abordatge interseccional de les desigualtats i les debilitats relacionals. Així mateix, també promou la necessitat de pensar i planificar polítiques públiques envers l'adaptació i la mitigació dels efectes del canvi climàtic i l'impacte que aquest té en la qualitat de vida de les persones, les necessitats d'adoptar mesures per a l'adaptació i la necessària transició energètica, etc.

Al mateix temps, la integralitat de les polítiques de regeneració urbana impulsades pel Pla de barris no es poden concebre com un exercici exclusivament institucional on la ciutadania és concebuda com a destinatària de les polítiques de rehabilitació sinó que cal que en sigui protagonista, intervenint des de la definició dels objectius, fins a la determinació de les actuacions i l'avaluació dels resultats. Aquesta també és la determinació de la Llei 11/2022, que entre els principis generals que han d'inspirar les administracions en el desplegament dels programes memòria d'intervenció integral estableix la participació ciutadana en un sentit ampli i no exclouent al llarg de les diferents fases de desplegament.

1.2. Les polítiques de regeneració urbana a Catalunya

Catalunya compta amb experiència en polítiques de rehabilitació i regeneració urbana. Des de la recuperació de la democràcia municipal a partir de 1979, gran part de la iniciativa de les administracions locals s'ha centrat en la intervenció en la transformació física de la ciutat, especialment al voltant de la reforma de l'espai públic, els equipaments i les zones verdes per dotar els municipis d'una major qualitat de vida. Ja des dels primers ajuntaments democràtics, a inicis dels anys vuitanta, els esforços es van concentrar a fer front als dèficits urbans heretats de la Dictadura, tant pel que fa als serveis bàsics com a la baixa qualitat i les mancances d'equipaments i zones verdes, molt reivindicades pels moviments veïnals. Són paradigmàtiques, en primer lloc, les actuacions realitzades als barris perifèrics de les ciutats metropolitanes (polígons residencials) a través de la provisió d'infraestructures de sanejament, l'adequació de l'espai viari, la dotació de transport públic, la provisió d'escoles, centres cívics, equipaments sanitaris, l'adequació de zones verdes, la provisió de mobiliari urbà. Posteriorment, van seguir actuacions de rehabilitació dels nuclis històrics (pacificació d'eixos viaris, posada en valor dels elements patrimonials, adequació de zones d'estada, dinamització del comerç, entre d'altres).

Els programes de regeneració urbana varen agafar força quan la Unió Europea va engegar, entre l'any 1994 i 1999 el programa URBAN, que tenia l'objectiu de contribuir a reactivar els barris amb majors dèficits en termes socials, econòmics i ambientals, mitjançant un enfocament integrador, que havia d'incloure actuacions de redinamització socioeconòmica i ambiental. La definició d'una metodologia de treball específica fou un dels principals valors afegits de la iniciativa. Aquesta es fomentava en l'aplicació d'un enfocament integral de les estratègies de redinamització urbana, la participació dels agents locals, la cooperació i corresponsabilització dels diferents nivells de l'administració, el foment de pràctiques innovadores i la creació de xarxes d'intercanvi de coneixement (Gutiérrez, 2009). En aquest marc es van desplegar programes de rehabilitació de nuclis històrics, barris residencials en la peri-

fèria de la ciutat o de zones industrials, tant en la primera com en la segona convocatòria, entre els anys 2000 i 2006.

En aquest context, en diverses ciutats catalanes es començà a percebre la necessitat d'impulsar noves polítiques de rehabilitació, i gràcies als aprenentatges derivats del programa URBAN, a l'inici del segle XXI, el govern de la Generalitat de Catalunya impulsà la Llei 2/2004 de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial, que volia donar un pas més en el desplegament de polítiques de rehabilitació en els barris més necessitats. Així doncs, la Llei 2/2004 va ser l'antecedent directe de la Llei 11/2022 de millorament urbà, ambiental i social dels barris i viles, que motiva aquest manual. Inspirada en el programa URBAN de la Unió Europea, la coneguda com primera Llei de barris partia de quatre principis: la cooperació interadministrativa, la transversalitat de les actuacions, la participació dels veïns i veïnes i l'avaluació (DPTOP, 2009). La Llei preveia la creació d'un fons específic per la rehabilitació de barris i assignava anualment recursos específics. A través de convocatòries anuals, es convocava als ajuntaments a presentar projectes d'intervenció integral en barris amb necessitats, a executar-se en un període de quatre anys. Els projectes havien de presentar actuacions en vuit camps d'intervenció: espai públic i zones verdes, renovació dels elements comuns en els habitatges, equipaments, accés a les tecnologies de la informació i comunicació, millores en l'accés a l'energia i els serveis ambientals, promoció de l'equitat de gènere, programes socials i econòmics, millora en l'accessibilitat i reducció de barreres arquitectòniques. Així, la Llei de barris va aportar una nova perspectiva en les polítiques de regeneració urbana. Va permetre disposar d'un volum de recursos significatiu en barris vulnerables, al mateix temps que va permetre superar l'enfoc prioritàriament físic de gran part de les experiències anteriors. En aquest sentit va fomentar una aproximació transversal en la planificació dels programes d'intervenció als barris, afavorint també una major implicació dels veïns i veïnes, tot i que no en tots els casos els mecanismes de participació ciutadana desplegats pels municipis van garantir sempre la implicació de veïns i entitats (Blanco et al., 2019).

La primera Llei de barris es va desplegar en set convocatòries entre els anys 2004 i el 2010, va beneficiar un total de 141 barris de Catalunya, i es dotà amb un fons total de més de 1.300 milions d'euros. Com s'ha apuntat, en termes generals la Llei aconseguí els seus objectius. Vuit anys després de l'inici dels programes d'intervenció integral només cinc dels trenta barris acollits a la primera i segona convocatòria havien vist empitjorar la seva situació respecte la mitjana dels respectius municipis, dinou es mantenien estables i sis milloraren la seva situació, evidenciant que aquests barris havien pogut suportar millor la situació enfront els impactes de la crisi econòmica de 2008 (Blanco et al., 2019).

Per tal de facilitar que els ens locals poguessin concórrer a les diferents convocatòries de la Llei de barris de 2004, la Diputació de Barcelona va donar suport a la redacció dels projectes d'intervenció integral, participant en l'elaboració dels documents a presentar pels ens locals a les convocatòries anuals entre l'any 2004 i el 2010, i també va donar suport a l'execució dels projectes d'intervenció integral, de resultes de la seva selecció en les convocatòries corresponents, al llarg del seu període d'execució. Tot i que el pes d'aquest suport es realitzava des de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat es va vehicular a través d'un espai de treball transversal, la Taula per la Millora Urbana, impulsada l'any 2005. La Taula per la Millora Urbana va ser una iniciativa de caràcter tècnic que va portar a terme més de 200 assistències dels plans de barris a càrrec dels diferents centres gestors de la Taula.

Passada la crisi econòmica, l'Ajuntament de Barcelona endegà l'any 2016 la primera edició del Pla de barris de la ciutat. El Pla tenia la voluntat de reprendre les polítiques de rehabilitació desplegades per la primera Llei de barris, amb finançament municipal. Amb un desplegament d'una inversió de 150 milions d'euros en 16 barris de la ciutat al llarg de quatre anys, l'objectiu del Pla era la millora de les condicions de vida en els barris més vulnerables, frenar els processos de segregació i combatre els seus efectes. Així, s'inspirava en la primera Llei de barris amb la voluntat d'aprendre de les limitacions experimentades (Consell Assessor del Pla de barris, 2017; Nel·lo, 2018; Blanco, et al., 2018; Nel·lo, et al., 2020). En aquest sentit, es posava una major atenció a les polítiques d'índole social, augmentant així la voluntat de reforçar la transversalitat i aprofundia en la implicació del veïnat, convertint la participació de la ciutadania en un eix vertebrador del pla, no només en les fases de disseny sinó també en la pròpia gestió de les polítiques urbanes Nel·lo, et al. (2020). El programa es va desplegar en una primera edició entre 2016 i 2020 en 16 barris (agrupats en 10 plans), el 2021 va iniciar una segona edició en 23 barris (10 plans de desplegament intensiu i 5 plans de manteniment, en aquells barris objecte de la primera edició que requerien una intervenció més gran), que finalitzà el 2024. L'any 2025 s'inicià la tercera edició que es desplegarà fins al 2028 i que s'implementa en 27 barris agrupats en 13 plans, incloent un Pla singular de barris de muntanya i un Pla singular de la Marina.

Així mateix, la Diputació de Barcelona desplegà des de l'any 2021 el programa Barris i comunitats: motors de transformació social que també té per objectiu reduir desigualtats i promoure la cohesió social. Des de 2021 la Diputació ha acompanyat a 15 projectes en barris a partir d'una estratègia de desplegament i seguiment compartida basada en tres objectius principals: 1) Reduir desigualtats sociourbanes i situacions de vulnerabilitat; 2) Promoure la cohesió social i la convivència inclusiva; 3) Impulsar la igualtat d'oportunitats mitjançant polítiques socials integrals. Així, no només ofereix finançament als municipis sinó que el programa aporta també un marc conceptual, eines metodològiques, instruments d'avaluació, espais de formació i intercanvi per a professionals. A més, el programa s'estructura en tres àmbits d'actuació, Sociabilitat (espai públic, equipaments, comunitats), Existència autònoma (habitatge, ocupació, cures) i la Igualtat d'oportunitats (educació i salut, cultura/esports/...) i concentra les actuacions en tres entorns d'intervenció, els equipaments municipals, l'espai públic i les comunitats veïnals.

En el programa Barris i comunitats l'any 2021 van participar-hi municipis majors de 50.000 habitants amb un Índex de vulnerabilitat social (IVSO) menor a 100. A partir de l'any 2024 (i segons les previsions fins l'any 2028) es desplega en municipis de més de 40.000 habitants amb un IVSO menor a 100, que inclou a 20 municipis. La dotació pressupostària acumulada entre 2021 i 2025 ha estat de 10,1 milions d'euros. El pressupost previst entre 2025 i 2028 és al voltant de 10,8 milions d'euros addicionals, que equival a 2,7 milions d'euros anuals, assolint un pressupost total de gairebé 21 milions d'euros.

Posteriorment, l'any 2022 l'Àrea Metropolitana de Barcelona inicià el Pla integral de barris que, amb l'objectiu de combatre les desigualtats socials i de renda, incrementar l'equitat territorial i atendre els col·lectius més vulnerables de l'àrea metropolitana de Barcelona permeté emprendre accions en 20 barris de 14 municipis metropolitans, amb una dotació total de 9,8 milions d'euros fins a 2024. El programa s'estructura en quatre eixos d'actuació: 1) Educació, fractura social, bretxa digital i

adaptació social; 2) Millora de la relació entre les necessitats de formació, demanda del treball i oferta d'ocupació per acostar els demandants de feina al món empresarial; 3) Mesures de cohesió social; i 4) Habitatge digne per atendre situacions singulars, rehabilitació d'espai i transició ecològica.

El Govern de la Generalitat de Catalunya, a través del Departament de Drets Socials, l'any 2023 aprovà el projecte Barris amb Futur per treballar noves metodologies d'intervenció en les polítiques socials i urbanes a través de la concertació d'acions entre els diferents departaments de la Generalitat implicats, les institucions locals, el teixit associatiu, d'entitats i comunitaris. El programa tenia per objectiu desplegar 15 projectes d'intervenció sociourbana per tal de desplegar en la fase inicial del desplegament de la Llei 11/2022 un marc conceptual, operatiu i d'avaluació de les intervencions sociocomunitàries que guiés des de l'àmbit de l'acció sociocomunitària els projectes d'intervenció integral que optessin per finançar-se mitjançant fons provinents de la Generalitat de Catalunya (Generalitat de Catalunya, 2023).

Finalment, per tal de procedir en el desplegament de la Llei 11/2022, el Govern de la Generalitat de Catalunya, aprovà el Decret 163/2025, de 29 de juliol, de desplegament de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles per aprovar les bases reguladores de les subvencions i crear l'Oficina Tècnica de Barris i Viles i, seguidament, obrí la primera convocatòria del Pla de barris i viles 2025-2029 per tal de fer efectiva la inversió en programes d'intervenció integral a través de les subvencions per al millorament urbà, ambiental i social dels barris i viles d'atenció especial.

L'any 2024, la Diputació de Barcelona incorpora al seu Pla de Mandat (PAM 2024-2027) un nou projecte transformador: "Regeneració urbana integral: barris i viles en transició", adscrit a l'Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana (AUHRU). El projecte té com a objectiu oferir un suport integral als municipis en el marc de la Llei 11/2022 de barris, amb la participació coordinada de diverses àrees de la Diputació de Barcelona a través d'una taula transversal, de l'AURHU i el colideratge de les àrees de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat, i Acció Climàtica i Transició Energètica. Aquesta iniciativa defineix el paper de la Diputació de Barcelona en el suport i acompanyament als ens locals a les convocatòries de desplegament de la Llei 11/2022.

1.3. Conceptualització de la regeneració urbana als PMII

Davant dels reptes que plantegen l'emergència climàtica i la transició energètica, però també les necessitats socials cada vegada més diverses, el requeriment d'elaborar programes d'intervenció amb un marcat caràcter integral és cada vegada més evident. En aquest sentit, la vulnerabilitat urbana present als barris i viles catalans avui dia té expressions de naturalesa molt diversa: des de la vulnerabilitat econòmica i laboral (atur), fins a qüestions sociodemogràfiques (processos d'envelliment de la població, noves necessitats de cures, increment de la diversitat d'origen, situacions d'exclusió i discriminació social), la vulnerabilitat residencial (parc d'habitatges antic i de menor qualitat, sense accessibilitat vertical), passant per la vulnerabilitat de l'entorn urbà (manca d'equipaments, infradotació de serveis, menor qualitat de l'espai públic), i la vulnerabilitat ambiental i de salut (major contaminació ambiental, efecte d'illa de calor, menor dotació de zones verdes). Totes elles no són vulnerabilitats independents sinó que solen expressar-se de forma complementària en aquells entorns

urbans que presenten majors necessitats, ja que com s'ha exposat, els sectors socials amb majors necessitats tendeixen a residir en aquells entorns urbans amb majors dèficits, de manera que aquells que pateixen major vulnerabilitat econòmica i laboral solen viure en zones més desfavorides on els habitatges són de menor qualitat i per tant són més susceptibles a patir major vulnerabilitat ambiental i de salut, en tant que estan més exposats a unes pitjors condicions climàtiques i energètiques. En aquest sentit, la regeneració urbana integral emergeix com un instrument per combatre les vulnerabilitats i les desigualtats existents entre barris, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida a la ciutat existent.

A banda d'aquests nous reptes, de l'evolució de les polítiques executades se n'han derivat alguns aprenentatges que cal tenir presents per orientar les futures polítiques urbanes. Les dinàmiques de segregació urbana forcen a aquells que menys tenen a viure en barris que presenten majors dèficits urbanístics, menys serveis i dotacions, pitjor accessibilitat i pitjor qualitat ambiental, de manera que la població amb menor renda té, pel simple fet de viure on viu, pitjors condicions de vida i, al mateix temps, més dificultats per accedir a la renda i als serveis (Blanco, et al., 2019). Per tant, la intervenció de l'administració es fa necessària per evitar l'empitjorament d'aquesta situació i per revertir les dinàmiques d'increment de les desigualtats i de polarització. Des d'aquest punt de vista, les polítiques de regeneració urbana tenen la voluntat d'assegurar que tots els ciutadans i ciutadanes tinguin un nivell més equitatiu de qualitat urbana, i puguin accedir a unes condicions dignes de vida urbana per, en definitiva, promoure una societat més cohesionada i més democràtica.

La diversitat d'expressions de la vulnerabilitat urbana existents avui en dia, les quals es relacionen i reforcen entre elles, requereix programes de regeneració urbana amb un marcat caràcter integral i, en conseqüència, amb una certa complexitat. Els programes de regeneració urbana integral hauran d'actuar en múltiples dimensions per poder contribuir a reduir les desigualtats i millorar les condicions de vida dels veïns i les veïnes. Tal com s'ha evidenciat a partir de l'experiència en polítiques urbanes desenvolupades durant les darreres dècades, les millores en l'espai públic no poden desconnectar-se de les millores en el parc d'habitatges i les millores ambientals, ni desvincular-se del desplegament de polítiques de reactivació econòmica o del reforç del teixit social i comunitari. En aquest sentit, els programes de regeneració urbana hauran d'actuar en la dimensió física (reforma de l'espai públic, del parc residencial i provisió d'equipaments i dotacions), al mateix temps que posen l'atenció en la dimensió ambiental (fomentant el confort habitacional, millorant l'eficiència energètica, promovent la mobilitat sostenible i reforçant la biodiversitat urbana), així com en la dimensió social (foment de la cohesió social, promoció de la igualtat d'oportunitats i acompanyament i reforç del teixit comunitari). Així mateix, també hauran d'atendre la dimensió econòmica (reintroducció d'activitats productives i atenció al potencial d'atractivitat), i a la dimensió cultural (revalorització de patrimoni arquitectònic, paisatgístic i natural, però també la memòria històrica per fomentar la identitat i l'arrelament de la ciutadania, alhora que es reforça el teixit associatiu). Per tot plegat, la dimensió governamental és fonamental per fomentar una actuació integral, de gestió compartida i transversal que estableixi estructures d'implicació ciutadana i comunitària estables.

En aquest context, el Pla de barris i Viles de la Generalitat de Catalunya s'erigeix com el programa del Govern per a la **regeneració urbana, ambiental i social** en barris de Catalunya amb vulnerabilitats acumulades amb l'objectiu de reduir les desi-

gualtats territorials i socials arreu de Catalunya, millorar les condicions de vida i garantir l'accés equitatiu a serveis bàsics i un parc d'habitatge de qualitat, empoderar a les comunitats amb participació activa i corresponsabilitat i construir una prosperitat compartida, posant a les persones i el territori al centre de l'acció pública.

1.4. Glossari

- **Acció comunitària:** L'acció comunitària és el procés col·lectiu mitjançant el qual un conjunt d'actors d'un determinat territori (ciutadania, entitats i administració pública) s'organitzen, cooperen i actuen conjuntament amb l'objectiu d'identificar necessitats i potencialitats comunes, definir objectius comuns, construir projectes compartits i impulsar accions orientades a millorar les condicions de vida, reforçar la cohesió social i augmentar la capacitat col·lectiva d'incidir en la realitat social (Rebollo i Morales, 2016 i Morales i Rebollo, 2014; 2025).
- **Àrea d'Atenció Especial:** És la concreció del concepte de vulnerabilitat urbana al concepte de la llei. D'acord amb la Llei 11/2022, s'entén per àrea d'atenció especial (AAE), un barri, vila o àrea urbana de certa homogeneïtat i continuïtat urbanística pertanyent a un o diversos municipis amb una realitat física, morfològica o economicosocial que es pot delimitar i que està en alguna de les situacions a què fa referència l'article 11 de la mateixa llei, com per exemple, patir processos de degradació urbanística, dèficits residencials i de dotacions i serveis, dinàmiques de tensió en el mercat de l'habitatge, exposició als impactes del canvi climàtic, mancances en accessibilitat i mobilitat, desequilibris demogràfics derivats del despoblament, envelliment o creixement excessiu, risc d'exclusió social, dinàmiques de segregació escolar, problemes de salut, atur i precarietat laboral, entre d'altres.
- **Capital social:** És el conjunt de xarxes socials, normes i relacions de confiança que faciliten la cooperació entre diferents persones amb la finalitat que permetin assolir objectius comuns mitjançant l'acció col·lectiva dins d'una comunitat. Les xarxes associatives i de participació comunitària promouen la reciprocitat, enforteixen la cohesió social i permeten un millor funcionament de les estructures democràtiques (Putnam, 2000).
- **Cicle de vida:** És un marc analític que descriu les fases per les quals passa tant un organisme com un objecte des de la seva generació fins a la seva fi o transformació. En el camp de les polítiques socials fa referència a l'anàlisi de les trajectòries vitals i a l'orientació de les polítiques al llarg de totes les etapes de la vida. En el camp de l'urbanisme el concepte descriu el conjunt de fases successives per les quals passa un element urbà (edificis, infraestructura, espai públic, teixit urbà) des de la seva planificació i construcció, passant pel seu ús, manteniment, transformació i rehabilitació, fins a la seva obsolescència, substitució o desmantellament, considerant en cada etapa els impactes funcionals, socials, econòmics i ambientals. Permet interpretar la ciutat i els seus components com a sistemes dinàmics sotmesos a fases de creixement, consolidació, envelliment, degradació i renovació, i que serveix per planificar intervencions de manteniment, rehabilitació o regeneració urbana de manera anticipada i sostenible (Hack et al., 2025)

- **Infraestructura social:** Són els espais físics o organitzatius, com per exemple biblioteques, escoles, parcs, mercats, centres comunitaris, instal·lacions esportives i altres llocs de reunió pública, que fan possible la interacció social, la convivència i l'enfortiment dels vincles comunitaris, i que per tant, faciliten la cohesió social, la resiliència i la vida cívica d'una societat i actuen com elements essencials per combatre la desigualtat, la polarització i el deteriorament de la vida cívica (Klinenberg, 2021).
- **Infraestructura verda:** És una xarxa estratègicament planificada de zones naturals i seminaturals i altres elements ambientals, dissenyada i gestionada per proporcionar un ampli ventall de serveis ecosistèmics i protegir la biodiversitat tant dels assentaments rurals com dels urbans (Comissió Europea, 2013)
- **Renaturalització urbana:** Són el conjunt d'accions destinades a reintroduir, recuperar i potenciar la natura en els entorns urbans. Implica reintroduir elements naturals com àrees verdes, arbres, rius i hàbitats de fauna silvestre a la ciutat amb l'objectiu de millorar la qualitat ambiental, la salut dels ecosistemes i el benestar de la població. Aquest procés no només millora la qualitat de vida de la població, sinó que també contribueix a la sostenibilitat ambiental i la resiliència de les ciutats davant del canvi climàtic (CDAMAZ, Fundación CONAMA, CENEAM, 2024).
- **Justícia ambiental:** És un concepte que implica garantir que totes les comunitats, també especialment els grups vulnerables o marginats històricament, tinguin dret a un entorn sa, accés equitatiu als béns ambiental (com per exemple l'aire net, espais verds, serveis ambientals i qualitat de l'aigua) i protecció davant de càrregues ambientals desproporcionades (contaminació, degradació o deteriorament dels barris), abordant les desigualtats socials, racials i territorials que estructurin aquestes injustícies (Anguelovski, 2014; 2016).
- **Rehabilitació edificatòria:** És el procés d'intervenció sobre un edifici existent amb la finalitat de millorar les condicions estructurals, funcionals, energètiques o d'habitabilitat sense modificar de manera significativa la funció principal o configuració urbana de l'edifici en qüestió (Llei 18/2007 del dret a l'habitatge).
- **Regeneració urbana:** És el conjunt d'intervencions a escala de barri, districte o ciutat, que busquen transformar i revitalitzar un espai urbà degradat o amb insuficiències funcionals, socials i ambientals, millorant simultàniament la qualitat de l'habitatge, els serveis, els espais públics o la cohesió social (Diputació de Barcelona, s.d.).
- **Segregació urbana i residencial:** És un fenomen socioespacial en el que els diferents grups socials tenen tendència a separar-se entre si dins l'espai urbà, amb una separació i especialització territorial de la població en funció de variables com la renda, l'ocupació o l'origen. Provoca la generació de barris amb composicions socials diferencials que contribueixen a la reproducció i la intensificació de les desigualtats socials. Un dels fenòmens més destacats és la segregació residencial, vinculada a la renda, de manera que els grups socials més desfavorits tenen menor capacitat d'elegir en el mercat del sòl i l'habitatge, veient-se relegats a les àrees urbanes amb majors dèficits urbans, menor dotació de serveis, pitjor qualitat d'habitatges i menor

accessibilitat, mentre que els grups més benestants s'assenten en aquelles àrees amb millor qualitat urbanística, ambiental i amb millors serveis (Nel-lo et al., 2018; 2021).

- **Solucions basades en la natura:** Actuacions inspirades i suportades amb la utilització de la natura, eficients en l'ús de recursos i de caràcter sistèmic, que aporten beneficis ambientals, socials i econòmics simultàniament i ajuden a afrontar els diferents reptes ambientals, socials, urbanístics i d'abastament que presenten els entorns urbans i rurals i les àrees marines amb l'objectiu de millorar la qualitat ambiental, la resiliència urbana o el benestar de la població d'un territori (Comissió Europea, 2015).
- **Vulnerabilitat urbana:** És una de les expressions de la desigualtat existents al territori. S'entén com un fenomen específic vinculat a la tradició d'estudis sobre desigualtats, pobresa i segregació residencial. Es manifesta quan la població queda exposada a riscos socials i residencials multidimensionals als quals no pot respondre adequadament. Aquestes dinàmiques tendeixen a concentrar-se espacialment i a perpetuar-se mitjançant un cercle viciós que limita la integració i la mobilitat social (Alguacil, 2006, 2014). La seva anàlisi requereix de la construcció d'índexs complexos que apleguin les múltiples dimensions del fenomen (pobresa, envelliment, concentració de població segons origen, densitat, antiguitat dels habitatges, degradació residencial, entre d'altres). La vulnerabilitat urbana pot tenir afectacions sobre el mercat de l'habitatge, el poc atractiu residencial que presenten aquestes àrees per a rendes mitjanes i els anomenats efectes de barri, operacionalitzat a partir dels nivells de formació assolits pels residents. (Alonso-Anton, et al. (2020).

1.5. Marc normatiu

El marc normatiu d'aplicació als programes memòria d'intervenció integral i a les sol·licituds de les convocatòries del Pla de barris i viles de Catalunya 2025-2029 es compon dels següents documents:

- Llei 11/2022, del 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles.
<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2022/12/29/11>
- Decret 163/2025, de 29 de juliol, de desplegament de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles per aprovar les bases reguladores de les subvencions i crear l'Oficina Tècnica de Barris i Viles.
<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2025/07/29/163>
- Les convocatòries successives de les subvencions per al millorament urbà ambiental i social dels barris i les viles d'atenció especial.

Per poder facilitar la comprensió del marc normatiu i per tal de clarificar els conceptes, continguts, i criteris de valoració, així com la identificació de les aportacions que es formulen des de cada document normatiu, s'ha recollit a l'Annex Conceptes bàsics del marc normatiu una taula operativa amb els conceptes més rellevants. A més a més, al llarg del document es poden trobar emmarcats els aspectes normatius més importants referents a cada apartat.

2. Recursos i metodologia de treball

2.1. Punt de partida

Com en tota acció de planificació estratègica, a l'hora d'iniciar els treballs previs a la presentació d'una candidatura a una convocatòria del Pla de barris i Viles de Catalunya, és convenient **definir els objectius i les voluntats** que susciten el municipi a presentar un barri o àrea en concret, identificant la situació i **necessitats del territori detectades** a partir de la informació existent o d'estudis i plans ja redactats. Una vegada definits els objectius i les necessitats del barri i del municipi, caldrà determinar les bases i l'equip de treball per començar a recopilar tota la informació necessària. La presa de decisió del desenvolupament del PMII en un àmbit concret del municipi ha d'anar precedida del coneixement comunitari previ de les alternatives existents.

Pel que fa a les voluntats i objectius del municipi, és convenient abordar-les en l'àmbit polític i tècnic. Per això, s'aconsella establir una **taula/grup polític-tècnica**, formada per representants polítics (ja siguin només de l'equip de govern o també dels diferents grups municipals cercant el màxim consens polític), així com per la persona referent, on s'abordin i quedin definides les qüestions clau, com l'àrea en la que es vol intervenir, les necessitats existents, i les estratègies i actuacions a seguir, així com el pressupost que es pot assumir i el model de governança a implementar. Tot això, recollint les diverses opinions i aspiracions dels responsables polítics i equips municipals. En aquest moment, la taula haurà d'analitzar la capacitat tècnica del municipi per tal de determinar si la redacció del programa memòria d'intervenció integral es durà a terme per part de l'equip tècnic del propi ajuntament o si convé realitzar un encàrrec a una empresa externa. També s'assentaran les bases de la metodologia de treball a seguir i els rols de les persones implicades.

Sigui com sigui, és imprescindible establir les bases de relació entre l'equip redactor i l'equip polític-tècnic municipal. Així doncs, seria adient determinar un **grup motor**. El grup motor és l'ens que ha de permetre assegurar el disseny del PMII amb caràcter transversal i integral, que doni resposta als requeriments de la Llei de barris, i ha de fer el seguiment detallat de l'avenç del projecte. Així mateix, té per objectiu la millora de la coordinació tècnica i ha d'assegurar la representativitat de totes les àrees tècniques municipals que poden tenir una incidència destacada en el PMII. Pel que fa a les funcions, serà l'encarregat de dirigir el projecte, definir la delimitació de l'àrea d'atenció especial, concretar el pla de treball, definir els equips tècnics i dissenyar els espais i processos de participació ciutadana. En aquest sentit, és convenient que el grup motor estigui format per diversos representants polítics i per les

direccions de les àrees que tenen relació amb els tres pilars que estructuraven les actuacions previstes pel PMII, és a dir, l'àrea d'urbanisme o territori i habitatge (segons quina sigui la nomenclatura municipal), l'àrea de medi ambient o canvi climàtic i l'àrea de l'àmbit social. Si l'ajuntament compta amb una àrea de planificació estratègica o similar, amb marcat caràcter transversal, també és desitjable que prengui part del grup motor. Així mateix, àrees més específiques, però que poden tenir un pes significatiu durant el procés de redacció del PMII, com poden ser l'àrea de participació i/o acció comunitària, de desenvolupament econòmic o d'altres que es considerin necessàries, també seria convenient que s'hi incorporessin.

Una estructura d'aquestes característiques, amb marcat caràcter horitzontal, requereix que s'estableixi una **persona referent** (líder) que pugui exercir la interlocució entre els diferents grups i espais. En aquest sentit, la funció de la persona referent ha de ser facilitar el diàleg entre el grup motor i la taula político-tècnica, alhora que ha de permetre la transmissió de la informació entre el grup motor i les diferents àrees tècniques municipals, o entre el grup motor i l'equip redactor, durant el transcurs de tota la redacció del PMII. La persona referent hauria de formar part de l'àrea més transversal i general de l'ajuntament, o bé d'aquella àrea que en funció dels objectius del PMII es prevegi que tindrà major pes. Així, pot ser una persona relacionada amb l'àrea de presidència, el director/a de l'àrea d'urbanisme, de l'àrea de medi ambient o de l'àrea de serveis socials, si bé en ajuntaments petits podria ser el mateix alcalde/ssa.

De la mateixa manera que s'estableix el grup motor, cal determinar l'**equip redactor**. Atesa la naturalesa dels PMII i la diagnosi que caldrà elaborar i les actuacions que caldrà definir, és convenient que tingui un caràcter pluridisciplinari, format per especialistes en els àmbits de la planificació estratègica, l'arquitectura, el medi ambient i les ciències socials. És necessari també que intervingui un equip o persona especialista en participació ciutadana, acció comunitària i/o convivència, ja que els PMII han de ser participats tant en la seva fase de redacció com en l'execució. Així com una persona amb coneixements d'avaluació, que pugui donar suport durant l'avaluació ex ante d'impacte econòmic i social del PMII. Els equips redactors haurien d'estar liderats per un **director de projecte**, que tindrà la funció de coordinar l'equip, fer d'interlocutor amb les diferents parts i preocupar-se per la coherència, transversalitat i qualitat del document. Si l'equip redactor és intern, s'aconsella que el director de projecte sigui la mateixa persona referent, líder, designada dins l'equip motor. El director de projecte és qui farà d'interlocutor entre el grup motor i les diverses àrees. A banda del director, convé que l'equip estigui integrat també per un mínim de tres tècnics de diferents àrees. Si l'equip redactor és extern, es recomana que el director de projecte tingui un perfil transversal i que aquest sigui l'interlocutor principal amb la persona referent i líder de l'ajuntament. S'aconsella definir també la metodologia i els espais de treball, entre l'empresa externa i l'ajuntament.

Un cop definits els equips de treball i els rols de cadascú, és fonamental que, abans d'iniciar la redacció del PMII, s'acordin i es posin en marxa els instruments i les eines de treball, tant metodològiques com tecnològiques, que han de facilitar la coordinació del procés. Això inclou la definició de canals estables de comunicació, espais de seguiment periòdic, sistemes compartits d'emmagatzematge i gestió documental, així com eines per a la planificació, el control de tasques i la presa de decisions. És imprescindible que quedi clara, des del primer moment, la importància de l'intercanvi constant d'informació i de la cooperació entre àrees, equips tècnics, responsables polítics i, si escau, equips externs. El PMII és un projecte col·lectiu i transversal,

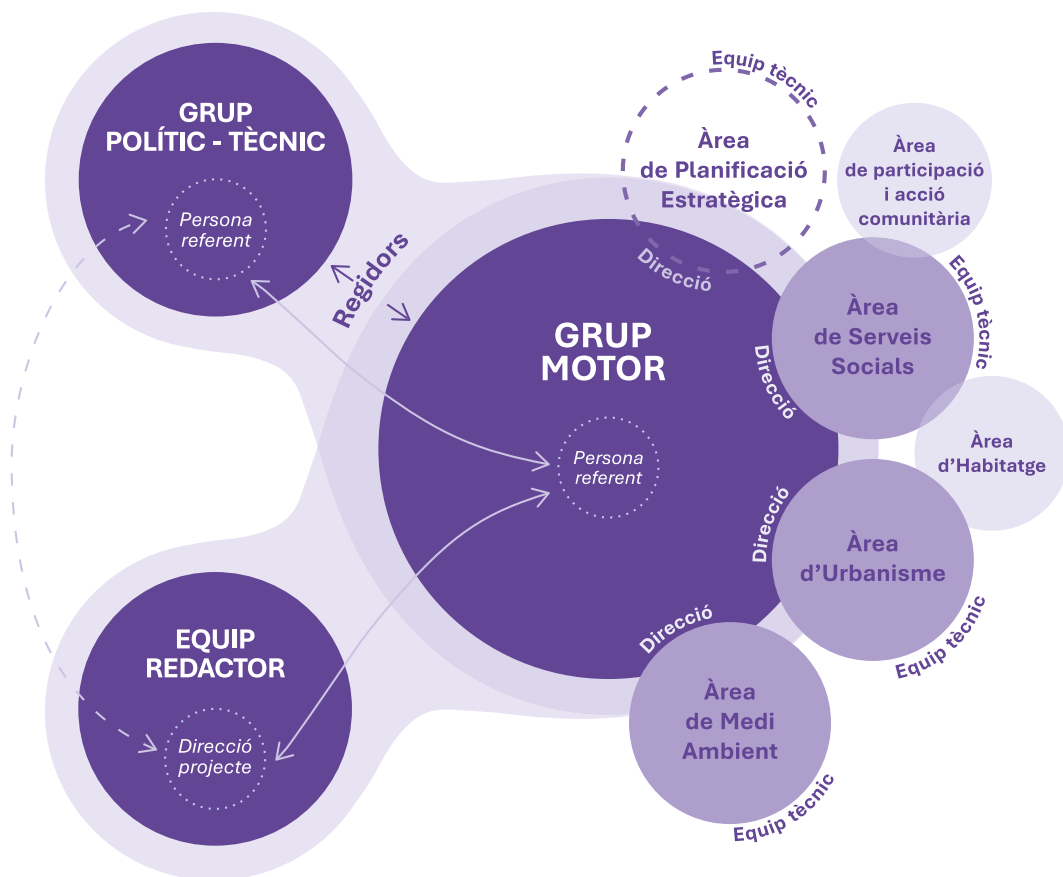
i la qualitat del resultat final dependrà en gran mesura de la fluïdesa en la comunicació i la capacitat de treball compartit al llarg de tot el procés.

Mesures sobre l'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació

El Decret 163/2025 requereix de la inclusió de mesures sobre l'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació en la confecció del PMII. Per tant, per tal de garantir la integració de la perspectiva de gènere al llarg del procés de redacció del PMII així com de la seva posterior execució es recomana:

- Garantir una composició paritària dels equips tècnics i polítics implicats i que aquests disposin de formació en perspectiva de gènere i interseccionalitat per aplicar-la en totes les fases del PMII — diagnosi, disseny, implementació i avaluació—.
- Promoure la participació activa de col·lectius diversos i que aquests estiguin representats en els espais de governança.

Figura 1. Organització dels equips per la redacció del Pla de barris

Font: Elaboració pròpia.

2.2. Planificació del treball

Per tal de facilitar i abordar la coordinació entre els equips tècnics, polítics i equip redactor, es recomana celebrar diverses reunions relacionades amb el calendari i les diferents fites a assolir. Aquestes trobades, han de servir també per acordar i establir els objectius i funcions de cada part, alinear l'estratègia general i definir l'organització general, incloent les eines i metodologies a utilitzar. Totes aquestes qüestions quedaran recollides en el pla de treball.

- **Reunions prèvies.** En la primera sessió interna polític-tècnica s'abordaran els objectius i les voluntats de la decisió de presentar-se a la convocatòria, i es definirà el grup motor i el líder referent del projecte. També es decidirà i formarà l'equip redactor.

A banda de la part organitzativa i de coordinació, es debatrà i definirà l'AAE que es vol presentar a la convocatòria, pensant en les necessitats de l'àrea i les voluntats d'actuació. Així mateix, i abans de l'inici de les tasques de redacció del document, es pensarà i consensuarà el pressupost global de la proposta, considerant si bé es vol assolir el topall del pressupost que es pot optar per la convocatòria en funció de la dimensió del municipi, o bé si la situació econòmica de l'ajuntament requereixen preveure algunes limitacions pressupostàries.

- **Reunió d'inici.** La reunió d'inici té per objectiu establir el contacte entre l'equip redactor (sigui extern o intern a l'ajuntament), el grup motor i el grup polític-tècnic. Servirà per explicar què és el Pla de barris i viles i la convocatòria existent, establir el contingut, la metodologia a seguir i els terminis, identificar antecedents i informació prèvia útil d'altres plans i programes ja realitzats, presentar l'equip redactor i l'equip motor, llistar la informació que serà necessària per la redacció del PMII i concretar els agents amb els quals es vol treballar.

En aquesta fase inicial, i previ a la redacció del PMII, també es recopilaran els processos de participació previs i totes les qüestions i aspectes que hi puguin haver sorgit, així com el coneixement previ comunitari de la zona.

En aquesta primera reunió s'ha de definir el pla de treball, amb el calendari i les fites a assolir, i el programa de participació ciutadana que es desplegarà, per poder iniciar-lo simultàniament a la redacció i definició del PMII.

- **Reunions de seguiment del grup motor i l'equip redactor.** Per tal d'assegurar una bona evolució, coordinació i seguiment del procés de redacció del PMII, el grup motor i l'equip redactor hauran de realitzar sessions de treball de caràcter recurrent, amb una freqüència que pot ser quinzenal, en les que s'hauria de tractar i establir prioritàriament les següents qüestions, assolint-les com a fites per poder abordar les següents:

- Planificar el procés de participació ciutadana. Un cop definit el procés de participació ciutadana a la reunió d'inici, es procedirà a la seva planificació detallada i a l'activació formal, amb l'objectiu que el procés participatiu s'iniciï de manera coordinada amb la redacció del document. D'aquesta manera, es podran desenvolupar les diferents fases de la participació de forma paral·lela i integrada amb el procés d'elaboració del PMII.

- Definir l'AAE, conjuntament el grup motor i l'equip redactor. És important definir els límits precisos de l'AAE a les primeres reunions per poder treballar amb base ferma i uns objectius concrets. Modificar el límit posteriorment a mesura que avança la redacció del document pot comportar errors, distorsió dels objectius i dificultar l'elaboració de la diagnosi.
- Identificar indicadors i fonts d'informació i acordar càlcul. Un cop definit el límit de l'AAE, és cabdal concretar tota la informació necessària per la redacció del PMII, tant per l'anàlisi i la diagnosi com pel càlcul dels indicadors per determinar l'AAE, així com decidir la metodologia a utilitzar pel seu càlcul. És essencial fomentar l'intercanvi d'informació entre l'ajuntament i l'equip redactor, en cas que sigui extern
- Definir i validar la diagnosi. Un cop realitzada l'anàlisi i el càlcul dels indicadors, l'equip redactor ha de realitzar la diagnosi, que s'acabarà de concretar i definir amb el grup motor, contrastant i validant la informació, per donar pas a la proposta.
- Dur a terme l'avaluació ex ante d'impacte econòmic i social. Un cop definida i validada la diagnosi, s'ha de realitzar l'avaluació ex ante amb l'objectiu d'identificar i prioritzar les alternatives d'intervenció que es concretaran posteriorment en la proposta d'actuacions del PMII.
- Definir i validar la proposta de les actuacions i del pressupost. Un cop s'hagi realitzat la diagnosi, s'han de definir els objectius generals, les estratègies per assolir-los, les actuacions i el pressupost de cadascuna d'elles, i el pressupost global, entre l'equip redactor i el grup motor. Es podrà treballar també conjuntament amb els responsables tècnics a les reunions de participació tècnica. Posteriorment, serà imprescindible validar i concretar amb l'equip polític i tècnic les actuacions definitives i el pressupost global del PMII.
- Definició de la proposta definitiva del PMII. Un cop l'equip polític hagi validat els objectius i estratègies, les actuacions i el pressupost, s'aconsella continuar amb diverses reunions de treball entre el grup motor i l'equip redactor, amb l'objectiu de concretar els elements clau del programa restants. En particular, s'haurà de definir el cronograma, el model de governança, l'estructura i gestió de l'Oficina del Pla de barris, si es considera convenient establir-la, així com d'altres qüestions que siguin necessàries o puguin sorgir fins a la presentació formal del document a la convocatòria.

Treball constant i compartit. Serà indispensable que l'equip redactor i el grup motor estiguin en contacte constant per poder recopilar, proporcionar i intercanviar tota la informació i dades necessàries per l'anàlisi i la diagnosi. Així mateix és necessària una bona coordinació i relació entre grup motor i equip redactor, per redactar de manera coherent i conjunta la proposta d'actuació, així com el model de gestió i execució a seguir.

Per a la definició de les actuacions i la redacció de les fitxes, s'aconsella treballar conjuntament entre l'equip redactor, l'equip motor i els responsables tècnics municipals.

Com a eina clau de suport al treball col·laboratiu i transversal, es poden crear espais telemàtics de treball compartit entre l'equip redactor, el grup motor i, si escau, els equips tècnics municipals. D'aquesta manera, es permeten establir processos de cocreació, i es podrà compartir documentació i dades, garantint la seva traçabilitat i registre, i facilitant l'intercanvi d'informació i redacció del document.

- **Reunions de participació tècnica.** Per garantir la integralitat i transversalitat del programa, així com la sostenibilitat de la posterior implementació, és molt important fer reunions o jornades de treball amb els responsables tècnics de les diferents àrees municipals concernides, amb l'objectiu d'implicar-los activament en el procés d'elaboració del PMII. D'aquesta manera, les reunions tindran l'objectiu de recopilar la informació necessària pel càlcul d'indicadors i l'anàlisi de la situació del territori, assegurar el major coneixement tècnic especialitzat per la diagnosi integral, contribuir a la formulació i definició de les propostes d'actuació, així com detectar sinèrgies i possibles solapaments entre polítiques i actuacions proposades, i alinear i implicar totes les àrees al projecte.

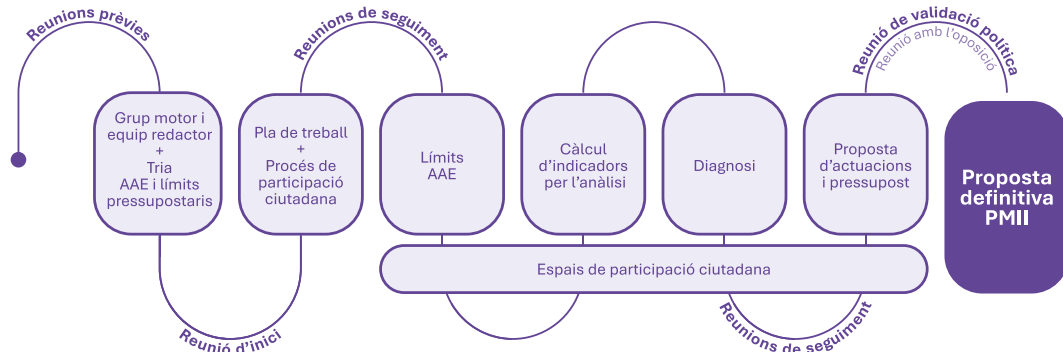
S'aconsella que aquestes reunions es desenvolupin en diferents moments del procés i intercalades amb les reunions de seguiment, especialment en la fase d'obtenció d'informació, càlcul d'indicadors, durant la diagnosi i durant la definició de les actuacions.

- **Reunions de validació política, amb el grup motor i l'equip redactor.** Si l'estructura de l'Ajuntament ho permet, és convenient establir espais de seguiment i validació per part de l'equip polític, de les fites i qüestions més importants del PMII, com la definició de l'AAE, definició de les actuacions i del pressupost, i la validació definitiva de tota la proposta. El grup motor i l'equip redactor hauran anat tractant aquestes qüestions a les reunions de seguiment, però cal complementar-les amb espais de validació política.

Depenent de l'estructura de l'ajuntament aquestes validacions es poden realitzar en el mateix espai del grup motor si aquest té representants polítics. En cas que l'equip redactor sigui extern caldrà valorar la conveniència de la seva implicació en els espais de decisió política.

- **Reunions amb l'equip polític de l'oposició.** Si es creu necessari i depenent de l'estructura de l'ajuntament, també pot ser útil obrir un espai de diàleg i treball amb la resta de grups municipals, per tal de donar a conèixer el procés de redacció, recollir aportacions, i ampliar els espais de participació dels diferents agents.

Figura 2. Procés de planificació dels treballs

Font: Elaboració pròpia.

2.3. Metodologia

2.3.1. Quantitativa

Recopilació i fonts de dades

La fase de recopilació de documentació i dades ha de situar-se a l'inici del procés de redacció del PMII, ja que constitueix la base sobre la qual es construeix l'anàlisi, la diagnosi i la definició de les actuacions. En primer lloc, cal identificar i recopilar de manera sistemàtica la **documentació existent**, especialment els plans, programes i estratègies municipals vigents, així com aquells documents supramunicipals que incideixin en el territori. Seran d'especial rellevància aquells plans o programes que s'hagin fet, concretament, a l'àrea a la que es vol intervenir i que la convocatòria valora favorablement. D'aquests mateixos plans o programes també es podrà tenir en compte els processos participatius ja realitzats. També és imprescindible revisar el planejament urbanístic vigent, els instruments de gestió i els estudis sectorials disponibles, així com les avaluacions disponibles.

Perquè es pugui recopilar, analitzar i tenir un bon coneixement de la documentació existent, serà molt important que ja s'hagi definit el límit de l'AAE, mitjançant les reunions d'inici i les primeres reunions de seguiment, i que l'equip redactor i el grup motor estiguin coordinats per transferir-se tota la informació necessària.

En segon lloc, caldrà identificar i sistematitzar les **dades estadístiques** sociodemogràfiques, residencials, energètiques, ambientals i econòmiques necessàries per a la redacció del PMII, provinents de fonts oficials disponibles o del propi ajuntament, garantint la seva traçabilitat, actualització i coherència. S'establiran les fonts d'informació i els indicadors clau (tant els necessaris per la convocatòria com els que siguin necessàries per la diagnosi i el posterior seguiment i avaluació) que s'utilitzaran al llarg de tot el document. S'aconsella assegurar una base comuna de dades que faciliti l'anàlisi i el seguiment, així com els responsables de facilitar les dades, si aquestes provenen i depenen de les dades internes de l'ajuntament.

Fonts de dades

La cerca de la informació es pot realitzar a les següents fonts de dades oficials ja existents:

Font	Enllaç web de referència
Administració oberta de Catalunya	https://dadesobertes.seu-e.cat/
Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya	https://aquas.gencat.cat/ca
Cadastre	https://www.sedecatastro.gob.es/
Inventari del Patrimoni Cultural Català	https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/temes/Informacio_i_Documentacio/
Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica	https://territori.gencat.cat/ca
Hipermapa de Catalunya	https://sig.gencat.cat/visors/hipermapa.html
Institut Català d'Energia	https://icaen.gencat.cat/ca
Institut d'Estadística de Catalunya	https://www.idescat.cat
Instituto Nacional de Estadística	https://www.ine.es/
Mapa Urbanístic de Catalunya	https://dtes.gencat.cat/muc-visor/AppJava/home.do
Observatori del Treball i Model Productiu	https://observatoritreball.gencat.cat/ca
Padró municipal	
PIMA Adapta Costas	https://www.icgc.cat/es/Ambitos-tematicos/Ambito-litoral/Proyectos-precursores/PIMA-Adapta-Costas
Protecció civil	https://pcivil.icgc.cat/pcivil/v2/index.html#41.71148,1.75814,3z
Servei Meteorològic de Catalunya de Medi Ambient i Sostenibilitat	https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/meteorologia/

Fonts de dades

Per municipis de la província de Barcelona es pot cercar també a:

Font	Enllaç web de referència
Programa Hermes de la Diputació de Barcelona	https://www.diba.cat/hg2/
Observatori local de l'habitatge de la Diputació de Barcelona	https://www.diba.cat/ca/web/observatori-local-habitatge
Servei d'Intermediació en Deutes de l'Habitatge de la Diputació de Barcelona	https://www.diba.cat/ca/web/benestar/sidh1

Per municipis de les províncies de Girona, Lleida i Tarragona, es pot cercar també a les pàgines web de les corresponents Diputacions o dels Consells Comarcals.

Per municipis de l'àrea metropolitana es pot cercar també a:

Font	Enllaç web de referència
Àrea Metropolitana de Barcelona	https://www.amb.cat/s/es/home.html
Sistema d'Indicadors Metropolitans de Barcelona	https://indicadors.institutmetropoli.cat/
Observatori metropolità de l'habitatge	https://www.ohb.cat/

Sistema d'informació geogràfica

Sempre que sigui possible es recomana la creació d'un **Sistema d'Informació Geogràfica (SIG)** com a eina transversal de suport a la redacció del PMII, que permeti disposar d'una **única base de dades georeferenciada** per al treball tècnic i la consulta interna. El SIG ha de facilitar la integració, sistematització i anàlisi espacial de la informació recopilada, incorporant dades sociodemogràfiques, urbanístiques, residencials, ambientals i d'equipaments, així com la informació obtinguda a partir dels processos participatius i del treball de camp. Tot això permet un millor coneixement i una millor anàlisi i diagnòsi.

Així mateix, el sistema ha de permetre la **construcció de cartografies temàtiques** que contribueixin a la diagnòsi territorial, a la identificació de desigualtats, mancances i oportunitats, i a la delimitació precisa de les àrees d'actuació.

L'ús d'un SIG afavoreix una lectura integrada del territori, facilita la presa de decisions basada en evidències, millora la coherència entre els diferents àmbits d'intervenció i reforça i facilita la capacitat de seguiment i avaluació de les actuacions al llarg del temps.

2.3.2. Qualitativa

Participació comunitària

Un dels objectius de la Llei 11/2022, del 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles és impulsar la participació ciutadana, l'acció comunitària i l'empoderament de la ciutadania. Així, en l'article 17.3, estableix que els PMII hauran d'incloure en el seu contingut *“les mesures de desenvolupament comunitari i acció social inclusiva, que han d'incloure el marc de participació ciutadana i els mecanismes concrets per a impulsar el paper actiu dels agents socials identificats en les àrees d'atenció especial, o les mesures per afavorir-ne l'aparició.”*

Així mateix, el Decret 163/2025, de 29 de juliol, de desplegament de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles per aprovar les bases reguladores de les subvencions i crear l'Oficina Tècnica de Barris i Viles, també estableix en l'article 13, les característiques i contingut que ha de complir el PMII, entre els quals ha d'incloure *“les mesures de desenvolupament comunitari i acció social inclusiva, que han d'incloure el marc de participació ciutadana i els mecanismes concrets per impulsar el paper actiu dels agents socials identificats en les àrees d'atenció especial, o les mesures per afavorir-ne l'aparició”*.

La importància de desplegar mesures de participació ciutadana, desenvolupament comunitari i acció social al PMII, més enllà de donar resposta al compliment del marc normatiu, esdevé determinant perquè la transformació dels barris és només efectiva si els projectes es construeixen amb el suport i la implicació dels principals actors socials i del veïnat que en serà beneficiari. Així, perquè les administracions i comunitats puguin impulsar un projecte compartit calen quatre condicions bàsiques (Diputació de Barcelona, 2023):

- **Existència d'actors socials sòlids i reconeguts** (xarxes comunitàries, associacions, entitats i referents locals). En barris vulnerables, on aquests actors poden ser inexistents o febles, és necessari intervenir professionalment per identificar lideratges i enfortir el teixit comunitari.

- **Coincidència prèvia en objectius i criteris d'intervenció** entre administració i comunitat. Això requereix un procés ampli de participació que permeti detectar necessitats, reforçar el teixit veïnal i incorporar els residents des de la fase inicial del projecte.
- **Creació d'estructures de governança democràtica**, que assegurin la coproducció del projecte i la corresponsabilitat entre administració, actors socials i veïnat.
- **Aconseguir resultats visibles a curt termini**, que generin confiança i compromís social. Aquests guanys inicials han de connectar amb l'objectiu global del projecte.

Per tant, és recomanable desplegar **estratègies d'acció comunitària** amb l'objectiu de promoure la relació i l'enxarxament entre els diferents agents del barri i, així, generar processos inclusius i empoderadors del veïnat. Alguns dels aspectes a tenir en consideració són els següents (Ajuntament de Barcelona, 2025):

- **Identificació dels agents comunitaris clau.** Per fomentar una implicació el més inclusiva possible, cal identificar les entitats de barri, les xarxes de suport, referents veïnals, líders religiosos i altres serveis i recursos comunitaris.
- **Consolidació dels projectes i accions en marxa.** Cal adaptar els PMII a les necessitats i particularitats de l'àrea d'atenció especial, per tal d'impulsar actuacions que reforcin les que ja estan en marxa i que responguin a les demandes existents.
- **Treball en els espais comunitaris existents.** Els equipaments (escoles, residències de persones grans, centres d'atenció primària, centres cívics, casals de barri, biblioteques, centres de cultes, etcètera) i l'espai públic poden ser espais clau per reforçar el treball comunitari.
- **Enfortiment del teixit social i reforç dels vincles socials i comunitaris.** Es tracta de fomentar els vincles entre les persones i les entitats i associacions, i també amb l'entorn proper a través de projectes comunitaris que activin processos de reconeixement i confiança interpersonal.

Així doncs, tots els PMII han d'incorporar, desenvolupar i impulsar la participació ciutadana i l'acció comunitària com un dels seus objectius i com una eina per al desenvolupament del programa en tot moment, essent present en totes les fases del PMII. Per tant, la implicació dels responsables tècnics, de les àrees de participació, acció comunitària i convivència, en la redacció del PMII, però també en l'execució del Pla de barris en cas de ser-ne beneficiari, serà clau per poder assegurar la implicació de la ciutadania i l'enfortiment del teixit comunitari. Així, en aquest apartat s'inclouen i descriuen algunes accions participatives que es poden desenvolupar durant l'elaboració del PMII.

Abans de definir i d'iniciar el procés de participació que es durà a terme per l'elaboració del PMII, convé doncs explorar i recopilar tots aquells processos participatius que s'han dut a terme prèviament al municipi o a l'àrea en la definició d'altres plans o programes. També caldrà tenir en compte els diferents òrgans i espais de participació que es trobin en funcionament al municipi i que puguin reforçar l'estructura i les accions del procés participatiu del PMII.

Un cop analitzada la informació i les aportacions derivades dels processos participatius previs i/o en curs, cal planificar i desenvolupar accions de participació que permetin copsar diferents mirades en relació amb la situació de l'àrea d'atenció especial i les necessitats que se'n deriven, amb l'objectiu de complementar la mirada tècnica i política dels equips municipals i de l'equip redactor, així com actualitzar i complementar les opinions i aportacions recollides prèviament. Així, en un inici, es suggereix establir **accions o espais participatius** que ajudin a definir les característiques de l'àrea i les seves necessitats. El procés participatiu en aquesta fase és essencial per enriquir la diagnosi tècnica amb el coneixement del territori. En aquest sentit, algunes de les accions a realitzar poden ser les següents:

- **Enquesta a la ciutadania de l'àrea d'intervenció.** Fer una enquesta oberta a la ciutadania de l'àrea que permet disposar d'una lectura àmplia de la percepció de l'entorn urbà de l'AAE i de quines necessitats o reptes s'hi detecten. També permet validar i matisar la diagnosi tècnica, amb aportacions de diferents perfils poblacionals. Dependent d'aquests perfils poblacionals als quals es vol arribar es podrà plantejar enquestes digitals o en paper.
- **Entrevistes o focus grup a persones i entitats clau del lloc.** A partir de la identificació d'agents clau del barri i/o municipi tant des del punt de vista tècnic, polític i social i comunitari, la realització d'entrevistes permetrà conèixer i contrastar amb més detall problemàtiques o qüestions que s'hagin pogut detectar amb l'anàlisi de dades estadístiques o amb l'enquesta a la ciutadania i obtenir informació més aprofundida de l'estat de la qüestió de l'AAE. Així mateix, permetran implicar de forma directa i específica als representants d'associacions i del teixit comunitari del barri o nucli. Aquestes accions participatives són les que més ajudaran a la diagnosi integrada i participada.

Un cop definida la diagnosi de l'àrea d'atenció especial, cal abordar les accions participatives per definir la proposta i les actuacions del programa, implicant la ciutadania i el teixit associatiu i comunitari. En aquest sentit s'aconsella realitzar **tallers deliberatius** per recollir les necessitats, les propostes i actuacions pel programa, així com totes aquelles percepcions que ajudin a definir els objectius i les estratègies. En funció de la dimensió de l'ajuntament i de la ciutadania implicada, aquests tallers es poden organitzar per àmbits temàtics, i hauran de ser dinamitzats i dirigits per persones que exerceixin el rol de facilitadores i dinamitzadores, que poden ser responsables tècnics de les àrees de participació i acció comunitària de l'ajuntament així com experts de l'equip professional.

Els tallers deliberatius de proposta es poden realitzar en format **passejades participatives** si la població objectiu és poc activa en els processos participatius formals, de manera que permetran identificar espais d'oportunitat en l'entorn urbà, al mateix temps que facilitaran l'establiment de vincles comunitaris. D'aquesta manera es podrà involucrar a la població i permetrà, igualment, una recollida de les seves reflexions, necessitats i propostes.

Posteriorment, i si és viable, es pot realitzar una sessió de retorn i validació de la proposta que permeti explicar els criteris seguits i generar implicació i corresponsabilitat en el desplegament i seguiment posterior de les actuacions.

En aquest sentit, finalment, s'aconsella definir un **pla de participació i acció comunitària**, que relacionat amb el model de governança, pugui garantir el paper actiu dels agents socials, veïnals i comunitaris, així com facilitar la seva implicació en l'execució i seguiment de les actuacions. S'aconsella vincular aquests processos participatius a l'Oficina Local del Pla de barris, en cas que s'implementi.

Per a més informació i/o normativa en el marc de la participació ciutadana a l'àmbit local, vegeu Martí, 2025 i Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, 2021.

Mesures sobre l'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació

- Incorporar especialistes en perspectiva de gènere i diversitat en els equips dinamitzadors de les activitats participatives.
- Garantir la presència de dones, persones joves, persones grans, col·lectius LGTBI+, persones migrades i altres grups vulnerables en activitats participatives.
- Registrar el perfil de les persones participants amb dades desagregades per gènere, edat, origen, situació socioeconòmica i diversitat funcional.

Eines i tècniques de participació ciutadana

Pel que fa a les eines i tècniques de participació ciutadana es recomana combinar metodologies informatives, deliberatives i consultives que permetin recollir una visió plural, representativa i de totes les necessitats i potencialitats del lloc. En aquest sentit, es poden dur a terme **jornades informatives** amb l'objectiu de donar a conèixer el marc del Pla de barris i viles de Catalunya, els objectius del programa, l'àrea d'intervenció i la proposta que es vol desenvolupar per presentar a la convocatòria, garantint la transparència i l'accés a la informació per part de la ciutadania.

Les **entrevistes qualitatives** amb agents clau (representants veïnals, entitats socials, comercials, educatives o tècniques municipals) possibiliten aprofundir en diagnòstics específics, identificar dinàmiques socials i recollir coneixement expert i experiència directa de l'àrea d'intervenció.

Les **enquestes**, tant presencials com digitals, faciliten la recollida sistemàtica d'opinions d'un volum ampli de població, contribuint a obtenir dades quantitatives sobre percepcions, necessitats i graus de satisfacció, i reforçant la representativitat del procés participatiu.

Els **tallers deliberatius de proposta** permeten fomentar el debat col·lectiu i la construcció compartida de propostes, facilitant espais de reflexió sobre els principals reptes de l'àrea i la definició i prioritització d'actuacions i d'objectius estratègics. Aquests tallers poden organitzar-se per àmbits temàtics o per perfils de participants.

Les **rutes exploratòries o passejades participatives** permeten analitzar l'espai públic in situ, identificar problemàtiques urbanes, ambientals, socials o de seguretat, i detectar oportunitats de millora a partir de l'observació directa i del relat de les persones participants. Es recomanen especialment quan la població resident, amb la qual es vol dur a terme el procés participatiu, és poc activa i participativa en processos més formals, com les jornades informatives i els tallers deliberatius de proposta. Aquest tipus de format pot convidar més a participar, i el contacte directe amb els i les participants permet igualment una recollida de les seves reflexions, necessitats i propostes.

Finalment i per acabar de completar el procés participatiu amb aquells col·lectius menys habituals en processos formals de participació, s'aconsella realitzar **dinamitzacions itinerants** a l'espai públic (punts informatius mòbils, accions participatives al carrer, activitats en equipaments de proximitat) que arriben a tota a població, afavorint la inclusió, la proximitat i la diversitat de veus.

Eines i tècniques de participació tècnica i política

Pel que fa a les eines i tècniques de treball dels equips i als mecanismes de participació tècnica i política, es recomana dotar el procés d'elaboració del programa memòria d'intervenció integral d'estructures estables i espais de treball que garanteixin la coordinació, la corresponsabilitat i la presa de decisions compartida.

Tal com s'ha indicat prèviament, és fonamental vincular tant la dimensió política com la tècnica al llarg de tot el procés de redacció del PMII, assegurant una comunicació fluida i una visió compartida del projecte. S'aconsella constituir **el grup polític-tècnic, el grup motor i l'equip redactor**. També és important la figura del referent o líder que relacionarà i coordinarà totes les parts.

Com a eina clau de suport al treball col·laboratiu i transversal, és aconsellable crear **espais telemàtics de treball compartit** entre l'equip redactor, el grup motor, i si escau, els equips tècnics municipals. D'aquesta manera, es permeten establir processos de cocreació i es podrà compartir documentació i dades, garantint la seva traçabilitat i registre, i facilitant l'intercanvi d'informació i redacció del document.

Procés de col·laboració interdepartamental i interadministrativa

En la redacció del PMII es recomana incorporar, des de les fases inicials, un enfocament basat en la col·laboració entre diferents àmbits de l'administració atès que, tal com s'ha exposat en el Marc general, per fer front a les vulnerabilitats urbanes es fa necessari desplegar polítiques de regeneració de caràcter integral i transversal. A tal efecte, cal promoure actuacions que es defineixin i despleguin de manera coordinada entre diversos departaments de l'administració local, així com projectes que impliquin la participació d'altres administracions (autonòmica, estatal o supramunicipal), tant en la seva definició com en la seva execució.

Així mateix, és important establir amb claredat els mecanismes de coordinació, definint i compartint responsabilitats i funcions entre els diferents agents implicats i administracions, i preveient instruments de treball conjunt, com ara plans compartits, espais de governança o reunions periòdiques de seguiment. Aquest enfocament ha de contribuir a una gestió més coherent, eficient i integrada de les actuacions del PMII.

Avaluació ex ante d'impacte econòmic i social

D'acord amb el que estableixen la Llei 11/2022, el Decret 163/2025 i el Pla d'Avaluació del Pla de barris, l'avaluació ex ante d'impacte econòmic i social és una peça clau en el disseny dels Programes Memòria d'Intervenció Integral. Es tracta d'un procés analític i reflexiu que ha d'acompanyar la fase de definició del programa i que té com a finalitat ajudar a prendre decisions informades sobre quines actuacions són més adequades en funció de la diagnosi de l'Àrea d'Atenció Especial i dels objectius que es volen assolir.

En aquest sentit, l'avaluació ex ante ha de permetre:

- relacionar de manera explícita les necessitats detectades amb els objectius del programa,
- analitzar i prioritzar les diferents alternatives d'intervenció possibles,
- justificar l'elecció de les actuacions seleccionades i del pressupost associat,

- incorporar la perspectiva de gènere i d'altres eixos de desigualtat,
- i establir les bases del sistema de seguiment i avaluació posterior del PMII.

Per al desenvolupament d'aquest procés, cal consultar el “Manual metodològic per a l'elaboració de l'avaluació ex ante dels Programes Memòria d'Intervenció Integral (PMII) establerts a la Llei 11/2022 de Barris i Viles de Catalunya”, elaborat per Ivàlua, que descriu de manera detallada com dur a terme l'avaluació ex ante d'impacte econòmic i social.

Innovació

Una de les voluntats del Pla de barris i viles 2025-2029 és la formulació d'actuacions innovadores per fer front als principals reptes i problemàtiques de l'àrea d'atenció especial. En aquest sentit, és recomanable que el PMII incorpori la innovació com un element transversal, en tot el seu conjunt i contingut, des del propi relat del document fins a la definició de les actuacions i les metodologies utilitzades. En aquest sentit, caldrà idear propostes que aportin solucions noves o adaptacions significatives a problemàtiques existents, així com la incorporació de metodologies innovadores en la planificació, gestió i execució del programa. Igualment, es recomana definir una estratègia de comunicació innovadora que faciliti la participació i la implicació de la ciutadania, utilitzant formats i canals diversos. Una altra possibilitat és l'ús de tecnologies innovadores avançades com a metodologia de redacció i execució del PMII, però també per a l'explotació i interpretació de dades i la millora de la presa de decisions i la gestió dels serveis, avançant cap a models més intel·ligents, eficients i sostenibles.

3. Requeriments i procediments vinculats a la presentació i tramitació dels PMII

En aquest capítol es recullen tots els requeriments i procediments que cal realitzar per tal de presentar un Pla de barris a les convocatòries del Pla de barris i viles de Catalunya 2025-2029. Els continguts que s'exposen seguidament poden complementar-se amb allò establert a la Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial (Departament de Territori, Habitatge i Transició ecològica).

L'àrea d'atenció especial presentada al PMII haurà de tenir un nivell de la renda neta mitjana per persona inferior a la mitjana de Catalunya.

El primer requisit fa referència a l'àrea d'atenció especial, que equival a l'àmbit d'actuació del Pla de barris en el propi municipi (per a una explicació detallada del concepte vegeu el Glossari). Així, per poder concórrer a les convocatòries del Pla de barris i viles de Catalunya existeix un requisit indispensable, que fa referència al nivell de renda existent a l'àrea d'atenció especial, una dada consultable a IDESCAT i que s'ofereix per secció censal.

Cal tenir present que el nivell de renda mitjana per persona és una dada disponible per secció censal, però no a una escala inferior. Per tant, per delimitar l'AAE caldrà tenir en consideració tres qüestions principals. En primer lloc, l'AAE ha de ser territorialment continua i homogènia en termes de realitat física, morfològica, econòmica i social. En segon lloc, s'han de tenir en compte els indicadors existents, tant la renda de les seccions censals, com els indicadors que determina el Decret 163/2025 com a criteris per a determinar l'àrea d'atenció especial en el seu Annex 1. En tercer lloc, els emplaçaments de les actuacions que es volen realitzar. En aquest sentit, totes aquelles actuacions de caràcter físic caldrà realitzar-les dins de l'àmbit de l'AAE. Per tant, és clau tenir present els emplaçaments de les possibles actuacions a l'hora de determinar l'AAE i, conseqüentment, poder efectuar el càlcul de les actuacions.

El segon requisit fa referència al compliment de la condició d'àrea d'atenció especial. Així, s'ha d'assolir una puntuació mínima de 50 punts sobre un màxim de 150 punts en els criteris per determinar la condició d'àrea d'atenció especial, que consten al Decret 163/2025 Annex 1. Els indicadors i la puntuació establerts que estableixen els criteris per determinar les àrees d'atenció especial, són els següents:

Nombre i descripció de l'indicador		Puntuació
1	% d'habitatges principals construïts abans de 1980/total habitatges principals	5
2	% d'edificis de 2 plantes o més sense ascensor/total edificis de 2 plantes o més	5
3	% de certificacions energètiques E, F i G/total de certificacions	5
4	% d'enllumenat públic que cal instal·lar o renovar per adequar-lo a la normativa % de metres lineals de serveis aeris en pals/total metres lineals de vials públics	5
5	% d'habitatges i locals buits, o en construcció des de fa més de 10 anys	5
6	% d'habitatges i locals ocupats il·legalment, o susceptibles d'ocupació il·legal per abandonament	5
7	% d'habitatges sobreocupats i infrahabitatges	5
8	% d'habitatges afectats per un procés de desnonament en els darrers 5 anys	5
9	Pertànyer a un municipi declarat zona de mercat residencial tensada	5
10	Dèficit d'equipaments públics: sòl (m2) d'equipaments en funcionament per habitant	5
11	Tenir conjunts declarats béns d'interès cultural o similar i del patrimoni historicoarquitectònic, on es vol actuar	4
12	% de metres lineals de xarxa de fibrociment d'abastament d'aigua/metres lineals totals xarxa d'abastament d'aigua	2
13	% de rendiment de la xarxa d'aigua pública (pèrdua d'aigua potable)	2
14	% de superfície verda materialitzada	5
15	Risc d'inundació marítima o fluvial Afectació per la regressió o transgressió marítimes	2
16	Llindar municipal de calor intensa: percentil 98 de la temperatura màxima diària de juny, juliol i agost al llarg dels últims 10 anys	5
17	Qualitat de l'aire: mitjana anual NO2 (diòxid de nitrogen)/mitjana anual PM10/ mitjana anual PM2,5	5
18	% de superfície de voreres i de carrers de prioritat de vianants/superfície total de carrers	5
19	Cobertura de transport públic. Línies de transport públic amb parada a l'àrea per cada 1.000 habitants i dia	5
20	Mobilitat en bicicleta: % longitud de vies pedalables/longitud total de via pública	5
21	Densitat d'habitatge: nombre d'habitatges per hectàrea (hab/ha)	5
22	% d'increment o decrement de la població en els darrers 5 anys	5
23	% de població dependent (major de 64 i menor de 16 anys) sobre el total de població de 16 a 64 anys	5
24	Índex de sobreenvelliment: % de població de 85 anys i més sobre població de 65 anys i més	5

Nombre i descripció de l'indicador	Puntuació
25 Mitjana de la participació electoral a les darreres 5 convocatòries (locals, autonòmiques, estatals o europees) a les seccions censals en les quals està inclosa l'àrea	5 40
26 Índex Socioeconòmic Territorial (IST)	35

Sistema de puntuació	
Indicadors 1-3, 7-8, 10, 14, 16, 18-25	S'atorguen 5 punts a l'àrea que obtingui el valor més desfavorable i la resta es puntua proporcionalment
Indicador 4	S'atorguen 5 punts: 2,5 punts per a cada subindicador a l'àrea que obtingui el valor més desfavorable i la resta es puntua proporcionalment
Indicadors 5 i 6	S'atorguen 5 punts: 4 punts (habitatges) i 1 punt (locals) a l'àrea que obtingui el valor més desfavorable i la resta es puntua proporcionalment
Indicador 9	S'atorguen 5 punts en cas afirmatiu i 0 punts en cas negatiu
Indicador 11	S'atorguen 4 punts en cas afirmatiu i 0 punts en cas negatiu
Indicador 12 i 13	S'atorguen 2 punts a l'àrea que obtingui el valor més desfavorable i la resta es puntua proporcionalment
Indicador 15	S'atorguen de 0 a 1 punt segons el nombre d'habitants estimats a la zona inundable:
	Sense dades
0 punts	0
0,25 punts	1-100
0,5 punts	101-1.000
0,75 punts	1.001-5.000
1 punt	> 5.000
	S'atorga 1 punt si l'àrea està afectada per la regressió o transgressió marítimes
Indicador 17	S'atorguen 0, 1, 2, 3, 4 o 5 punts considerant el valor més desfavorable dels 3 contaminants, segons la taula:
	NO2 PM10 PM2.5
0 punts	0-7 0-5
1 punt	8-15 6-15
2 punts	16-25 16-25
3 punts	26-35 26-30
4 punts	36-45 31-40
5 punts	>46 >40
Indicador 26	S'atorguen 35 punts a l'àrea que obtingui el valor més desfavorable i la resta es puntua proporcionalment

A més, el Decret 163/2025 també fixa la quantia de les subvencions i els imports màxims dels programes memòria, que és un rang que s'ha de complir per poder-se presentar. Pel que fa a la quantia de les subvencions, l'import màxim de cadascuna de les subvencions concretes es determina en la convocatòria corresponent. Aquest import estarà comprès entre el 50% i el 75% del pressupost global del programa memòria d'intervenció integral. Excepcionalment, pot arribar al 90 % i pot establir-se en funció del rang de població dels municipis. En el cas de la convocatòria del Pla de barris i viles de Catalunya del 2025 es va fixar l'import màxim de cadascuna de les subvencions en un 60% del pressupost global del programa memòria d'intervenció integral.

Pel que fa als imports dels programes memòria, aquests venen establerts d'acord amb la població del municipi, dividint-se en dues tipologies:

Població municipi	Import total PMII
Municipis o agrupacions de municipis de 20.000 habitants o més	6 milions d'euros a 25 milions d'euros
Municipis o agrupacions de municipis de menys de 20.000 habitants	3 milions d'euros a 12,5 milions d'euros

També queda establerta l'execució mínima del programa memòria que s'ha d'assolir. L'execució mínima del programa memòria s'estableix en un percentatge de despesa mínima, feta i justificada, del 25% del pressupost inicial del programa memòria d'intervenció integral, exigible per poder considerar acomplert l'objecte i la finalitat de la subvenció. L'incompliment d'aquesta despesa mínima comportarà la revocació de la subvenció atorgada.

Pel que fa a la tramitació de les sol·licituds i dels documents PMII, per poder-se presentar a les convocatòries, la sol·licitud i la documentació requerida (annex de dades específiques, taula de càlcul de la renda, taula de càlcul d'indicadors, model de fitxes d'actuacions, taula de pressupost global, pla financer i cronograma, delimitació geogràfica de l'àrea en un fitxer georeferenciat, document conjunt PMII i certificat de la secretaria o de la intervenció) s'hauran de presentar en format electrònic al registre telemàtic de la Generalitat de Catalunya, mitjançant l'extranet de les administracions públiques de Catalunya, EACAT. El tràmit de presentació de documents s'haurà de fer a nom de la persona que representi el municipi, és a dir, l'alcalde o alcaldessa. Per tant, s'haurà d'accedir a realitzar el tràmit amb la seva signatura digital.

Per saber els arxius concrets que cal presentar, la mida màxima permesa d'aquests, la nomenclatura que cal utilitzar per a cadascun i demés detalls, consulteu la Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial de la convocatòria corresponent.

A banda dels requeriments propis de la tramitació de la sol·licitud, hi ha també un seguit de requisits que fan que les sol·licituds i les propostes siguin vàlides. En primer lloc, tots els programes memòria d'intervenció integral hauran de contenir l'establert a l'article 13 del Decret 163/2025, de 29 de juliol, de desplegament de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles per aprovar les bases reguladores de les subvencions i crear l'Oficina Tècnica de Barris i Viles.

En segon lloc, els programes memòria d'intervenció integral han d'incloure un mínim del 25% de les actuacions per a cadascun dels tres àmbits d'actuació: Transformacions físiques, Transició ecològica i Acció sociocomunitària. El 25% restant es podrà distribuir segons convingui. Tant és vàlida una distribució equitativa com una distribució desigual, on un àmbit supera just el 25%. Per exemple:

Àmbit d'actuació	Opció 01		Opció 02	
	Nombre d'actuacions	Percentatge	Nombre d'actuacions	Percentatge
Transformacions físiques	9	33%	10	36%
Transició ecològica	9	33%	7	25%
Acció sociocomunitària	9	33%	11	39%
	27	100%	28	100%

II. REDACCIÓ DEL PROGRAMA MEMÒRIA D'INTERVENCIÓ INTEGRAL

En termes generals, els continguts dels PMII queden establerts per l'article 13 del Decret 163/2025, de 29 de juliol, de desplegament de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles per aprovar les bases reguladores de les subvencions i crear l'Oficina Tècnica de Barris i Viles. Per tant, els documents dels programes memòria d'intervenció integral que es presentin en les respectives convocatòries hauran de contenir els continguts referits. Tot i això, en aquesta segona part del Manual metodològic es detallen els continguts del PMII i es fa d'una manera ampliada respecte l'establert pel marc normatiu amb l'objectiu d'assegurar uns projectes amb una aproximació integral i transversal.

Els programes memòria d'intervenció integral tenen com a objectiu definir, justificar i planificar les propostes integrals de les àrees d'atenció especial delimitades als municipis, orientades a millorar de manera significativa les condicions de vida de la població i a reduir les desigualtats urbanes, socials, ambientals i econòmiques existents. Els PMII constitueixen els documents de referència que han de permetre analitzar de manera rigorosa la realitat del territori i identificar les seves problemàtiques, necessitats i potencialitats; formular una estratègia compartida que orienti i planifiqui l'acció pública; concretar un conjunt d'actuacions coordinades i viables; planificar estratègicament la coordinació entre agents implicats i la seva implicació en el seguiment del pla així com garantir la participació ciutadana; i garantir la coherència de tot el document, però sobretot entre la diagnosi, la proposta i el pressupost proposat.

La naturalesa dels reptes que afronten les àrees d'atenció especial requereixen de **propostes integrals i transversals** que superin els enfocaments sectorials, garantint la transversalitat en tots els nivells i especialment de la diagnosi i les actuacions.

La transversalitat implica:

- Una anàlisi i visió global del territori interrelacionant les diferents dimensions.
- La coordinació entre actuacions de naturalesa diversa perquè es reforcin mútuament (complementarietat entre actuacions de l'àmbit de transformacions físiques, transició ecològica i acció sociocomunitària).
- La integració de perspectives clau, com la de gènere, inclusió social o l'acció comunitària, en totes les fases del programa.
- La implicació de les diferents àrees municipals en la definició i execució del programa.

Per tant, un programa memòria d'intervenció integral transversal i coherent contribueix a millorar l'eficàcia de la intervenció, optimitzar els recursos públics i reforçar l'impacte de les actuacions. Així, es detalla a continuació el **contingut recomanat per construir els programes memòria d'intervenció integral**, que s'ha proposat organitzar en set blocs. D'aquesta manera, seguint l'ordre, el contingut i l'estructura proposats es podrà redactar un PMII complet que respon als requeriments i bases de la convocatòria.

1. Introducció al PMII

Objectiu

El capítol d'Introducció al PMII té com a objectiu contextualitzar i justificar breument el Pla de barris en qüestió, introduint l'àrea escollida i definint l'abast, l'organització i la metodologia que orienta la resta del document. Aquest bloc permet entendre el sentit de la intervenció proposada, la seva adequació a la Llei 11/2022 i la coherència amb els objectius del Pla de barris i viles de Catalunya.

Es recomana que el capítol de la introducció estigui integrat pels següents apartats:

- Resum executiu
- Definició de la problemàtica
- Metodologia d'elaboració del PMII

Recorda les eines de participació!

Participació tècnica i política

Reunions grup motor i equip redactor

Reunions tècniques

The diagram shows a central icon of a group of people connected by dashed lines, representing participation. To its right are two boxes: 'Reunions grup motor i equip redactor' and 'Reunions tècniques'.

1.1. Resum executiu

Per tal d'oferir una visió sintètica i integrada del PMII, permetent comprendre de manera ràpida els elements clau de la proposta sense necessitat de recórrer a la totalitat del document, és recomanable incloure un resum executiu a l'inici del document per tal d'avançar de forma clara i estructurada les principals problemàtiques detectades, exposar la missió i l'estratègia global, així com les línies d'actuació i les intervencions més rellevants previstes. Així, no es tracta de reproduir de manera exhaustiva el contingut del document, sinó de destacar-ne els aspectes essencials, posant èmfasi en la coherència de la proposta i en la seva capacitat de resposta als reptes detectats. El resum executiu esdevé, així, una peça clau per facilitar la lectura i com-

premsió del PMII per part de tots els agents implicats, així com per comunicar de manera efectiva els objectius i l'abast del programa.

1.2. Definició de la problemàtica

Es tracta d'introduir de manera sintètica l'àmbit territorial d'actuació, incloent una explicació de la identificació de l'àrea d'atenció especial objecte del programa, de la seva situació actual destacant els elements que en defineixen la singularitat (localització, tipologia de barri, continuïtats i discontinuïtats urbanes, relació amb altres barris o nuclis, etc.), i les principals vulnerabilitats i problemàtiques existents, que han portat a presentar-se a la convocatòria. També és convenient destacar les vulnerabilitats i problemàtiques per relacionar-les breument amb l'objectiu de la proposta del PMII.

1.3. Metodologia d'elaboració del PMII

En aquest apartat del PMII cal exposar el procés d'elaboració del PMII, detallant les eines, tècniques i mètodes utilitzats, així com els principis que han orientat el procés. En aquest apartat es recomana incloure:

- Eines i tècniques emprades. Descripció del procés seguit i la metodologia utilitzada, els diferents agents que han participat i s'han implicat (polítics, tècnics, agents externs), les reunions i les sessions de treball desenvolupades, i les accions i actes de participació ciutadana que s'han realitzat, amb la ubicació temporal en relació a la redacció del PMII.
- També s'aconsella incorporar una breu explicació de les eines i tècniques aplicades per la gestió i anàlisi de la informació, així com el detall de metodologies pròpies utilitzades, com pot ser pel càlcul del CO₂.

L'apartat de metodologia ha de garantir la transparència, coherència i traçabilitat del procés d'elaboració del PMII, i ha de facilitar que el programa sigui comprensible i avaluable.

2. Antecedents

Objectiu

El capítol d'antecedents té com a objectiu contextualitzar la proposta d'intervenció a partir de les polítiques, instruments, processos i experiències prèvies que incideixen en l'àrea d'atenció especial. Incorpora els antecedents previs de l'àrea d'intervenció i els del municipi, així com les experiències prèvies en altres actuacions similars al municipi, que puguin aportar l'aprenentatge obtingut, i l'explicació dels processos participatius duts a terme. Els antecedents han de permetre entendre el recorregut previ del municipi i de l'àrea d'intervenció, evitar duplicitats, posar en valor els aprenentatges acumulats i justificar la necessitat d'una intervenció.

Es recomana que el bloc d'antecedents estigui integrat pels següents apartats:

- Experiències prèvies en actuacions similars
- Plans sectorials i agenda urbana local vigents
- Processos participatius duts a terme

Recorda les eines de participació!

Participació tècnica i política

Reunions grup motor i equip redactor	Reunions tècniques
--------------------------------------	--------------------

El diagrama mostra un icona central amb una persona i un grup de persones, envoltada per un cercle de punts i línies que connecten amb altres punts, representant una xarxa de participació. A la dreta, hi ha una taula amb dues columnes que llista tipus de reunions: 'Reunions grup motor i equip redactor' i 'Reunions tècniques'.

2.1. Experiències prèvies en actuacions similars

S'ha d'incloure la relació de **plans, programes, estratègies i polítiques a l'àrea**, que estiguin desenvolupades, en execució o en planificació, tant de caràcter social, econòmic, ambiental o comunitari, i que són **rellevants per la proposta del PMII**. Incorpora una anàlisi dels objectius i dels compromisos que s'havien establert i del seu nivell d'assoliment. Si el municipi o l'àrea d'intervenció té experiència prèvia en gestió de programes de regeneració urbana, com la Llei de barris 2/2004, el programa

EDUSI, el programa Barris i comunitats, el projecte Barris amb futur, altres Plans integrals de barris o plans de desenvolupament comunitari, també s'aconsella explicar-ho breument.

2.2. Plans sectorials i agenda urbana local vigents

L'objectiu d'aquest apartat és identificar, descriure i posar en valor els principals plans i programes municipals vigents que incideixen en els àmbits urbanístic, ambiental, social i de governança, i que contribueixen a reforçar l'enfocament integral del PMII. En aquest sentit, s'aconsella incorporar una explicació de l'**Agenda Urbana Local**, en cas que el municipi en disposi, així com dels diferents **plans i programes sectorials vigents** i que la **convocatòria valora favorablement**. Per a cadascun d'ells, es recomana indicar de manera sintètica els objectius principals, l'any d'aprovació, l'horitzó temporal o vigència i, si escau, la seva relació amb el PMII.

La convocatòria valora favorablement que el municipi disposi d'una Agenda Urbana Local vigent, així com dels següents plans i programes: Pla local d'habitatge, Pla de qualitat de l'aire, Pla de mobilitat, Pla local d'acció comunitària inclusiva, Pla d'igualtat, Pla d'acció per l'energia sostenible i el clima (PAESC), Pla local de prevenció de residus municipals, Pla director de sanejament integral, Pla d'accessibilitat i Protocol LGTBI.

Si el municipi disposa d'Agenda Urbana Local se li atorga 1 punt.

Si el municipi disposa d'algun pla o programa vigent, dels abans esmentats, se li atorgarà 0,5 punts per cada Pla, amb un màxim total de 2 punts.

Per tant, en la valoració total d'aquest apartat, es podrà obtenir 3 punts.

2.3. Processos participatius duts a terme

L'objectiu d'aquest apartat és definir i concretar el procés participatiu dut a terme per a l'elaboració del programa memòria d'intervenció integral, incorporant tant el detall de les experiències de **participació ciutadana prèvies** com el detall del **procés participatiu** desenvolupat durant i per la confecció del PMII.

Es suggereix incorporar a l'explicació el detall de les fases del procés participatiu desenvolupat, els òrgans i agents implicats, els espais i les eines de participació utilitzades, les associacions i entitats implicades, la població que ha participat, el detall de les qüestions tractades als diferents espais i els resultats obtinguts. Ha de ser una explicació sintètica amb les qüestions més importants, ja que el propi document de la memòria o informe dels processos participatius duts a terme, es podrà adjuntar com annex.

Per obtenir **més detall** i recomanacions de com abordar la participació ciutadana durant la redacció del PMII i quines eines i tècniques utilitzar, vegeu l'**apartat Participació comunitària** al capítol Recursos i metodologia de treball.

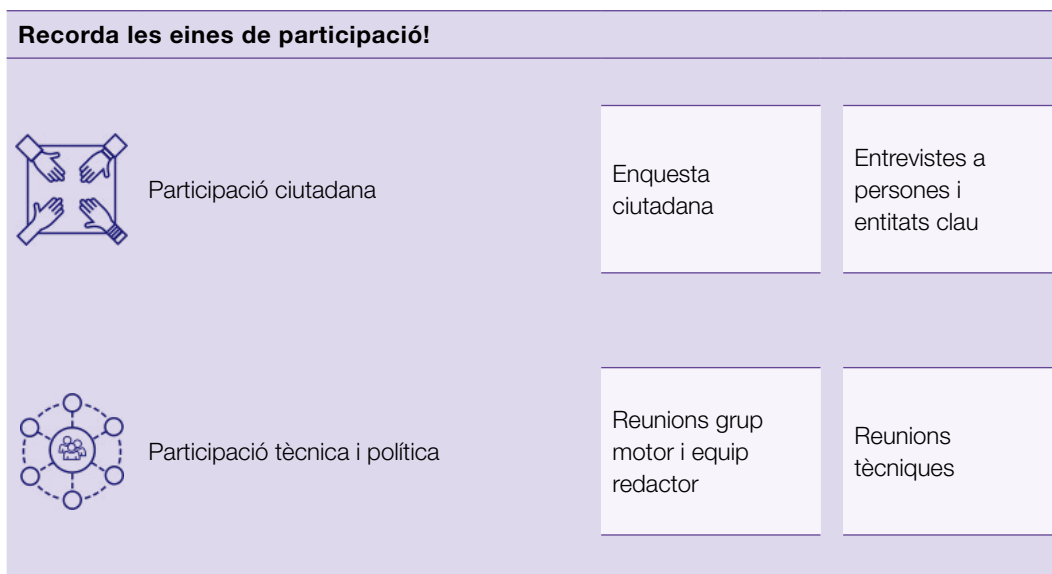
3. Característiques de l'àrea d'atenció especial

Objectiu

El present capítol té com a objectiu determinar com delimitar i caracteritzar l'àrea d'atenció especial objecte del programa, mitjançant una anàlisi integral que permeti identificar les problemàtiques, vulnerabilitats i potencialitats del territori des d'una perspectiva social, urbanística, ambiental i econòmica. Aquest apartat ha de proporcionar una base analítica sòlida i objectivable, que justifiqui la declaració de l'àrea d'atenció especial i orienti de manera fonamentada la definició de les actuacions del PMII.

Es recomana que el capítol de característiques de l'àrea d'atenció especial estigui integrat pels següents apartats:

- Delimitació de l'àrea d'atenció especial
- Anàlisi i Diagnosi. Descripció de la situació social, urbanística, ambiental i econòmica de l'àrea d'atenció especial
- Indicadors que determinen la condició d'àrea d'atenció especial
- Plànols

Puntuació màxima possible de les característiques de l'àrea d'atenció especial

S'atorguen de 0 a 30 punts, segons la puntuació obtinguda dels indicadors considerats a l'hora de determinar la condició d'AAE (taula d'indicadors), seguint els 4 rangs següents:

Forquilla de puntuació	Puntuació màxima	
		30 %
50 – 74	0	30
75 – 99	5	
100 – 124	15	
125 – 150	30	

La puntuació màxima que es podrà obtenir és de 30 punts, 30% respecte els 100 punts totals comptant la puntuació de tots els altres blocs del PMII.

3.1. Delimitació de l'àrea d'atenció especial

Aquest apartat té l'objectiu de descriure i justificar breument la delimitació de l'àrea d'atenció especial, situant-la dins el **context municipal** i explicant-ne les característiques urbanes, territorials i funcionals. Ha de permetre comprendre quina és la delimitació de l'àrea, tant física com administrativa, i per què aquest àmbit és prioritari d'intervenció, la relació que manté amb la resta del municipi i els elements físics, ambientals, socials i funcionals que condicionen la seva realitat actual. L'àrea d'atenció especial pot ser un àmbit equivalent a una secció censal, menor que una secció censal o agrupar diverses seccions censals.

S'aconsella incloure la descripció del context a l'**estructura urbana del municipi**; la localització i **delimitació de l'AAE**, amb la ubicació exacta, les **seccions censals incloses** i els **critèris** emprats per a la **delimitació**; l'evolució històrica i la **morfologia urbana de l'àrea**; la relació amb l'entorn i la seva connectivitat; i la funcionalitat urbana i el caràcter de l'àmbit.

És important explicar i justificar les inclusions parcials d'àmbits o seccions censals, especialment quan responen a la necessitat d'incorporar itineraris, equipaments o espais clau per a la vida quotidiana del barri, encara que aquests estiguin fora de la pròpia zona i no siguin estrictament residencials.

Què és una àrea d'atenció especial? Com delimitar l'àrea d'atenció especial?

Segons l'article 10 de la Llei 11/2022, "s'entén per àrea d'atenció especial (AAE), un barri, vila o àrea urbana de certa homogeneïtat i continuïtat urbanística pertanyent a un o diversos municipis amb una realitat física, morfològica o economicosocial que es pot delimitar i que està en alguna de les situacions a què fa referència l'article 11".

Segons l'article 11 de la Llei 11/2022, "1. Als efectes d'aquesta llei, són àrees d'atenció especial els barris, viles o àrees urbanes que tenen una quantitat important de la població amb nivells de renda inferiors a la mitjana de l'entorn i que es troben en alguna de les situacions següents:

- a. Estar en un procés de degradació arquitectònica o urbanística o estar afectats per dèficits en els serveis i les instal·lacions dels habitatges, d'eficiència energètica i d'accessibilitat.
- b. Tenir un parc d'habitatges amb un elevat índex de desnonaments, ocupació d'habitatges o locals buits, sobreocupació, infrahabitatges i abandonament residencial.
- c. Tenir un increment accelerat del preu dels habitatges de lloguer o de compra o tenir un mercat d'habitatge tens.
- d. Tenir dèficits de dotació d'equipaments, insuficiència de serveis públics o degradació ambiental, especialment dels conjunts declarats béns d'interès cultural o similar i del patrimoni historicoarquitectònic.
- e. Estar especialment exposats als efectes del canvi climàtic i tenir una qualitat de l'aire i de l'aigua insuficient, amb un elevat nivell de contaminació acústica o sense prou espais verds o refugis climàtics.
- f. Tenir deficiències amb relació a l'accessibilitat o la mobilitat sostenible.
- g. Estar afectats per un problema demogràfic causat per la pèrdua, la substitució accelerada o l'envelliment de la població, o bé per un creixement massa accelerat d'aquesta que no sigui assumible des del punt de vista urbanístic o dels serveis públics.
- h. Tenir greus problemes econòmics i socials, incloent-hi la pobresa energètica, i dificultats per a accedir a l'habitatge a conseqüència del comportament dels seus preus.
- i. Estar afectats per la segregació i l'abandonament escolars, problemes de salut, dèficits en l'atenció primària, una elevada taxa de desocupació, un acusat grau de pobresa, una feble taxa d'activitat econòmica, un percentatge significatiu de població en risc d'exclusió social o de persones que perceben pensions assistencials i pensions no contributives o per altres indicadors socials similars.
- j. Tenir població afectada per l'aplicació de la legislació d'estrangeria o per situacions administratives que poden comportar l'exclusió o restricció en l'accés al sistema públic o als ajuts socials."

Segons l'article 12 del Decret 163/2025, "l'AAE ha de tenir homogeneïtat i continuïtat espacial en termes de realitat física, morfològica o economicosocial".

Què és una àrea d'atenció especial? Com delimitar l'àrea d'atenció especial?

Prenent com a referència el que indica la Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial de l'any 2025, “la continuïtat espacial definida per la Llei 11/2022 i el Decret 163/2025, implica que l'AAE ha de constituir un àmbit territorial únic, contigu i sense discontinuïtats, és a dir, no pot estar format per parts separades o no adjacents.

Dos àmbits no adjacents poden formar una única AAE si entre ells existeix una continuïtat urbanística real. Aquesta no es pot justificar amb una connexió mínima o merament simbòlica. La connexió ha de tenir valor urbanístic tangible, és a dir, ha de formar part de la trama urbana consolidada i tenir capacitat d'articular usos, mobilitat o equipaments:

- Usos: la connexió entre els àmbits ha de permetre que les activitats urbanes funcionin de manera integrada. Per exemple, que la gent pugui viure en una zona i treballar o comprar a l'altra sense barreres.
- Mobilitat: implica que hi hagi una bona connexió per moure's entre els dos àmbits, ja sigui a peu, en bicicleta, transport públic o cotxe. No serveix una connexió que sigui només teòrica o difícil d'utilitzar.
- -Equipaments: els serveis públics han d'estar pensats per donar servei a tota l'àrea conjunta, no només a una part.”

Cal tenir present també la recomanació dels límits de l'AAE: és recomanable que els límits de l'àrea d'atenció especial coincideixin amb els d'una o més seccions censals (SC) o agrupacions censals (AC). Aquestes són divisions territorials utilitzades principalment per finalitats estadístiques i electorals i facilitaran l'obtenció i el càlcul dels indicadors.

Per delimitar l'àrea d'atenció especial, veure i entendre la casuística de la delimitació de l'AAE i fer-ne la determinació gràfica, es pot consultar la Guia pràctica per la sol·licitud de Subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial de la convocatòria vigent.

3.2. Anàlisi i Diagnosi. Descripció de la situació social, urbanística, ambiental i econòmica de l'àrea d'atenció especial

L'anàlisi i diagnosi de l'àrea d'atenció especial ha de versar entorn de quatre àmbits, tal com determina el Decret 163/2025. Així, cal caracteritzar l'àrea d'atenció especial a través de la descripció de la seva situació social, urbanística, ambiental i econòmica.

Situació social

Aquest apartat té l'objectiu de caracteritzar la realitat social i demogràfica de l'àrea d'intervenció, identificant les principals vulnerabilitats i dinàmiques socials i residencials. Incorpora les característiques essencials de les dinàmiques demogràfiques, residencials i ambientals de l'àrea d'intervenció que tenen a veure amb l'evolució de la població, els seus fluxos, les components de creixement, l'estructura de la població, la vulnerabilitat social i residencial i el teixit comunitari. Part del contingut mínim de l'anàlisi de la situació social prové de l'article 13 del Decret 163/2025 i de l'article 11 de la Llei 11/2022, així com dels indicadors.

El contingut obligatori per a l'anàlisi de la situació social és el que fa referència als indicadors (marcats en color) que són els que es valoraran per a la consideració de les AAE, però el **contingut mínim** que es recomana incloure per a una bona comprensió de la situació social és el conjunt que es detalla a continuació:

Demografia. Inclou l'anàlisi de l'evolució de la població (indicador 22), l'estructura d'edats i sexe, la taxa de dependència (indicador 23), l'índex de sobreenvelliment (indicador 24), l'origen de la població resident i l'expectativa de vida. Es desenvoluparà a partir de dades de l'IDESCAT i de l'INE. Es podran utilitzar també dades del Padró per a l'anàlisi, però sempre tenint en compte que els indicadors bàsics exigits per la convocatòria es calcularan amb les dades de l'IDESCAT.

Teixit comunitari. Inclou la realitat de les estructures comunitàries al barri, la relació de les entitats i associacions que hi ha, així com els referents veïnals. Es desenvoluparà a partir de les dades facilitades pels Ajuntaments.

Mercat de l'habitatge. Inclou la pertinença a un municipi declarat zona de mercat residencial tensat (indicador 9), l'evolució del preu de venda i del preu de lloguer. Es desenvoluparà a partir de dades de l'IDESCAT o de dades de la Generalitat de Catalunya.

Vulnerabilitat social. Inclou indicadors com la taxa d'atur, la renda mitjana per unitat de consum, l'índex socioeconòmic territorial (indicador 26) el nombre de pensions no contributives, el nivell d'estudis, la segregació i abandonament escolars, la participació electoral (indicador 25), els problemes de salut i els dèficits en l'atenció primària. Es desenvoluparà a partir de dades de l'IDESCAT, de l'INE, de l'Observatori del Treball i Model Productiu, de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya i de dades facilitades pels ajuntaments.

Vulnerabilitat residencial. Inclou els, els habitatges ocupats sense títol habilitant (indicador 6), els habitatges sobreocupats (indicador 7.1), els habitatges afectats per un procés de desnonament (indicador 8), el consum energètic, la demanda i la pobresa energètica i l'accessibilitat econòmica a l'habitatge. Es desenvoluparà a partir de dades de dades dels ajuntaments o de càlculs propis realitzats tal com s'indica en la metodologia dels indicadors.

Dotacions i serveis. Inclou la dotació de serveis públics.

D'aquesta manera, a l'anàlisi de la situació social quedaran recollits els següents indicadors:

Indicadors recollits a l'anàlisi de la situació social	
6	% d'habitatges i locals ocupats il·legalment, o susceptibles d'ocupació il·legal per abandonament
7.1	% d'habitatges sobreocupats
8	% d'habitatges afectats per un procés de desnonament en els darrers 5 anys
9	Pertànyer a un municipi declarat zona de mercat residencial tensada
22	% d'increment o decrement de la població en els darrers 5 anys
23	% de població dependent (major de 64 i menor de 16 anys) sobre el total de població de 16 a 64 anys
24	Índex de sobreenvelliment: % de població de 85 anys i més sobre població de 65 anys i més
25	Mitjana de la participació electoral a les darreres 5 convocatòries (locals, autonòmiques, estatals o europees) a les seccions censals en les quals està inclosa l'àrea
26	Índex Socioeconòmic Territorial (IST)

A més dels indicadors recollits anteriorment, que inclouen els que es valoraran per a la consideració de les AAE, es poden utilitzar altres de complementaris que contribueixin a la comprensió de la problemàtica social del barri.

Complementari:

Si es tenen els recursos i l'accés a les dades, es pot complementar l'apartat amb la següent informació.

Pel que fa a la vulnerabilitat social, es pot completar amb la població amb ingressos inferiors a 7.500€ per unitat familiar, els col·lectius amb necessitats d'atenció especial i les unitats familiars usuàries de serveis socials. Es desenvoluparà amb dades de l'INE i amb dades dels ajuntaments.

Respecte a la vulnerabilitat residencial, es pot complementar amb les deficiències de les instal·lacions dels habitatges, amb la demanda d'aigua, les tarificacions socials i amb els habitatges propietat de grans tenidors. Es desenvoluparà amb dades dels ajuntaments.

A més a més, es poden incorporar altres qüestions com la cultura, l'esport i el lleure, la seguretat i la convivència.

Situació urbanística

Aquest apartat té per objecte analitzar les condicions físiques i funcionals del teixit urbà de l'àrea d'atenció especial, posant el focus en la qualitat del parc d'habitatges, les previsions del planejament vigent i l'estat i funcionament dels serveis, infraestructures i espais públics. L'anàlisi ha de permetre avaluar l'estat del parc d'habitatges, les reserves urbanístiques i el funcionament dels espais i infraestructures públiques, així com la seva capacitat per donar resposta a les necessitats actuals i futures del territori, tot identificant les principals mancances, dèficits i necessitats d'intervenció. Part del contingut mínim de l'anàlisi de la situació urbanística prové de l'article 13 del Decret 163/2025 i de l'article 11 de la Llei 11/2022, així com dels indicadors.

El contingut obligatori per a l'anàlisi de la situació urbanística és el que fa referència als indicadors (marcats en color) que són els que es valoraran per a la consideració de les AAE, però el **contingut mínim** que es recomana incloure per a una bona comprensió de la situació urbanística és el conjunt que es detalla a continuació:

Parc d'habitatges. Inclou la **densitat d'habitatges (indicador 21)**, l'**antiguitat del parc d'habitatges (indicador 1)**, el nombre de plantes dels edificis residencials, l'**accessibilitat (indicador 2)**, l'**eficiència energètica dels habitatges (indicador 3)**, els **habitatges desocupats (indicador 5.1)**, els **infrahabitatges (indicador 7.2)** i les llars vulnerables i els dèficits en els serveis i instal·lacions dels habitatges. Es desenvoluparà amb dades de l'IDESCAT, Cadastre, l'ICAEN, dades de l'ajuntament i amb treball de camp.

Planejament vigent. Inclou la classificació del sòl, la qualificació del sòl, les reserves d'equipaments amb el **sòl d'equipaments en funcionament per habitant (indicador 10)**, les reserves de zones verdes i aquells altres plans o programes que afecten l'àrea d'atenció especial. Es desenvoluparà amb dades de l'ajuntament o dades del Mapa Urbanístic de Catalunya (MUC).

Patrimoni. Inclou la relació dels **conjunts declarats béns d'interès cultural o similar i del patrimoni historicoarquitectònic (indicador 11)** i la seva degradació ambiental. Es desenvoluparà amb dades del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i dades de l'ajuntament.

Mobilitat. Inclou la xarxa viària, la mobilitat a peu (indicador 18), la cobertura de transport públic (indicador 19), la mobilitat en bicicleta (indicador 20) i els espais d'aparcament. Es desenvoluparà amb dades de l'Hipermapa de Catalunya, amb dades de l'ajuntament i amb treball de camp.

Serveis urbans: Inclou les instal·lacions i la qualitat dels serveis bàsics urbans existents, com l'enllumenat públic (indicador 4) i la xarxa d'abastament d'aigua (indicadors 12 i 13). Es desenvoluparà amb dades de l'ajuntament i amb treball de camp.

D'aquesta manera, a l'anàlisi de la situació urbanística quedaran recollits els següents indicadors:

Indicadors recollits a l'anàlisi de la situació urbanística	
1	% d'habitatges principals construïts abans de 1980/total habitatges principals
2	% d'edificis de 2 plantes o més sense ascensor/total edificis de 2 plantes o més
3	% de certificacions energètiques E, F i G/total de certificacions
4	% d'enllumenat públic que cal instal·lar o renovar per adequar-lo a la normativa % de metres lineals de serveis aeris en pals/total metres lineals de vials públics
5.1	% d'habitatges buits, o en construcció des de fa més de 10 anys
7.2	% d'infrahabitatges
10	Dèficit d'equipaments públics: sòl (m ²) d'equipaments en funcionament per habitant
11	Tenir conjunts declarats béns d'interès cultural o similar i del patrimoni historicoarquitectònic, on es vol actuar
12	% de metres lineals de xarxa de fibrociment d'abastament d'aigua/metres lineals totals xarxa d'abastament d'aigua
13	% de rendiment de la xarxa d'aigua pública (pèrdua d'aigua potable)
18	% de superfície de voreres i de carrers de prioritat de vianants/superfície total de carrers
19	Cobertura de transport públic. Línies de transport públic amb parada a l'àrea per cada 1.000 habitants i dia
20	Mobilitat en bicicleta: % longitud de vies pedalables/longitud total de via pública
21	Densitat d'habitatge: nombre d'habitatges per hectàrea

A més dels indicadors recollits anteriorment, que inclouen els que es valoraran per a la consideració de les AAE, es poden utilitzar altres de complementaris que contribueixin a la comprensió de la problemàtica social del barri.

Complementari:

Si es tenen els recursos i l'accés a les dades, s'aconsella complementar l'apartat amb la següent informació.

Pel que fa al parc d'habitatges, es pot incorporar l'estudi de les tipologies del teixit residencial, amb les superfícies dels habitatges, l'estat de conservació i rehabilitació dels edificis residencials, les patologies existents, els habitatges d'ús turístic i els habitatges destinats a polítiques socials en les seves diferents tipologies. Es desenvoluparà amb dades dels ajuntaments.

Pel que fa a la mobilitat, es pot complementar amb l'accessibilitat al transport públic, el repartiment modal, la permeabilitat i accessibilitats dels recorreguts de vianants, els recorreguts escolars, la seguretat viària i el nombre de desplaçaments per tipologia. Es desenvoluparà amb dades dels ajuntaments o amb treball de camp.

Situació ambiental

L'objectiu d'aquest apartat és analitzar les condicions ambientals de l'àrea d'atenció especial i la seva incidència en la salut, el benestar i la qualitat de vida de la població, així com la seva vulnerabilitat davant els efectes del canvi climàtic. L'anàlisi ha de permetre avaluar la qualitat de l'aire i de l'aigua, i el nivell de contaminació acústica, així com la disponibilitat i adequació de les zones verdes i dels refugis climàtics, i identificar possibles situacions de degradació ambiental dels espais. Igualment, ha de facilitar la identificació dels principals riscos ambientals, en especial el risc d'inundació, i la capacitat del territori per prevenir-los i adaptar-s'hi. Part del contingut mínim de l'anàlisi de la situació ambiental prové de l'article 13 del Decret 163/2025 i de l'article 11 de la Llei 11/2022, així com dels indicadors.

El contingut obligatori per a l'anàlisi de la situació ambiental és el que fa referència als indicadors (marcats en color) que són els que es valoraran per a la consideració de les AAE, però el **contingut mínim** que es recomana incloure per a una bona comprensió de la situació ambiental és el conjunt que es detalla a continuació:

Qualitat de l'aire i de l'aigua. Inclou els valors de la [qualitat de l'aire \(indicador 17\)](#) i de l'aigua. Es desenvoluparà amb dades de l'Hipermapa de Catalunya i amb dades de l'ajuntament.

Contaminació acústica. Inclou l'anàlisi dels mapes de capacitat acústica. Es desenvoluparà amb dades de l'ajuntament.

Dotació de zones verdes i exposició al canvi climàtic. Inclou l'anàlisi de la [dotació de zones verdes \(indicador 14\)](#) amb la infraestructura verda i blava i la seva accessibilitat, la permeabilitat del sòl, les ombres als espais públics, el funcionament dels espais com refugis climàtics i el [llindar municipal de calor \(indicador 16\)](#). Es desenvoluparà amb dades de l'ajuntament, amb treball de camp i amb dades del Servei Meteorològic de Catalunya.

Degradació ambiental. Inclou l'anàlisi de la qualitat ambiental dels espais públics i la relació amb els estàndards d'espais verds urbans. Es desenvoluparà amb dades de l'ajuntament i amb treball de camp.

Riscos. Inclou el [risc d'inundació fluvial](#), el [risc d'inundació marítima](#) i els espais afectats per [regressió o transgressió marítima \(indicador 15\)](#). Es desenvoluparà amb dades de Protecció Civil de Catalunya o amb dades de l'ajuntament.

D'aquesta manera, a l'anàlisi de la situació ambiental quedaran recollits els següents indicadors:

Indicadors recollits a l'anàlisi de la situació ambiental	
14	% de superfície verda materialitzada
15	Risc d'inundació marítima o fluvial Afectació per la regressió o transgressió marítimes
16	Llindar municipal de calor intensa: percentil 98 de la temperatura màxima diària de juny, juliol i agost al llarg dels últims 10 anys
17	Qualitat de l'aire: mitjana anual NO2 (diòxid de nitrogen)/mitjana anual PM10/mitjana anual PM2,5

A més dels indicadors recollits anteriorment, que inclouen els que es valoraran per a la consideració de les AAE, es poden utilitzar altres de complementaris que contribueixin a la comprensió de la problemàtica social del barri.

Complementari:

Si es tenen els recursos i l'accés a les dades, s'aconsella complementar l'apartat amb la següent informació. Pel que fa a la dotació de zones verdes i exposició al canvi climàtic, es pot incorporar la biodiversitat, el sòl públic disponible i les necessitats de les persones envers aquests espais i els refugis climàtics.

En relació amb els riscos, es poden integrar qualsevol dels riscos que poden afectar l'àrea d'atenció especial, com el risc sísmic i geològic, risc d'incendis forestals, risc químic, nuclear o radiològic o el risc per transport de mercaderies perilloses.

A més a més, es poden afegir altres qüestions com la producció d'energies renovables a l'espai públic, el potencial i les infraestructures de càrrega elèctrica; la gestió de residus i l'economia circular, amb l'anàlisi de la generació de residus per habitant, la recollida selectiva i la utilització del punt verd; la neteja dels espais públics; la salut pública i les plagues; i l'aigua, amb el grau d'accés i disponibilitat de l'aigua potable, els orígens i disponibilitat dels recursos hídrics i el grau d'aprofitament.

Situació econòmica

Aquest apartat té com a objectiu especificar les dinàmiques econòmiques de l'àrea d'atenció especial i la seva incidència en la vitalitat urbana i la qualitat de vida de la població. L'anàlisi ha de permetre avaluar l'activitat econòmica existent, el funcionament i la distribució del teixit comercial, així com la presència de locals en desús i les característiques de les plantes baixes de les edificacions. Així mateix, s'interpreta l'Índex Socioeconòmic Territorial (IST) per identificar desigualtats, oportunitats de reactivació i àrees prioritàries d'intervenció econòmica. Part del contingut mínim de l'anàlisi de la situació econòmica prové de l'article 13 del Decret 163/2025 i de l'article 11 de la Llei 11/2022, així com dels indicadors.

El contingut obligatori per a l'anàlisi de la situació econòmica és el que fa referència als indicadors (marcats en color) que són els que es valoraran per a la consideració de les AAE, però el **contingut mínim** que es recomana incloure per a una bona comprensió de la situació econòmica és el conjunt que es detalla a continuació:

Activitat econòmica i teixit comercial. Inclou la descripció i l'anàlisi de l'activitat econòmica dins l'àrea d'atenció especial i la seva distribució, la taxa d'activitat econòmica, el teixit comercial de proximitat i els usos de les plantes baixes, eixos i àrees comercials, així com els **locals desocupats (indicador 5.2)**. També es pot incor-

porar l'IST (indicador 26). Es desenvoluparà amb dades de l'IDESCAT, de l'ajuntament i amb treball de camp.

D'aquesta manera, a l'anàlisi de la situació econòmica quedaran recollits els següents indicadors:

Indicadors recollits a l'anàlisi de la situació econòmica	
5.2	% de locals buits, o en construcció des de fa més de 10 anys
26	Índex Socioeconòmic Territorial (IST)

A més dels indicadors recollits anteriorment, que inclouen els que es valoraran per a la consideració de les AAE, es poden utilitzar altres de complementaris que contribueixin a la comprensió de la problemàtica social del barri.

Complementari:
Si es tenen recursos i l'accés de dades, s'aconsella complementar l'apartat incloent una referència al patrimoni públic: habitatges, solars, locals, etc. Amb l'objectiu de valorar si hi ha espais de titularitat municipal en els quals es poden plantejar possibles actuacions. Es desenvoluparà amb dades de l'ajuntament.

Síntesi de la diagnosi

L'objectiu de la síntesi de la diagnosi és identificar les causes principals de les **problemàtiques** i les **necessitats**, i les **oportunitats** i **potencialitats**, de l'àrea d'atenció especial en matèria de la situació social, ambiental, urbanística i econòmica, detectades als apartats anteriors, així com les relacions entre elles. Es farà un treball de jerarquització, interrelació i prioritització dels temes clau que la proposta haurà d'abordar.

Es recomana realitzar la síntesi de la diagnosi mitjançant una **anàlisi DAFO**, una eina que permetrà sintetitzar els aspectes més rellevants de la diagnosi i de les quatre situacions analitzades anteriorment, en una matriu on identificar les seves debilitats i fortaleces i les seves amenaces i oportunitats. L'anàlisi DAFO permetrà identificar les bases sobre la qual assentar la proposta d'actuació.

3.3. Indicadors que determinen la condició d'àrea d'atenció especial

Com s'ha explicat anteriorment, l'àrea d'atenció especial proposada ha de tenir una renda neta mitjana per persona inferior a la mitjana de Catalunya, que cal acreditar amb la Taula de Càlcul de la renda. També és requeriment indispensable calcular i presentar la Taula de Càlcul d'indicadors, definits a l'Annex 1 Criteris per determinar la condició d'àrea d'atenció especial del Decret 163/2025.

Com s'ha pogut observar en el contingut dels apartats de l'anàlisi, es suggereix incorporar els indicadors i els seus valors al llarg del capítol. Així mateix, en aquest apartat es recomana incorporar una taula resum amb els valors de tots els indicadors, el detall de la metodologia utilitzada per al càlcul dels indicadors i les font de dades utilitzades.

Es podrà consultar la metodologia unificada i simplificada i les fonts de dades a utilitzar, per a un càlcul senzill i únic dels indicadors a la Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial.

3.4. Plànols

El Decret 163/2025, en el seu article 1.a defineix la documentació gràfica de l'àrea a aportar. Els **plànols mínims** que s'hauran d'incorporar al programa memòria d'intervenció integral són:

- Plànol de situació de l'àrea
- Plànol de situació de l'àrea amb el detall de totes les seccions censals de què formi part
- Plànol amb noms de carrers
- Plànol de planejament vigent
- Plànol de qualificacions urbanístiques
- Plànol de transport públic
- Plànol de la xarxa viària
- Plànol de zones verdes
- Plànol d'emplaçament dels equipaments
- Plànol de la delimitació àrees de tanteig i retracte, si s'escau
- Plànol amb la ubicació de les actuacions proposades

A banda dels plànols, s'haurien d'incorporar al programa memòria d'intervenció integral totes aquelles **fotografies** que es considerin necessàries i que ajudin a l'explicació i comprensió de la diagnosi i de la proposta.

Complementari:

A més a més dels plànols mínims establerts pel Decret 163/2025, és recomanable realitzar també les següents cartografies:

- Antiguitat del parc d'habitatges
- Alçada de les edificacions
- Parcel·lari
- Infraestructura verda
- Infraestructura blava
- Elements catalogats
- Plànol amb la ubicació de les intervencions públiques en curs o projectades en l'àrea d'actuació durant el període d'execució del programa memòria, incloses les que no són objecte de la subvenció.

Adicionalment, i si es tenen les dades, es podrien afegir els següents plànols complementaris:

- Emmarcament territorial
 - Estat de les edificacions
 - Edificis de PB+2 o més sense ascensor
 - Mobilitat de vianants i accessibilitat
 - Mobilitat en bicicleta
 - Espai públic i mobiliari urbà
 - Usos en planta baixa i locals comercials
-

4. Actuacions del PMII

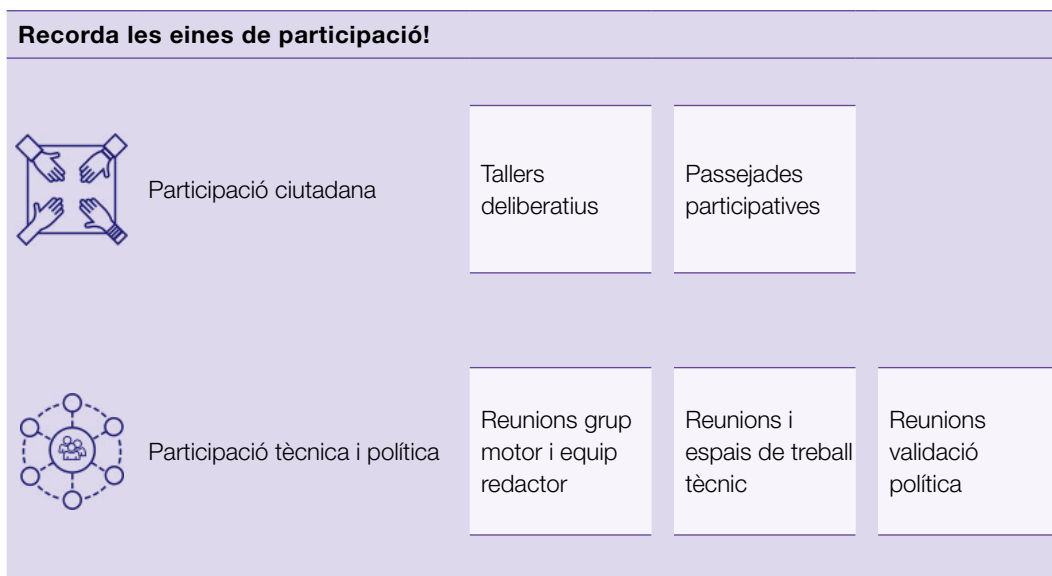
Objectiu

El capítol d'actuacions del PMII té com a objectiu definir i estructurar detalladament la proposta d'intervenció integral a desenvolupar a l'àrea d'atenció especial, a partir dels resultats de la diagnosi realitzada al capítol anterior. Aquest bloc ha de concretar la visió estratègica del programa, els objectius a assolir, el conjunt d'actuacions previstes, el seguiment i l'avaluació que se'n farà, garantint la coherència entre la diagnosi, les necessitats detectades i les mesures proposades. Per vetllar per aquesta coherència, i d'acord amb el que estableixen la Llei 11/2022, el Decret 163/2025 i el Pla d'avaluació del Pla de barris, cal que, en paral·lel a la definició de les actuacions del PMII, es dugui a terme una avaluació ex ante d'impacte econòmic i social.

Així, la proposta d'actuació ha de reflectir una intervenció transversal i integrada, que abordi de manera coordinada les dimensions urbana, social, ambiental i econòmica.

Es recomana que el capítol de la proposta d'actuació estigui integrat pels següents apartats:

- Missió, estratègia global i objectius del PMII
- Descripció de les actuacions
- Rellevància de les actuacions
- Grau d'innovació
- Fitxes d'actuació
- Planificació de les actuacions
- Emplaçament de les actuacions proposades
- Intervencions públiques en curs i/o projectades en els darrers 5 anys

4.1. Missió, estratègia global i objectius del PMII

Aquest apartat té com a finalitat definir el sentit i l'orientació estratègica del PMII, explicitant la transformació que es pretén aconseguir amb la intervenció, les necessitats existents a l'àrea, la visió a mig i llarg termini i els resultats que es volen assolir. Aquest apartat ha d'incorporar:

- La missió
- L'estratègia global
- Els objectius
- Les necessitats o reptes socials que justifiquen la intervenció
- Resultats que se n'espera

La **missió** ha de sintetitzar de manera clara i entenedora la raó de ser del programa, el canvi que es vol impulsar al territori i en les condicions de vida de la seva població. Ha d'expressar l'objectiu general del PMII des d'una perspectiva integral i coordinada. S'aconsella incloure i relacionar en aquest punt el **lema de la proposta**. Per definir una bona missió, s'ha d'identificar clarament les problemàtiques prioritàries, concretar en quins eixos temàtics i estratègics es basarà la proposta, així com identificar els propòsits transformadors de la proposta dels tres àmbits d'actuació.

L'**estratègia global** ha de descriure l'enfocament adoptat per assolir aquesta missió, definint els eixos temàtics o pilars fonamentals del PMII que estructurin la intervenció. Per definir l'estratègia global i els objectius es pot realitzar a partir d'un **anàlisi CAME**, una eina que permetrà complementar l'anàlisi DAFO de la diagnosi i encarar l'estratègia global i els objectius. A partir de l'anàlisi DAFO es podrà seleccionar les accions més importants i definir-les segons si són accions de corregir (per eliminar les debilitats o mesures per afrontar-les), accions d'afrontar (per minimitzar

les amenaces), accions de mantenir (per mantenir i incrementar el valor de les fortaleeses) o accions d'explotar (per aprofitar les oportunitats i convertir-les en fortaleeses).

Pel que fa als **objectius**, cal definir tant objectius generals com objectius específics, que concretin de manera operativa la missió del programa. En la definició dels objectius cal tenir en compte els següents principis:

- Han de ser breus, clars i comprensibles.
- Han de permetre una lectura clara de la voluntat municipal.
- Han de donar una resposta realista i assumible als principals reptes que es proposen en els anys de desplegament del pla.
- Han de donar resposta als canvis que s'esperen assolir amb la proposta.

Les **necessitats de la intervenció** han de justificar la proposta explicant les necessitats, mancances o reptes, urbans, ambientals, socials i econòmics que motiven el programa i que deriven de la diagnosi i els indicadors. Aquestes necessitats o reptes han d'evidenciar per què és necessària i adequada una actuació integral, amb una justificació que ha d'establir una relació directa entre la diagnosi realitzada i la proposta estratègica, reforçant la coherència interna del PMII. Es recomana tractar les necessitats segons les situacions analitzades, posant èmfasi en tot allò més rellevant tant de la diagnosi com de la proposta d'actuació.

Finalment, també cal incorporar els **resultats que se n'espera**, entesos com els canvis i millores que es preveu assolir a partir de la implementació del PMII. En la definició dels resultats, cal tenir en compte els següents principis:

- Han de ser breus, clars i comprensibles.
- Han d'estar vinculats als objectius definits i als indicadors de seguiment.

4.2. Descripció de les actuacions

Aquest apartat té com a objectiu definir la proposta d'actuació amb el detall de totes les actuacions previstes, dividides en els tres àmbits d'actuació previstos: transformacions físiques, transició ecològica i acció sociocomunitària. La Llei 11/2022, del 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles defineix els tres àmbits d'actuació, el tipus d'actuacions a incloure en cada àmbit i les mesures a abordar amb aquestes actuacions.

L'avaluació ex ante d'impacte econòmic i social ha d'informar l'elecció i la definició d'aquestes actuacions, permetent prioritzar aquelles mesures que responen millor a les necessitats detectades a l'àrea d'atenció especial i que contribueixen de manera més clara a assolir els objectius del PMII.

Transformacions físiques

Per les actuacions de l'àmbit de transformacions físiques, la Llei 11/2022, defineix:

“Les actuacions de l'àmbit de **transformacions físiques** corresponen a accions en l'àmbit de l'urbanisme, l'habitatge i l'eficiència energètica. Fan referència a les polítiques urbanístiques i de rehabilitació urbana, l'espai públic, els equipaments comunitaris, els serveis tècnics urbans i la intervenció en els habitatges, tant en l'interior com en els elements comuns de les edificacions, amb una incidència especial en el millorament de les condicions d'habitabilitat, l'eficiència energètica i l'accessibilitat. També es poden incorporar en aquest àmbit actuacions relatives a l'eficiència hídrica en els edificis i els habitatges o el millorament dels diversos serveis tècnics urbans. Les actuacions d'aquest àmbit poden abordar les mesures orientades a:

- Fomentar transformacions urbanístiques que promoguin entorns urbans més diversos, segurs, accessibles i inclusius.
- Garantir el dret a l'habitatge per mitjà de la dignificació dels edificis i de llurs habitatges.
- Afavorir l'eficiència energètica dels edificis i els habitatges, que permeti una transició energètica justa i que tingui en compte l'empoderament de la ciutadania, millori l'accés a l'energia i redueixi l'impacte de la pobresa energètica.”

Dins de l'àmbit de transformacions físiques, les actuacions es poden classificar en tres subàmbits:

Transformacions físiques		
Urbanisme (A.UR)	Habitatge (A.HA)	Eficiència energètica (A.EE)

Al PMII es recomana incorporar la relació i descripció de les actuacions previstes a l'àmbit de transformacions físiques, acompanyades de la informació gràfica que es consideri, per una millor comprensió de totes les actuacions previstes. Es tractaria de fer un breu resum de les fitxes creades a l'arxiu Excel adjunt, destacant aquells aspectes més rellevants de l'actuació.

Es detallen, a continuació, un seguit d'exemples d'actuació amb una finalitat principalment orientativa, amb la voluntat que aquestes actuacions, malgrat ser d'un àmbit concret, preveuen ser integrals en el seu contingut i desplegament. Tanmateix, cal tenir en compte que moltes actuacions poden ser adscrites a més d'un àmbit, en funció del seu enfocament. Així, una mateixa actuació pot tenir una component principal en un determinat àmbit, però generar impactes rellevants en altres dimensions de la proposta.

Exemples d'actuacions en l'àmbit de transformacions físiques:

- Millora i reordenació d'espais públics i carrers principals i estructurants, que funcionaran com a punts estratègics.
- Adquisició d'habitatges (buits, en sòl d'equipament municipal, etc.) per a habitatges públics assequibles.

- Programes de rehabilitació dels edificis per millorar l'habitabilitat, l'accessibilitat i l'eficiència energètica, mitjançant àrees de conservació i rehabilitació (ACR).
- Programes de millora de l'eficiència energètica dels habitatges.
- Rehabilitació d'edificis patrimonials o espais en desús per crear nous equipaments.
- Rehabilitació d'equipaments per la millora de l'eficiència energètica i l'adaptació al canvi climàtic.

A més dels exemples d'actuacions citats per als programes memòria d'intervenció integral del Pla de barris i viles de Catalunya, es poden consultar altres projectes d'èxit més concrets, de l'àmbit de la regeneració urbana, a l'enllaç següent:

<https://www.diba.cat/ca/web/regeneracio-urbana/banc-de-bones-practiques>

Transició ecològica

Per les actuacions de l'àmbit de transició ecològica, la Llei 11/2022, defineix:

“Les actuacions de l'àmbit de **transició ecològica** fan referència a les polítiques ambientals de transició ecològica, amb una atenció especial als efectes del canvi climàtic i al desplegament de la infraestructura verda urbana. També es poden incorporar en aquest àmbit actuacions relatives a diversos serveis ambientals, incloent-hi el d'aigua o el de residus, la mobilitat sostenible i assequible o la sobirania alimentària. Les actuacions d'aquest àmbit poden abordar les qüestions plantejades en la legislació sobre canvi climàtic de Catalunya així com mesures orientades a:

- Mitigar el canvi climàtic i adaptar l'espai urbà als seus efectes.
- Ampliar i millorar la infraestructura verda urbana per a renaturalitzar i preservar la biodiversitat urbana i generar un impacte positiu per a la salut, la qualitat de l'entorn i la vida de les persones residents, i també la resiliència dels espais urbans.
- Implantar i millorar els processos relacionats amb l'economia circular.”

En aquest sentit, es considera que les actuacions de l'àmbit de **transició ecològica** han d'emmarcar-se en la mitigació, mitjançant l'ús d'energies renovables, l'increment de l'eficiència energètica per reduir les emissions, la millora en el base del procés de reciclatge (la recollida selectiva de residus) i l'eficiència en el consum de l'aigua; i l'adaptació al canvi climàtic a partir de la infraestructura verda, amb la naturació dels espais i elements urbans, per aconseguir la seva naturalització, la prioritització d'una xarxa per la gestió sostenible de l'aigua (SUDs), el dimensionat de les infraestructures físiques de drenatge -convencionals o SUDs-, la circularitat i sostenibilitat de producció dels materials utilitzats, etc. Les actuacions també podran abordar mesures orientades a millorar la qualitat de l'aire, el soroll, la producció d'aliments o els espais de socialització, apostant per materials amb capacitat de capturar contaminants i/o absorbir el so, distribuint els elements de disseny per tal d'aprofitar l'aire dins els canons que suposen els carrers o per generar rugositat que posi fre al so i/o les partícules, creant espais de reunió mitjançant horts o la configuració del mobiliari, etc.

Dins de l'àmbit de transició ecològica, les actuacions es poden classificar en tres subàmbits:

Transició ecològica		
Emergència climàtica (B.CC)	Infraestructura verda (B.IV)	Economia circular (B.EC)

Igualment que en les actuacions de Transformacions físiques, es recomana incorporar la relació i descripció de les actuacions previstes a l'àmbit de transició ecològica, acompanyades de la informació gràfica que es consideri, per una millor comprensió de totes les actuacions previstes. Es tractaria de fer un breu resum de les fitxes creades a l'arxiu Excel adjunt, destacant aquells aspectes més rellevants de l'actuació.

Es detallen, a continuació, un seguit d'exemples d'actuació amb una finalitat principalment orientativa, amb la voluntat que aquestes actuacions, malgrat ser d'un àmbit concret, preveuen ser integrals en el seu contingut i desplegament. Tanmateix, cal tenir en compte que moltes actuacions poden ser adscrites a més d'un àmbit, en funció del seu enfocament. Així, una mateixa actuació pot tenir una component principal en un determinat àmbit, però generar impactes rellevants en altres dimensions de la proposta.

Exemples d'actuacions en l'àmbit de transició ecològica:

- Transformació i reforç de la infraestructura verda a l'espai urbà, amb la creació de nodes i eixos verds i blaus.
- Mesures de prevenció de riscos, com la inundabilitat, incendis o sisme.
- Incorporació de SUDS a l'espai públic.
- Articulació de sistemes de refugis climàtics a l'espai públic.
- Reordenació de la mobilitat de l'àrea i limitació de l'accés motoritzat.
- Adquisició de sòl per a espais verds cívics ciutadans, com jardins comunitaris, horts urbans, etc.
- Creació de nous equipaments que fomentin l'economia circular.
- Programes d'economia circular com "biblioteca de les coses"

Impuls i promoció de comunitats energètiques A més dels exemples d'actuacions citats per als programes memòria d'intervenció integral del Pla de barris i viles de Catalunya, es poden consultar altres projectes d'èxit més concrets, de l'àmbit de la regeneració urbana, a l'enllaç següent:

<https://www.diba.cat/ca/web/regeneracio-urbana/banc-de-bones-practiques>

Acció sociocomunitària

Per les actuacions de l'àmbit d'acció sociocomunitària, la Llei 11/2022, defineix:

“Les actuacions de l'àmbit d'**acció sociocomunitària** inclusiva i amb perspectiva de gènere han d'incidir en el desenvolupament comunitari de l'àrea en què s'intervé, amb una atenció especial en el foment de la cohesió i la inclusió social, la igualtat d'oportunitats i el desenvolupament de l'autonomia personal, així com la convivència i l'enfortiment del teixit comunitari i la garantia de la igualtat de tracte i no discriminació i la incorporació d'una perspectiva interseccional, i un enfocament comunitari. Les actuacions d'aquest àmbit poden abordar les mesures orientades a:

- Reduir les desigualtats socials erradicant les situacions de vulnerabilitat, desprotecció i exclusió, i fomentant l'empoderament de la ciutadania i la cohesió social.
- Promoure l'equitat de gènere, incloent-hi els àmbits de l'ús i el disseny de l'espai públic, l'accés als serveis i a l'habitatge, l'educació i la salut, les oportunitats laborals o l'accés a les tecnologies digitals, i combatre la violència masclista o de gènere, incloent-hi la violència domèstica.
- Millorar la situació de salut individual i comunitària en les seves dimensions físiques, psicològiques i socials, i també fomentar l'envelliment actiu, evitar l'aïllament relacional i la soledat, el deteriorament o la fractura de les xarxes familiars.
- Atendre la infància, la població jove i les persones grans, millorar els nivells d'ensenyament de la població resident i reduir la bretxa digital.
- Incrementar l'ocupació efectiva i de qualitat, i promoure i diversificar el teixit productiu local, fomentant el comerç de proximitat i l'economia social i solidària.”

En aquest sentit, cal recalcar que les actuacions de l'àmbit d'**acció sociocomunitària** han de garantir una perspectiva interseccional i incidir en el desenvolupament comunitari de l'àrea en què s'intervé, amb una atenció especial en el foment de la cohesió social i la inclusió social. Les actuacions també podran abordar mesures orientades a les polítiques socials, comunitat i cicle de vida, com:

- Promoure la igualtat de tracte i la no discriminació, en l'accés i ús dels espais, equipaments i serveis públics, amb perspectiva interseccional, tenint en compte l'equitat de gènere així com els altres eixos de desigualtat com l'origen, l'edat, l'orientació sexual, o classe social.
- Fomentar la cohesió social i la convivència, apoderant i enfortint el teixit comunitari, i promovent el respecte mutu, els espais de suport i el reconeixement de les diversitats.
- Promoure entre les persones grans un envelliment significatiu per optimitzar les oportunitats de salut física, mental, emocional i relacional que permetin la participació activa de les persones grans en la societat i viure amb major qualitat de vida.

Dins de l'àmbit d'acció sociocomunitària, les actuacions es poden classificar en cinc subàmbits:

Acció sociocomunitària				
Convivència i reducció de les desigualtats (C.RD)	Equitat de gènere i igualtat de tracte (C.EG)	Salut i esports (C.SE)	Educació, cultura i llengua (C.ED)	Economia i treball (C.ET)

Com en el cas de les altres actuacions, es recomana incorporar també la relació i descripció de les actuacions previstes a l'àmbit d'acció sociocomunitària, acompanyades de la informació gràfica que es consideri, per una millor comprensió de totes les actuacions previstes. Es tractaria de fer un breu resum de les fitxes creades a l'arxiu Excel adjunt, destacant aquells aspectes més rellevants de l'actuació.

Es detallen, a continuació, un seguit d'exemples d'actuació amb una finalitat principalment orientativa, amb la voluntat que aquestes actuacions, malgrat ser d'un àmbit concret, preveuen ser integrals en el seu contingut i desplegament. Tanmateix, cal tenir en compte que moltes actuacions poden ser adscrites a més d'un àmbit, en funció del seu enfocament. Així, una mateixa actuació pot tenir una component principal en un determinat àmbit, però generar impactes rellevants en altres dimensions de la proposta.

Exemples d'actuacions en l'àmbit d'acció sociocomunitària:

- Programació d'activitats culturals al barri que aproximïn i fomentin l'arrelament
- Projectes artístics que fomentin la cohesió social i la igualtat d'oportunitats, superant les barreres econòmiques i simbòliques; per exemple el projecte A l'escenari! Música i Art pel Canvi Social, el projecte Caixa d'eines o el projecte ComunART
- Rehabilitació d'edificis per crear habitatges per a joves
- Programes d'acompanyament per a les persones grans i envelliment significatiu
- Projectes de memòria històrica vinculat al patrimoni i a activitats artístiques a les trajectòries vitals dels veïns i veïnes; per exemple el projecte BAAU (Barri Antic, Art Urbà)
- Projectes de lleure i esports que promoguin l'accés a tots els infants, adolescents i joves garantint la igualtat d'oportunitats
- Programes per promoure l'equitat de gènere, impulsant i fomentant noves vocacions en nenes, adolescents i dones adultes; per exemple el projecte +Dones3
- Programes i projectes de Salut comunitària
- Projectes d'orientació i apoderament per a joves en situació de vulnerabilitat; per exemple el projecte RAVALoritza

- Programes contra l'absentisme i abandonament escolar prematur, l'acompanyament en la criança i l'educació; per exemple el projecte CreAr-tE, el projecte Escola de Noves Oportunitats
- Programes d'intercanvi lingüístic que afavoreixin la inclusió social i la relació entre persones diverses
- Programes integrals de formació, orientació i ocupació per persones en situació vulnerable.
- Promoció de la xarxa de cures.
- Programes per reduir la bretxa digital i garantir que tota la ciutadania tingui accés i capacitats per aprofitar les oportunitats del món digital; per exemple el projecte Digi-Inclusion
- Programes o plans per la dinamització de l'activitat comercial i econòmica; per exemple el projecte “Lojas com Història” (Botigues amb Història) de Lisboa o el Forn de pa a Copons

A més dels exemples d'actuacions citats per als programes memòria d'intervenció integral del Pla de barris i viles de Catalunya, es poden consultar altres projectes d'èxit més concrets, de l'àmbit de la regeneració urbana, a l'enllaç següent:

<https://www.diba.cat/ca/web/regeneracio-urbana/banc-de-bones-practiques>

A més, les actuacions del PMII s'han de dissenyar i desplegar incorporant de manera transversal la perspectiva de gènere i el principi d'igualtat de tracte i no discriminació. Això implica adoptar un enfocament centrat en la vida quotidiana i en la diversitat de realitats i necessitats, tenint en compte especialment les cures, la percepció de seguretat, l'accessibilitat universal i la diversitat funcional, així com la identitat, la salut i el benestar de totes les persones.

Requeriment: Els programes memòria han d'incloure un mínim del 25% de les actuacions per a cadascun dels tres àmbits d'actuació: Transformacions físiques, Transició ecològica i Acció sociocomunitària.

Actuacions no subvencionables:

D'acord amb el que estableix l'article 2.3 del Decret 163/2025, no són subvencionables les actuacions següents:

“a) La construcció d'habitatges, en qualsevol tipus de sòl públic o privat, no destinats a real·lotjar les persones afectades per actuacions urbanístiques, d'acord amb el Decret 80/2009, de 19 de maig, pel qual s'estableix el règim jurídic dels habitatges destinats a fer efectiu el dret de real·lotjament, i es modifica el Reglament de la Llei d'urbanisme pel que fa al dret de real·lotjament.

La construcció d'equipaments escolars, sanitaris i de l'àmbit de la seguretat ciutadana, excepte els destinats a la substitució de barracons existents i els destinats a escoles bressol o escoles de música o arts.”

Molt important!

No es poden partir o subdividir les actuacions. Cal triar a quin camp va l'actuació i aquesta ha de ser completa i indivisible, i per això cal decidir en quin àmbit concret es col·loca. Això atorgarà major rellevància a les actuacions, ja que quan més transversals més rellevants.

Per exemple, la transformació d'una plaça amb la creació de refugis climàtics i incorporació de SUDS, no es pot dividir en dues actuacions (la transformació general a transformacions físiques i la incorporació de refugis climàtics i SUDS a transició ecològica). En canvi, que aquesta actuació tingui previst actuar i generar canvis en més d'un subcamp d'actuació, es valorarà atorgant-li major rellevància i transversalitat.

Actuacions no subvencionables:

D'acord amb el que estableix l'article 2.3 del Decret 163/2025, no són subvencionables les actuacions següents:

“a) La construcció d'habitatges, en qualsevol tipus de sòl públic o privat, no destinats a real·lotjar les persones afectades per actuacions urbanístiques, d'acord amb el Decret 80/2009, de 19 de maig, pel qual s'estableix el règim jurídic dels habitatges destinats a fer efectiu el dret de real·lotjament, i es modifica el Reglament de la Llei d'urbanisme pel que fa al dret de real·lotjament.

La construcció d'equipaments escolars, sanitaris i de l'àmbit de la seguretat ciutadana, excepte els destinats a la substitució de barracons existents i els destinats a escoles bressol o escoles de música o arts.”

4.3. Rellevància i transversalitat de les actuacions

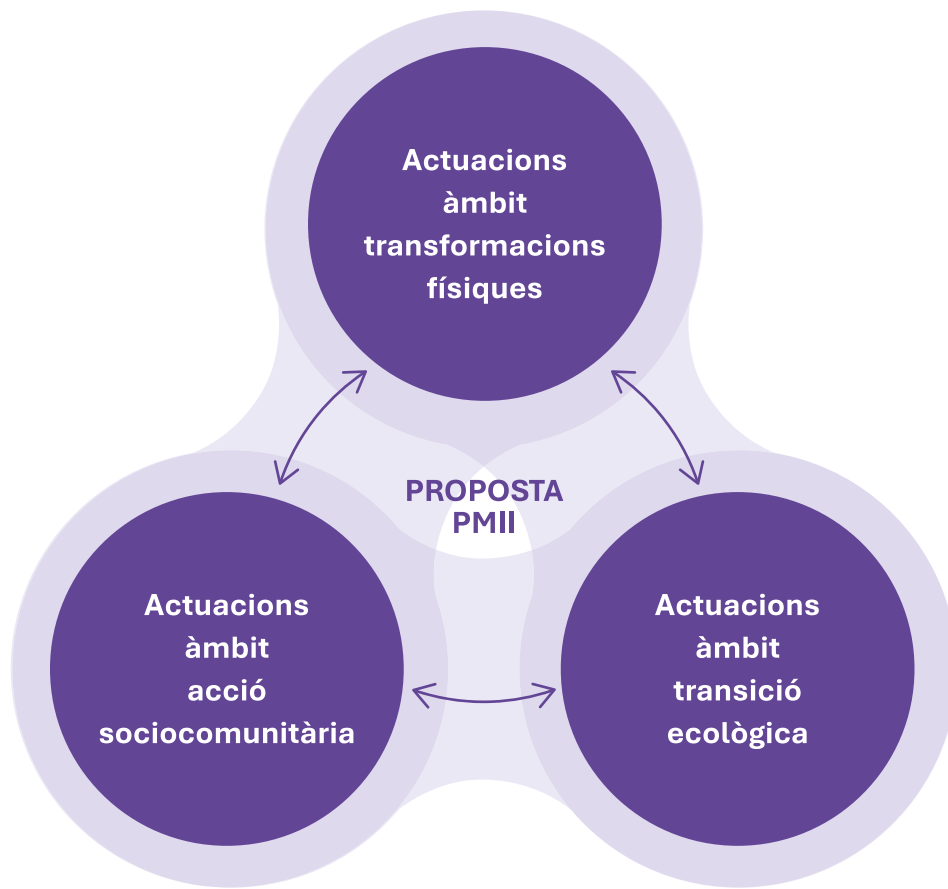
Del global de les actuacions cal identificar **actuacions transversals i rellevants**. Si bé totes les actuacions del PMII s'haurien de concebre des d'una mirada **transversal**, identificant i potenciant els punts d'unió i les sinergies entre els diferents àmbits d'actuació, les actuacions de cada àmbit poden i han de generar impactes rellevants en altres àmbits d'actuació i en més d'un objectiu estratègic. Així, una actuació d'infraestructura verda de l'àmbit de transició ecològica, per exemple, no només té efectes ambientals, sinó que també té impacte en l'àmbit físic, social i econòmic. De la mateixa manera, actuacions en habitatge, mobilitat o equipaments, tenen un impacte en l'àmbit ambiental. Així doncs, la classificació per àmbits d'actuació no ha de ser entesa com a compartiments estancs, sinó com una eina per ordenar i estructurar la pro-

posta, i uns àmbits entre els quals buscar complementarietats i associacions. Per buscar i identificar aquesta transversalitat, s'aconsella que a cada actuació s'identifiqui explícitament els àmbits als quals contribueix i els impactes esperats a cada àmbit, directament i indirectament, així com les possibles sinergies, complementarietats i contribucions creuades amb altres actuacions del programa. En aquest sentit, és útil elaborar la teoria del canvi del PMII, una de les tasques incloses en l'avaluació d'impacte econòmic i social, i que es pot consultar al Manual metodològic per a l'elaboració de l'avaluació ex ante dels Programes Memòria d'Intervenció Integral (PMII) establerts a la Llei 11/2022 de Barris i Viles de Catalunya, elaborat per Ivàlua.

Les **actuacions rellevants** són aquelles que destaquen pel seu alt potencial d'impacte i la seva capacitat d'exercir com a actuacions palanca, generant efectes positius multiplicadors i sostenibles en el temps. Es tracta d'intervencions, sovint de caràcter transversal, que incideixen de manera substantiva en la qualitat de vida de la població, ja sigui pel nombre i diversitat de grups objectiu als quals s'adrecen o per la profunditat dels canvis que promouen. La seva rellevància es mesura pel grau en què donen resposta a necessitats crítiques, impulsen transformacions estructurals i estratègiques, i produeixen millores duradores que impacten de manera integrada en les dimensions físiques, ambientals i socials del territori.

A l'explicació de les actuacions al PMII es poden identificar aquest tipus d'actuacions previstes al programa. Per explicar i ressaltar-les es recomana que s'incorpori una relació i descripció de totes les actuacions, on s'identifiquin les actuacions rellevants en cada un dels tres àmbits d'actuació, i que en la seva definició es relacioni lles altres actuacions que depenen d'elles. Així, es pot incorporar una explicació sintètica de les actuacions agrupades per àmbits, destacant aquelles que es consideren estratègiques o especialment rellevants, així com els principals objectius i relacions i sinergies entre actuacions. Es suggereix identificar l'àmbit principal a l'explicació i reconèixer les connexions amb els altres àmbits.

Figura 3. Transversalitat i sinèrgies entre actuacions

Font: Elaboració pròpia.

D'acord amb el Decret 163/2025, la puntuació de les actuacions es farà de la següent manera:

Les actuacions es puntuen seguint 3 criteris:

- el número total d'actuacions,
- si aquestes pertanyen a més d'un camp d'actuació i
- si són actuacions rellevants: actuacions amb un pressupost elevat o impacte esperat important

Cada actuació té un valor d'1,25 punts (àmbits A i B) o de 0,75 punts (àmbit C)

Cada subàmbit té un valor màxim de 5 punts (àmbits A i B) o de 3 punts (àmbit C)

Dues o més actuacions del mateix camp sumaran un màxim de 2,50 punts (àmbits A i B) o de 1,50 punts (àmbit C).

Dues o més actuacions de diferents camps sumaran un màxim de 3,75 punts (àmbits A i B) o de 2,25 punts (àmbit C).

Si alguna actuació té una rellevància important tindrà una puntuació extra d'1,25 (àmbits A i B) o de 0,75 punts (àmbit C).

Àmbit	Subàmbit	Forquilla de puntuació	Puntuació màxima	Número d'actuacions			Varietat actuacions	Intensitat actuacions
				Cap actuació	1 actuació	2 o més (mateix camp d'actuació)	2 o més (més d'un camp d'actuació)	Alguna actuació rellevant
A: Transformacions físiques	A. UR	0-5	15	0	1,25	2,5	3,75	+1,25
	A. HA	0-5		0	1,25	2,5	3,75	+1,25
	A. EE	0-5		0	1,25	2,5	3,75	+1,25
B: Transició ecològica	B. CC	0-5	15	0	1,25	2,5	3,75	+1,25
	B. IV	0-5		0	1,25	2,5	3,75	+1,25
	B. EC	0-5		0	1,25	2,5	3,75	+1,25
C: Acció sociocomunitària	C. RD	0-3	15	0	0,75	1,5	2,25	+0,75
	C. EG	0-3		0	0,75	1,5	2,25	+0,75
	C. SE	0-3		0	0,75	1,5	2,25	+0,75
	C. ED	0-3		0	0,75	1,5	2,25	+0,75
	C. ET	0-3		0	0,75	1,5	2,25	+0,75

4.4. Grau d'innovació

Les actuacions proposades en el marc del PMII haurien de procurar incorporar un component innovador que les diferenciï de les polítiques públiques habituals, ja sigui per la seva concepció, enfocament o manera d'implementació. En aquest sentit, es recomana incorporar actuacions que responguin de manera transformadora a pro-

blemes estructurals del territori, aportant idees noves o millorant iniciatives prèvies amb solucions més eficients i adaptades a la realitat local. Igualment, es considera rellevant incorporar actuacions que abordin els reptes urbans des de perspectives innovadores, que puguin ser escalables o reproduïbles en altres municipis, que fomentin la col·laboració entre agents diversos i que generin valor afegit en termes socials o econòmics.

4.5. Fitxes d'actuació

La descripció de cadascuna de les actuacions que conformen el programa memòria s'ha de realitzar en una fitxa segons l'arxiu model Excel que s'adjunta a cada convocatòria, la qual cal emplenar seguint les indicacions de la Guia pràctica per la sol·licitud de Subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial.

Al tràmit de la convocatòria s'haurà de presentar els tres models Excel de les actuacions dels tres àmbits d'actuació.

Les fitxes del model Excel s'hauran de completar amb la informació gràfica, el detall de l'actuació (descripció de la diagnosi, els objectius de l'actuació, explicació de la descripció de l'actuació, definició de les franges poblacionals i col·lectius a qui va destinada i organisme responsable), la informació econòmica, els indicadors i les observacions.

Es suggereix que a l'apartat de Descripció de l'actuació de la fitxa s'incorpori una frase inicial o final, fent referència i destacant els altres àmbits d'actuació on també hi haurà impacte. D'aquesta manera, tot i que l'actuació estarà situada en un àmbit d'actuació, quedarà constància de la transversalitat de l'actuació i de les sinergies que generarà als altres àmbits, on també podria ser inclosa.

Finalment, les fitxes de les actuacions han d'incloure els **indicadors de seguiment** per tal d'acreditar l'avanç de l'actuació i el compliment i assoliment dels objectius previstos de les actuacions. Aquests indicadors s'associaran a una fase, que podrà ser de planificació, de gestió, execució, seguiment o avaluació.

Es pot trobar més informació a la Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial.

Complementari:

Addicionalment, per tal de facilitar la comprensió global de la proposta i reforçar la coherència del document, es poden annexar o integrar les fitxes de les actuacions en format imatge o PDF, o imatges i detalls de les actuacions, generades a partir dels arxius Excel, com a element de suport de la informació detallada de cada actuació

4.6. Planificació de les actuacions

En la proposta i definició de les actuacions del PMII, es recomana realitzar una **planificació temporal adequada, coherent** amb el conjunt del **cronograma previst** i ajustada a la naturalesa i complexitat de cada actuació.

En aquest marc, és important que el **calendari** sigui **realista i viable**, que les actuacions es distribueixin de manera equilibrada al llarg de tot el període d'execució per garantir una implementació ordenada, i que es concreti amb claredat quan es duran a terme, amb detall de les dates, períodes o fases. Aquesta planificació s'ha de reflectir de manera coherent tant en les fitxes de les actuacions com en el cronograma global, que ha de permetre visualitzar l'evolució temporal del conjunt de les actuacions al llarg dels cinc anys, incorporant cinc fases principals —diagnosi, planificació, execució, seguiment i avaluació—, facilitant una comprensió clara del procés, en relació a les diferents fases i accions previstes a cada actuació i any.

4.7. Emplaçament de les actuacions proposades

En aquest apartat del programa memòria d'intervenció integral s'ha d'incloure el **plànol amb la ubicació de les actuacions proposades**. S'intentarà ubicar, en la mesura del possible, totes les actuacions, incloses aquelles actuacions que no es puguin ubicar concretament, com per exemple les accions socials i comunitàries. Aquest tipus d'actuacions s'identificaran a tot l'àmbit.

4.8. Intervencions públiques en curs i/o projectades en els darrers 5 anys

Aquest apartat té com a objectiu identificar i contextualitzar el conjunt d'intervencions públiques que s'estan executant o que es preveu executar a l'AAE o al conjunt del municipi durant el període d'execució del programa memòria, però que no formen part del pressupost del PMII ni són objecte de subvenció. La incorporació d'aquestes actuacions permet oferir una **visió global i integrada** de les **polítiques públiques** que incideixen sobre el **territori**, posar en valor l'esforç inversor municipal i supramunicipal, i evidenciar les sinergies i complementarietats entre el PMII i altres iniciatives en curs o previstes.

S'aconsella incloure en aquest apartat una relació sintètica dels **principals plans i estudis** estratègics, plans i documents ambientals, transformacions físiques o actuacions urbanístiques, accions i programes socials, educatius, culturals i comunitaris o projectes impulsats per altres administracions o entitats supramunicipals, **que afectin l'AAE** i que reforcin i travin encara més les propostes incloses al PMII. Per a cada pla o actuació, es recomana indicar de manera resumida el seu objectiu, l'àmbit territorial d'incidència, l'estat d'execució (en curs o projectada) i la seva relació o complementarietat amb les actuacions incloses al PMII. Així mateix, en aquest apartat del PMII, pot ser convenient incloure un **plànol amb la ubicació d'aquestes intervencions públiques en curs o projectades** a l'àrea d'actuació i al municipi.

5. Metodologia, execució i gestió de les actuacions

Objectiu

El capítol de metodologia, execució i gestió de les actuacions té com a objectiu definir el marc operatiu i organitzatiu per a l'execució efectiva del PMII, establint els instruments, procediments i recursos necessaris per garantir la correcta implementació i seguiment de les actuacions previstes. El capítol ha de permetre assegurar la viabilitat tècnica i organitzativa del programa, així com els mecanismes de coordinació. Així mateix, aquest bloc té com a finalitat explicar la integració de manera transversal de les mesures de desenvolupament comunitari i participació comunitària.

Es recomana que aquest capítol estigui integrat pels següents apartats:

- Model de governança
- Oficina local del Pla de barris
- Participació comunitària

Recorda les eines de participació!

Participació tècnica i política

Reunions grup motor i equip redactor	Reunions tècniques
--------------------------------------	--------------------

The diagram shows a central circle with three people icons, surrounded by six smaller circles connected by dashed lines. To the right, there are two boxes: 'Reunions grup motor i equip redactor' and 'Reunions tècniques'.

5.1. Model de governança

L'objectiu d'aquest apartat és definir el model de governança, que ha de garantir la gestió coordinada, transparent i inclusiva del conjunt d'actuacions, és a dir l'execució del PMII un cop obtinguda la subvenció. Els espais de governança han de permetre assegurar el lideratge polític, i per fer-ho caldrà establir espais de govern i exe-

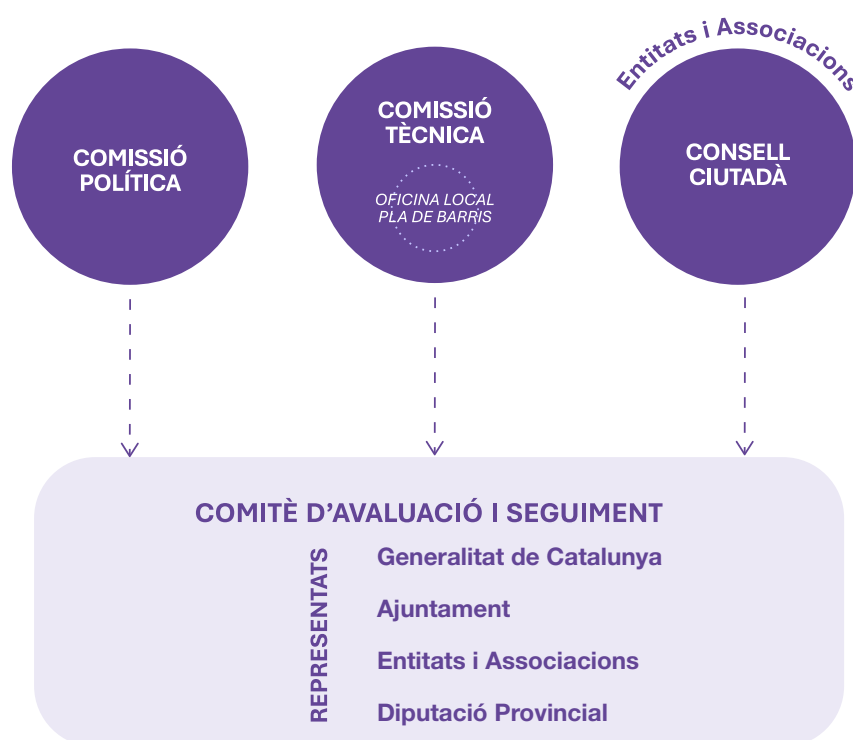
cució d'índole diversa, també per assegurar la implicació i participació de la ciutadania i l'enfortiment del teixit comunitari.

Així, és convenient dissenyar una **taula municipal de Pla de barris i Viles**, amb diversos espais governamentals. En primer lloc, un **grup de caràcter polític** (que es pot anomenar Comitè de Govern o Comissió Política, per exemple), la missió del qual és exercir la direcció estratègica i política del PMII, així com exercir la presa de decisions i garantir-ne la coordinació global. En segon lloc, un **grup de caràcter tècnic** (Comissió tècnica, Comitè Executiu, Comitè de seguiment) que té la responsabilitat d'exercir, d'una banda, la coordinació operativa i de monitoratge del PMII a través de la coordinació de les actuacions i dels serveis tècnics municipals i, de l'altra, garantir la coherència de l'execució. En el marc del grup tècnic és aconsellable la constitució d'una Oficina Local del Pla de barris, en les característiques que s'exposaran properament. En tercer lloc, el model de governança ha de promoure la participació comunitària generant espais estables de coordinació i treball amb la ciutadania i el teixit social i comunitari per tal de poder facilitar l'organització col·lectiva, la coproducció i el seguiment de les actuacions. La implicació de la ciutadania es pot produir a través d'un **grup amb representació d'entitats i associacions del barri** (Consell ciutadà, Fòrum ciutadà, Comissió ciutadana de seguiment) amb la voluntat de garantir un espai de participació estable al llarg dels anys d'execució. Així, l'estructura de governança i els seus diferents espais de treball han de vetllar perquè la participació dels veïns i veïnes sigui el més diversa possible.

Finalment, per a garantir l'avaluació i seguiment del PMII, es constituirà un **Comitè d'avaluació i seguiment** amb representació dels tres grups (polític, tècnic i ciutadà) i representants de la Generalitat de Catalunya, per tal de generar un espai de trobada des de les diferents responsabilitats, i que realitzarà la supervisió del PMII.

Aquest model ha de garantir una governança participativa, eficient i transparent, capaç d'assegurar la coherència entre les actuacions. Alhora, aquesta estructura promou una gestió integrada i transversal, en què la coordinació tècnica, la participació ciutadana i la rendició de comptes esdevenen elements essencials.

Figura 4. Model de governança

Font: Elaboració pròpia.

El PMII pot incorporar fórmules de **col·laboració públicoprivada** com a mecanisme per reforçar l'impacte i la viabilitat de les actuacions. En aquest sentit, es recomana explorar la participació d'agents privats —com empreses, fundacions, entitats socials o altres actors del territori— tant en la definició com en el desenvolupament de projectes, sempre alineats amb els objectius d'interès públic del programa.

Aquestes col·laboracions poden aportar recursos addicionals, coneixement especialitzat, capacitat d'innovació i major capillaritat en el territori. Cal, però, que es defineixin amb claredat els rols, les responsabilitats i els mecanismes de seguiment, garantint la transparència, l'equitat i la coherència amb els principis del PMII. El **partenariat públicoprivat** ha de contribuir així a generar valor compartit i a reforçar la sostenibilitat i l'impacte de les actuacions a mitjà i llarg termini.

Agents urbans implicats

El model de governança implica tant als actors polítics i tècnics com a la ciutadania. Cadascun d'ells té la responsabilitat de liderar tasques i responsabilitats diverses, però la coordinació i complicitat entre tots ells és la que permetrà el desenvolupament efectiu del PMII. Així doncs, els principals agents implicats són:

- Equip de govern i grups municipals
- Responsables tècnics municipals de les àrees concernides: Àrea d'Urbanisme o Territori, Àrea de Medi ambient o Acció climàtica, Àrea de l'àmbit Social, Àrea de Participació o Acció comunitària i convivència, Àrea de Planificació estratègica, Àrea de comunicació, Àrea d'Habitatge, entre d'altres.

- Associacions i entitats (veïnals, comerciants, de famílies, culturals, esportives, religioses), fundacions sense ànim de lucre i entitats del tercer sector, així com veïns i veïnes a títol propi.

Distribució de tasques i responsabilitats

Els agents polítics, representats per l'equip de govern i l'alcalde o alcaldessa, són els encarregats de liderar l'execució del PMII. Per tant, tenen la responsabilitat de establir la programació i facilitar els recursos per tal que les actuacions es vagin desenvolupant.

Els responsables tècnics municipals són els encarregats de treballar de manera coordinada i complementària i vetllar per l'execució del PMII i de cadascuna de les seves actuacions. Així, han d'emprendre les tasques de planificació i execució de les actuacions: elaboració de la diagnosi, realització de la planificació, facilitació de l'execució, exercir el seguiment i realitzar l'avaluació un cop executades.

El teixit comunitari, a través de les entitats, associacions i fundacions presents en l'àmbit d'actuació, s'ha d'implicar en l'execució del PMII i corresponsabilitzar del desenvolupament de les actuacions.

Mesures sobre l'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació

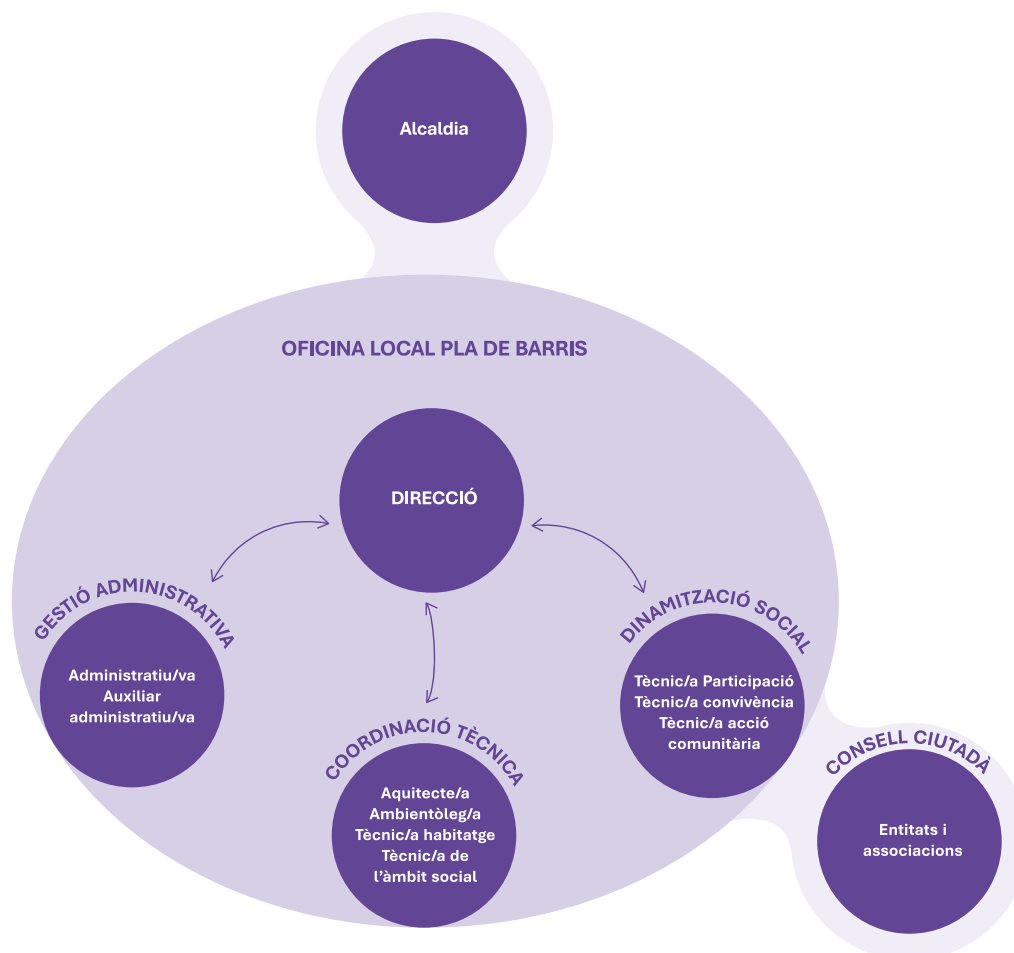
L'article 13.j del Decret 163/2025 estableix que les entitats beneficiàries han de disposar, durant l'execució del projecte, d'almenys una persona amb formació acreditada en perspectiva de gènere i interseccionalitat, impartida pel Departament d'Educació i Formació Professional, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya o alguna institució universitària.

5.2. Oficina Local del Pla de barris

Per tal de facilitar l'execució del PMII i les actuacions previstes, és aconsellable l'establiment d'una Oficina Local del Pla de barris amb unes funcions fonamentals en termes d'organització, dinamització i gestió de les actuacions. L'Oficina Local és el nucli de la gestió del Pla de barris, en fa el seguiment diari i implementa les actuacions. En aquest sentit, és aconsellable que es defineixi una director/a de l'Oficina i tres àrees responsables de la gestió administrativa, la coordinació tècnica i la dinamització social. El director/a de l'Oficina podria ser un dels responsables de les tres àrees establertes. Es suggereix que l'equip tècnic tingui un caràcter pluridisciplinari, amb responsables tècnics de l'àmbit de les transformacions físiques, la transició ecològica i l'acció comunitària, i els perfils dels quals caldrà concretar en funció dels objectius específics de cada PMII, i que podrien ser un arquitecte/a, un ambientòleg/a, un tècnic/a d'habitatges i un tècnic/a de serveis socials. S'aconsella, incorporar també, per la dinamització social, tècnics en participació, tècnics de convivència i tècnics d'acció comunitària. Es recomana que aquests tècnics o agents vinculats a la ciutadania siguin persones referents per a ells, amb qui tinguin vincle i confiança, i hi pugui haver una interlocució vàlida i fluida. De la mateixa manera, s'aconsella aprofitar estructures i serveis ja existents, que tinguin vincle amb el veïnat. També fora convenient la incorporació de personal administratiu per tal de facilitar les tasques de planificació i gestió administrativa que haurà de desenvolupar l'Oficina.

Les despeses associades a crear i gestionar l'oficina local del Pla de barris són despeses subvencionables. Aquestes despeses no podran ser superiors al 8 % del total del pressupost aprovat.

Figura 5. Organigrama estructura Oficina local del Pla de barris

Font: Elaboració pròpia.

5.3. Participació comunitària

En aquest apartat cal incloure els mecanismes concrets per impulsar el paper actiu dels agents socials identificats a l'AAE amb l'objectiu de promoure la implicació de la ciutadania amb representació de les diversitats, l'organització de comunitats veïnals, les xarxes de suport mutu, els espais d'acollida i interacció cultural, i els espais i/o infraestructures de promoció de la mixtura social. Per a més detall, consulteu l'**apartat Participació comunitària** del capítol Recursos i metodologies de treball, on s'exposen els objectius i les virtuts de formular projectes construïts amb el suport i la implicació dels actors socials i del veïnat que en serà beneficiari.

Es tracta, doncs, d'exposar les estratègies d'acció comunitària que es promouran en cas que el municipi resulti beneficiari del Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial. Així mateix, és recomanable també incorporar la relació amb els espais de governança previstos.

6. Pressupost, pla financer i cronograma

Objectiu

Aquest capítol té com a objectiu definir i assegurar la viabilitat tècnica, econòmica i organitzativa del programa, mitjançant la definició del pressupost global, el pla financer i el cronograma.

En aquest sentit, s'ha d'establir el cost total previst per al desplegament de la proposta i el seu repartiment entre les diferents actuacions, així com el desglossament del pressupost en les cinc anualitats del període d'execució. Es definirà una visió temporal global que permeti identificar en quins moments es desenvoluparan les diferents fases de cada actuació, facilitant així la comprensió de la seva planificació en el temps i assegurant la coherència entre els recursos disponibles i el ritme d'execució del programa.

Es recomana que aquest capítol estigui integrat pels següents apartats:

- Pressupost global
- Pla financer
- Cronograma

Recorda les eines de participació!

Participació tècnica i política

Reunions grup motor i equip redactor	Reunions tècniques	Reunions validació política
--------------------------------------	--------------------	-----------------------------

The diagram shows a central circle with three stylized human figures, surrounded by six smaller circles connected by dashed lines. To the right of this icon is the text 'Participació tècnica i política'. Further right are three rectangular boxes containing the text: 'Reunions grup motor i equip redactor', 'Reunions tècniques', and 'Reunions validació política'.

6.1. Pressupost global

El pressupost global, pla financer i cronograma s'haurà d'entregar segons l'arxiu model Excel i s'haurà d'emplenar tal com especifica la Guia pràctica per a la sol·licitud de Subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial.

La taula de pressupost global ha de mostrar la quantitat total que s'estima que costarà dur a terme les actuacions, amb la suma de totes les fonts de finançament. Caldrà, a més, omplir manualment les emissions de CO₂ i la naturalesa de la despesa. La resta de dades (6 columnes de les fonts de finançament) s'omplen automàticament a partir de les dades introduïdes al pla financer.

El **càlcul de les emissions de diòxid de carboni** associades a cada actuació s'ha de realitzar seguint la Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial, que remet a l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic i les seves calculadores.

La **naturalesa de la despesa** pot ser corrent o capital. Es recomana decidir la naturalesa i els imports a posar en cada columna des dels mateixos ajuntaments. La suma de totes les despeses, siguin corrents o capitals, han de sumar el pressupost total del programa.

Despeses subvencionables

D'acord amb l'article 7 el Decret 163/2025:

“1. Es consideren despeses subvencionables totes les que es derivin de la gestió i l'execució de les actuacions especificades als programes memòria i es facin en el termini i les condicions que determinen les bases reguladores, tenint en compte els terminis que estableix l'article 3 d'aquest Decret.

Es considera despesa feta la que hagi estat efectivament facturada i amb obligació a pagar amb anterioritat a la finalització del període de justificació determinat en la convocatòria.

2. Són subvencionables els tributs quan l'entitat beneficiària de la subvenció els aboni efectivament. En cap cas es consideren despeses subvencionables els tributs quan siguin susceptibles de recuperació o compensació.

3. Són subvencionables les despeses associades per **crear i gestionar l'oficina local del Pla de barris**. Aquestes despeses **no poden ser superiors al 8 % del total del pressupost** aprovat.

[...]”

6.2. Pla financer

El pla financer ha de mostrar com es distribuiran i finançaran els recursos econòmics necessaris per dur a terme totes i cadascuna de les actuacions al llarg dels 5 anys. En aquesta taula s'haurà d'omplir manualment, i d'acord amb els imports introduïts a les fitxes de les actuacions, les dues columnes en groc de cada any. S'ha d'omplir sempre la columna de total, i només si s'escau, la columna d'altres ajuts. La distribució del pressupost entre l'Ens local i el Fons es mostra automàticament a partir de les dades introduïdes i del % de finançament aplicat. A la columna d'altres ajuts s'ha d'introduir els mateixos imports que a la columna altres de la taula de pressupost de les fitxes d'actuacions.

6.3. Cronograma

El cronograma ha de mostrar visualment les diferents fases temporals de totes les actuacions, amb una divisió trimestral i al llarg dels 5 anys. Incorpora una estructura de **5 fases** que es representen visualment mitjançant diferents colors. Només caldrà seleccionar, del desplegable de cada casella, la fase que es vol mostrar. Les 5 fases que es poden introduir són:

1. **Diagnosi:** es pot incorporar en aquesta fase la contractació i execució dels diferents estudis necessaris per a un àmbit d'actuació, les dades demogràfiques a calcular o obtenir o les enquestes o tallers participatius a realitzar en un inici.
2. **Planificació:** es pot incorporar en aquesta fase tant la licitació de concursos, els plecs tècnics, com la redacció dels projectes tècnics.
3. **Execució:** s'incorporaran en aquesta fase les accions d'execució, com les obres, instal·lacions i execució material, i la implantació d'activitats, tallers o serveis.
4. **Seguiment:** es poden incorporar en aquesta fase els informes de certificacions o visites tècniques de les obres, o les accions d'observació i ajustos metodològics d'activitats, i la recollida de comentaris de les persones participants.
5. **Avaluació:** s'incorporarà en aquesta fase els informes o documents que es realitzen un cop s'han acabat les obres o finalitzen temporalment les activitats, com els informes de recepció de l'obra o valoració de l'ús, i els informes d'impacte o continuïtat dels programes socials i comunitaris.

No és necessari que el cronograma d'una actuació incorpori totes les fases. Les diferents fases es poden repetir en una mateixa actuació i es poden intercalar fases de seguiment i avaluació entre fases d'execució i planificació. També es poden repetir cronogrames amb fases concretes d'un any, tots els anys. Per exemple, una actuació de l'àmbit sociocomunitari de desplegar un programa, pot tenir tots els anys una primera fase de planificació, unes fases d'execució i una fase final d'avaluació.

6.4. Taula resum del pressupost

Tal i com s'ha apuntat al capítol 3 Requeriments i procediments vinculats a la presentació i tramitació dels PMII, entre la documentació requerida per presentar-se a les convocatòries del Pla de barris, també caldrà incloure una taula de pressupost global, que recull automàticament les dades econòmiques de les actuacions, agrupades per àmbits i subàmbits, del "Pressupost global" i del "Pla financer". Aquest document, juntament amb la resta de documentació necessària, caldrà complimentar-la segons l'establert a la Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial de la convocatòria corresponent.

7. Avaluació del PMII

Objectiu

Aquest capítol té com a objectiu descriure el marc d'avaluació del Programa Memòria d'Intervenció Integral, d'acord amb el que estableixen la Llei 11/2022, el Decret 163/2025 i el Pla d'Avaluació del Pla de barris, així com garantir la incorporació transversal de la perspectiva de gènere i dels principis d'igualtat de tracte i no discriminació.

El capítol s'estructura en els apartats següents:

- Avaluació ex ante d'impacte econòmic i social
- Avaluació d'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació

Recorda les eines de participació!

Participació tècnica i política

Reunions grup motor i equip redactor

Reunions i espais de treball tècnics

The diagram shows a central icon of a group of people within a circle, surrounded by six smaller circles connected by dashed lines. To the right of this icon is the text 'Participació tècnica i política'. Further right are two separate boxes: the first contains 'Reunions grup motor i equip redactor' and the second contains 'Reunions i espais de treball tècnics'.

7.1. Avaluació ex ante d'impacte econòmic i social

Per realitzar correctament l'avaluació ex ante, amb criteris i recomanacions unificades, s'aconsella seguir el “Manual metodològic per a l'elaboració de l'avaluació ex ante dels Programes Memòria d'Intervenció Integral (PMII) establerts a la Llei 11/2022 de Barris i Viles de Catalunya” elaborat per Ivàlua. Aquest manual facilita la redacció de l'informe d'avaluació ex ante establert en l'apartat 9 de la Resolució TER/872/2026, de 24 de març, per la qual s'aprova el Pla d'avaluació del desplegament de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles, i dels projectes:

9. Informes d'avaluació ex ante dels programes memòria d'intervenció integral

- 9.1.** Els programes memòria d'intervenció integral han d'incloure una avaluació ex ante d'impacte econòmic i social, que han d'elaborar les entitats que vulguin concórrer a les diferents convocatòries del Fons.
- 9.2.** L'avaluació ex ante té per objectiu identificar quina forma d'intervenció aconseguirà un impacte més alt en les condicions socioeconòmiques de l'àrea d'atenció especial. Aquesta avaluació ha de facilitar, en la fase d'elaboració dels programes memòria d'intervenció integral, el dimensionament dels problemes i la identificació dels objectius, així com l'anàlisi de quines opcions d'acció poden ser les més adients per complir els objectius pretesos. Així mateix, ha d'establir les bases per al posterior seguiment i avaluació dels programes.
- 9.3.** Aquest informe haurà de contenir, com a mínim, els ítems següents.
- a) La justificació de la intervenció pública, a partir de la definició i l'anàlisi de la problemàtica que la intervenció busca pal·liar, incloent-hi els sectors i grups socials que afecta.
 - b) Els objectius que es volen assolir amb la intervenció.
 - c) Les alternatives considerades amb els costos i els beneficis de les diferents alternatives.
 - d) El càlcul de criteris de decisió, l'anàlisi dels riscos que comporten les alternatives i la selecció i justificació de l'opció escollida.
 - e) El sistema de seguiment i avaluació de la iniciativa.

7.2. Avaluació d'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació

El Decret 163/2025 estableix que el PMII ha de contenir un apartat sobre l'impacte de gènere i igualtat de tracte i no discriminació en l'àmbit de la seva actuació. Així, cal incloure una descripció de les mesures específiques, detallant indicadors que es tindran en compte per a garantir la igualtat de gènere, la corresponsabilitat i la inclusió social de les dones, especialment en situació de vulnerabilitat, així com de les persones LGTBI, persones migrades, joves i persones grans. Per tant, es recomana abordar aquest apartat des d'una perspectiva interseccional, per tal de formular mesures no només en perspectiva de gènere sinó també tenint present els altres eixos de desigualtat, tal com estableix la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació, que té per objectiu garantir i protegir el dret a la igualtat de tracte i la dignitat de les persones prohibint qualsevol tipus de discriminació.

Així doncs, s'inclourà en aquest apartat la constatació que el PMII incorpora el principi d'igualtat entre dones i homes, adopta una perspectiva interseccional i dona

resposta a promoure actuacions amb enfocament inclusiu. Per fer-ho, s'hauria d'abordar des de diferents punts:

- Avaluació de la governança i la presa de decisions des de la perspectiva de gènere i interseccional. Així, es pot analitzar el procés de participació desenvolupat per la confecció i redacció del PMII amb una perspectiva interseccional, evidenciant amb dades desagregades perfils de les persones participants. Igualment, es poden exposar les pràctiques que s'han realitzat per assegurar una participació equitativa de les dones així com que tinguin en compte diferents col·lectius segons altres eixos de desigualtat (origen, edat, discapacitat, etc.) en la definició de la diagnosi i la formulació de les actuacions. Així mateix, també es pot fer referència a la formació en matèria de gènere i perspectiva interseccional dels equips responsables del PMII.
- Avaluació de la proposta d'actuació del PMII des de la perspectiva de la vida quotidiana, de la diversitat, de les cures, de la percepció de seguretat, de l'accessibilitat i la diversitat funcional, de la identitat i la salut. Es tracta d'aportar evidències que les actuacions contemplin un enfocament inclusiu, són capaces de respondre a les necessitats diverses de la població i no reproduïxen dinàmiques de discriminació. En conclusió, es pot identificar un conjunt d'indicadors que permetin fer el seguiment i la monitorització de la integració de la perspectiva de gènere i interseccional durant el procés d'implementació del Pla de barris.
- Proveir indicadors específics que permetin fer el seguiment i la verificació de la inclusió de la perspectiva de gènere i interseccional, igualtat de tracte i no discriminació, tals com la presència de dones en els equips polítics, tècnics i professionals, la presència de persones diverses segons els diferents eixos de desigualtat (gènere, origen, edat, discapacitat, orientació sexual, etc.) en processos de participació i acció comunitària, la incorporació d'especialistes en gènere i perspectiva interseccional durant el procés d'execució del pla, la comunicació i sensibilització no sexista i inclusiva del pla i de l'execució de les actuacions, el compromís amb la igualtat de gènere i de tracte per part de les entitats col·laboradores i les empreses licitadores de les actuacions del pla.

8. Annexos

Objectiu

L'objectiu dels annexos és el de poder recollir tots aquells documents addicionals que volen acompanyar el programa memòria d'intervenció integral, ja siguin annexos cartogràfics, memòries o informes dels processos participatius previs i del procés participatiu dut a terme per la redacció del PMII, o altres documents d'altres plans, estudis o projectes previs de l'àrea que siguin d'interès.

8.1. Bibliografia

- Ajuntament de Barcelona (2025). *Pla de barris de Barcelona 2025-2028*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Foment de ciutat.
- ANGUELOVSKI, I. (2016). "From toxic sites to parks as (green) LULUs? New challenges of inequity, privilege, gentrification, and exclusion for urban environmental justice", *Journal of Planning Literature*, 31(1), p. 23–36.
- ANGUELOVSKI, I. (2014). "La justicia ambiental urbana en la renovación de los barrios. Entrevista con Isabelle Anguelovski". *Ecología Política*, 47, p. 86–93. Recuperat de https://www.ecologiapolitica.info/wp-content/uploads/2014/07/047_Anguelovsky_2014.pdf
- ANTÓN-ALONSO, F.; PORCEL, S; CRUZ, I.; COLL, F. (2020). "La vulnerabilitat urbana a Barcelona: persistència, concentració i complexitat". *Papers: Regió Metropolitana de Barcelona: Territori, estratègies, planejament*, núm. 63, p. 50-67.
- BLANCO, I.; NEL-LO O. (eds.); Barbieri, N.; Brugué, Q.; Camprubí, A.; Cruz, H.; Donat, C.; Fernández, Ch.; Jiménez, E.; Martínez, R.; Parés, M. (2018) *Barrios y Crisis. Crisis económica, segregación urbana e innovación social en Catalunya*. València: Tirant.
- BLANCO, I.; NEL-LO O.; CRUZ, H. (2019). "Polítiques públiques i rehabilitació urbana. Evolució, implicació ciutadana, aprenentatges i reptes". In Gomà, R. i Subirats, J. (eds.), *Canvi d'època i de polítiques públiques a Catalunya*: pàg. 218-237.
- Centro de Documentación del Agua y el Medio Ambiente (CDAMAZ), Fundación CONAMA i Centro Nacional de Educación Ambiental (CENEAM) (2024). *Guía de recursos sobre renaturalización de ciudades*. Recuperat de <https://www.miteco.gob.es/content/dam/miteco/es/ceneam/centro-de-documentacion-ceneam/documentos/Gu%C3%ADa%20renaturalizaci%C3%B3n-Conama.pdf>
- Comissió Europea. (2013). *Infraestructura verde: mejora del capital natural de Europa* (COM(2013) 249 final). Brussel·les: Comissió Europea.
- Comissió Europea. (2015). *Nature-based solutions*. European Climate-ADAPT. Recuperat de <https://climate-adapt.eea.europa.eu/es/eu-adaptation-policy/key-eu-actions/NbS>

- Decret 163/2025, de 29 de juliol, de desplegament de la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles per aprovar les bases reguladores de les subvencions i crear l'Oficina Tècnica de Barris i Viles.
- Departament de Política Territorial i Obres Públiques (2009). *La Llei de barris. Una aposta col·lectiva per la cohesió social*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, DPTOP.
- Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica. Generalitat de Catalunya (2025). *Guia pràctica per a la Sol·licitud de Subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial de l'any 2025 a càrrec del Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Recuperat de https://territori.gencat.cat/web/content/home/06_territori_i_urbanisme/barris/guia-practica-sollicitud.pdf
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2021). *Els plans locals d'acció comunitària per a la inclusió social*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, EADOP.
- Diputació de Barcelona (2019). *Renaturalització de la ciutat*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Diputació de Barcelona (2023). *Barris i comunitats: motors de transformació social. Marc conceptual del projecte*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Diputació de Barcelona. (s. d.). *Què és la regeneració urbana?* Recuperat de <https://www.diba.cat/ca/web/regeneracio-urbana/que-es>
- Diputació de Barcelona (s.d.) *Banc de bones pràctiques de regeneració urbana*. Recuperat de: <https://www.diba.cat/ca/web/regeneracio-urbana/banc-de-bones-practiques>
- Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Socials i Inclusió (2025). *Projectes integrals amb perspectiva comunitària. Guia per a una acció local transformadora*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- GUTIÉRREZ, A. (2009). “El mètode Urban i la seva difusió com a valor afegit principal de la iniciativa comunitària”. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, núm. 53, p.47-67.
- HACK, J., PRYTULA, M., RIENIETS, T., I ROSENBERGER, J. (2025). “Life Cycle Assessment for Urban Planning: A Modular Approach to Integrating Buildings and Infrastructure”. *Circular Economy and Sustainability*, vol. 5, p. 5195–5219.
- Institut Metròpoli i Diputació de Barcelona (2024). *Una aproximació als barris de la província de Barcelona. Estadístiques barrials sobre condicions de vida i estructures d'oportunitat*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- KLINENBERG, E. (2021). *Palacios del pueblo. Políticas para una sociedad más igualitaria*. Madrid: Capitán Swing.
- Llei 2/2004, del 4 de juny, de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial
- Llei 18/2007 del dret a l'habitatge.
- Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.
- Llei 11/2022, del 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles.
- MARTÍ, J. LL. (2025). *Recull de normativa sobre participació ciutadana a l'àmbit local* (2a ed.). Barcelona: Diputació de Barcelona.
- MORALES, E. I REBOLLO, Ó. (2014). “Potencialitats i límits de l'acció comunitària com a estratègia empoderadora en el context de crisi actual”. *RTS: Revista de Treball Social*, núm. 203, p. 9-22.
- MORALES, E. I REBOLLO, Ó. (2025). *Acción comunitaria: guía metodológica*. Diputación Foral de Gipuzkoa.

- PUTNAM, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon & Schuster.
- REBOLLO, Ó. I MORALES, E. (2016). *Guía operativa de evaluación de la acción comunitaria*. Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP), Universitat Autònoma de Barcelona.

8.2. Annex. Conceptes bàsics del marc normatiu d'aplicació

Definició de què és una Àrea d'Atenció Especial, criteris per complir la condició i com s'ha de delimitar.

Article 10: "S'entén per àrea d'atenció especial un barri, vila o àrea urbana de certa homogeneïtat i continuïtat urbanística pertanyent a un o diversos municipis amb una realitat física, morfològica o economicosocial que es pot delimitar i que està en alguna de les situacions a què fa referència l'article 11."

Article 11.1: "Als efectes d'aquesta llei, són àrees d'atenció especial els barris, viles o àrees urbanes que tenen una quantitat important de la població amb nivells de renda inferiors a la mitjana de l'entorn i que es troben en alguna de les situacions següents:

- a) Estar en un procés de degradació arquitectònica o urbanística o estar afectats per dèficits en els serveis i les instal·lacions dels habitatges, d'eficiència energètica i d'accessibilitat.
- b) Tenir un parc d'habitatges amb un elevat índex de desnonaments, ocupació d'habitatges o locals buits, sobreocupació, infrahabitatges i abandonament residencial.
- c) Tenir un increment accelerat del preu dels habitatges de lloguer o de compra o tenir un mercat d'habitatge tens.
- d) Tenir dèficits de dotació d'equipaments, insuficiència de serveis públics o degradació ambiental, especialment dels conjunts declarats béns d'interès cultural o similar i del patrimoni historicoarquitectònic.
- e) Estar especialment exposats als efectes del canvi climàtic i tenir una qualitat de l'aire i de l'aigua insuficient, amb un elevat nivell de contaminació acústica o sense prou espais verds o refugis climàtics.
- f) Tenir deficiències amb relació a l'accessibilitat o la mobilitat sostenible.
- g) Estar afectats per un problema demogràfic causat per la pèrdua, la substitució accelerada o l'envelliment de la població, o bé per un creixement massa accelerat d'aquesta que no sigui assumible des del punt de vista urbanístic o dels serveis públics.
- h) Tenir greus problemes econòmics i socials, incloent-hi la pobresa energètica, i dificultats per a accedir a l'habitatge a conseqüència del comportament dels seus preus.
- i) Estar afectats per la segregació i l'abandonament escolars, problemes de salut, dèficits en l'atenció primària, una elevada taxa de desocupació, un acusat grau de pobresa, una feble taxa d'activitat econòmica, un percentatge significatiu de població en risc d'exclusió social o de persones que perceben pensions assistencials i pensions no contributives o per altres indicadors socials similars.
- j) Tenir població afectada per l'aplicació de la legislació d'estrangeria o per situacions administratives que poden comportar l'exclusió o restricció en l'accés al sistema públic o als ajuts socials."

LLEI 11/2022

DECRET 163/2025	<p>Article 4.1: “Poden optar a les subvencions regulades en aquestes bases els municipis individualment, o juntament amb altres municipis, en el terme o l'àmbit d'actuació dels quals s'emplacen els barris, viles o àrees urbanes que compleixin la condició d'àrea d'atenció especial, d'acord amb els criteris que estableix l'article 12 d'aquest Decret.”</p> <p>Article 12: “Per tal de complir la condició d'àrea d'atenció especial, l'àrea ha de tenir una renda neta mitjana per persona inferior a la mitjana de Catalunya, que cal acreditar segons el que s'indica a la lletra a de l'article 9.1, i assolir una puntuació mínima de 50 punts sobre un màxim de 150 punts, segons els criteris i indicadors d'avaluació objectiva que són els que consten a l'annex I d'aquest Decret.</p> <p>L'àrea d'atenció especial ha de tenir homogeneïtat i continuïtat espacial en termes de realitat física, morfològica o economicosocial.”</p>
GUIA PRÀCTICA 2025	<p>Punt 1.1: “Aquesta continuïtat, espacial en termes de realitat física, morfològica o economicosocial, implica que l'AAE ha de constituir un àmbit territorial únic, contigu i sense discontinuïtats, és a dir, no pot estar format per parts separades o no adjacents. Dos àmbits no adjacents poden formar una única AAE si entre ells existeix una continuïtat urbanística real. Aquesta no es pot justificar amb una connexió mínima o merament simbòlica. La connexió ha de tenir valor urbanístic tangible, és a dir, ha de formar part de la trama urbana consolidada i tenir capacitat d'articular usos, mobilitat o equipaments.”</p> <p>Punt 1.2: “El perímetre de l'àrea d'atenció especial (ÀAE) és definit lliurement per l'ens local, però per a facilitar la obtenció i el càlcul dels indicadors és aconsellable que els seus límits coincideixin amb els establerts per una o més seccions censals (SC) o agrupacions censals (AC), que són divisions territorials utilitzades principalment per a finalitats estadístiques i electorals.”</p>
Contingut del PMII	
LLEI 11/2022	<p>Article 17.3: “Correspon al Govern d'establir les característiques que ha de complir el programa memòria d'intervenció integral, que ha de contenir:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) La delimitació de l'àrea en la qual es vol intervenir, i la descripció de la seva situació social, urbanística, ambiental i econòmica. b) La proposta d'actuació, amb el detall de totes les accions previstes, justificant-ne degudament la necessitat per mitjà d'un recull d'indicadors i dades disponibles. c) El pressupost global previst, amb el detall del cost de cada una de les actuacions previstes i les emissions de diòxid de carboni que s'associen a cadascuna. d) Les mesures de desenvolupament comunitari i acció social inclusiva, que han d'incloure el marc de participació ciutadana i els mecanismes concrets per a impulsar el paper actiu dels agents socials identificats en les àrees d'atenció especial, o les mesures per afavorir-ne l'aparició. e) El calendari de desplegament de les diverses accions previstes i els recursos destinats per a cadascuna, especificant-ne l'aportació que es proposa de cada administració.
LLEI 11/2022	<ol style="list-style-type: none"> f) El model de governança proposat, que expliciti tant la distribució de tasques i responsabilitats entre els membres del partenariat publicocomunitari, si n'hi ha, com la relació amb les diverses administracions públiques implicades i altres agents econòmics i socials. g) Les intervencions públiques en curs o projectades en l'àrea d'actuació. h) La memòria del procés participatiu dut a terme per a elaborar el programa memòria d'intervenció integral en el cas que s'hagi desplegat formalment.”

Article 13:

“1. D’acord amb l’article 17.3 de la Llei 11/2022, el programa memòria d’intervenció integral ha de contenir:

- a) La identificació de l’àrea en la qual es vol intervenir, i la descripció de la seva situació social, urbanística, ambiental i econòmica, amb la informació següent:

La delimitació geogràfica de l’àrea en un fitxer georeferenciat (en format GIS, tipus .shp o compatible).

L’anàlisi de la situació social, inclosa la descripció del teixit comunitari existent, urbanística, ambiental i econòmica de l’àrea, fent referència a les problemàtiques descrites a l’article 11 de la Llei 11/2022.

La documentació gràfica de l’àrea, amb fotografies i plànols on es detalli la informació següent: plànol de situació de l’àrea, amb el detall de les seccions censals de què formi part, noms de carrers, planejament vigent i qualificació urbanística, transport públic, xarxa viària, zones verdes i emplaçament dels equipaments; i la delimitació de les àrees de tanteig i retracte, si escau.

- b) La proposta d’actuació, amb el detall de totes les accions previstes i amb la justificació deguda de la necessitat per mitjà d’un recull d’indicadors i dades disponibles que faci referència als aspectes següents:

La missió, l’estratègia global i els objectius del programa memòria d’intervenció integral. S’ha de explicar què pretén aconseguir el programa, quin és el seu eix temàtic i quins són els resultats que se n’espera; i per què, quines necessitats o reptes socials justifiquen la intervenció.

Les fitxes de cadascuna de les actuacions que conformen el programa memòria, que han d’incloure els objectius específics i la descripció de l’actuació; el seu emplaçament; la forma de gestió; el calendari d’execució; el cost estimat i el finançament previst; així com els indicadors de seguiment per tal d’acreditar l’avanç de l’actuació (indicadors d’execució) i el compliment i l’assoliment dels objectius (indicadors de resultat o impacte).

El plànol amb la ubicació de les actuacions proposades.

- c) Els programes memòria han d’incloure un mínim del 25 % de les actuacions per a cadascun dels tres àmbits indicats a l’article 2.2.
- d) El pressupost global previst del programa memòria, en format Excel, amb el detall de la despesa prevista de cadascuna de les actuacions, les emissions de diòxid de carboni que s’hi associen i desglossat per conceptes de despesa (corrent o de capital).

DECRET 163/2025	<p>e) Les mesures de desenvolupament comunitari i acció social inclusiva, que han d'incloure el marc de participació ciutadana i els mecanismes concrets per impulsar el paper actiu dels agents socials identificats en les àrees d'atenció especial, o les mesures per afavorir-ne l'aparició.</p> <p>f) El calendari de desplegament de les diverses accions previstes, a partir de l'1 de gener de l'any següent de la presentació de la sol·licitud, i els recursos destinats per a cadascuna. Cal especificar l'aportació que correspondrà a cada Administració, amb el format i les característiques següents:</p> <p style="padding-left: 20px;">El cronograma, amb indicació del període temporal d'execució de cadascuna de les actuacions incloses en el programa memòria d'intervenció integral.</p> <p style="padding-left: 20px;">El Pla financer, en format Excel, desglossat per anualitats, amb la despesa total prevista de cadascuna de les actuacions i el finançament que correspondrà a cada Administració, en què s'especifiqui la quantia de la subvenció sol·licitada al Fons.</p> <p>g) El model de governança proposat, que expliciti tant la distribució de tasques i responsabilitats entre els membres del partenariat publicocomunitari, si n'hi ha, com la relació amb les diverses administracions públiques implicades i altres agents econòmics i socials.</p> <p>h) Les intervencions públiques en curs o projectades en l'àrea d'actuació durant el període d'execució del programa memòria, incloses les que no formen part del pressupost del programa perquè no són objecte de la subvenció.</p> <p>i) La memòria del procés participatiu dut a terme per elaborar el programa memòria d'intervenció integral en el cas que s'hagi desplegat formalment.</p> <p>j) La definició dels instruments de gestió previstos i de l'oficina local del Pla de barris. Així mateix, les entitats beneficiàries han de disposar, durant l'execució del projecte, d'almenys una persona amb formació acreditada en perspectiva de gènere i interseccionalitat, impartida pel Departament d'Educació i Formació Professional, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya o alguna institució universitària.</p> <p>k) D'acord amb el que estableix l'article 25.4 de la Llei 11/2022, cal que els programes memòria incloguin una avaluació ex ante d'impacte econòmic i social.</p> <p>2. Aquest programa memòria ha de contenir un apartat sobre l'impacte de gènere i en la igualtat de tracte i no discriminació en l'àmbit de la seva actuació. Aquest apartat ha d'incloure una descripció de les mesures específiques, amb els indicadors corresponents, que es tindran en compte per garantir la igualtat de gènere, la corresponsabilitat i la inclusió social de les dones, especialment en situació de vulnerabilitat, així com de les persones LGTBI, persones migrades, joves i persones grans.</p> <p>[...]”</p>
Terminis d'execució de les actuacions	
LLEI 11/2022	<p>Article 9.3: “Cadascuna de les actuacions finançades s'ha d'executar en un termini màxim de cinc anys a comptar de la data d'atorgament del finançament. Aquest termini es pot ampliar a vuit anys, sempre que al cap de quatre anys des de l'atorgament del finançament s'hagi executat el 50 % del pressupost global inclòs al programa memòria d'intervenció integral.”</p>

DECRET 163/2025	<p>Article 3:</p> <p>“1. Les actuacions finançades del programa memòria s’han d’executar en un termini màxim de cinc anys, a comptar de la data d’atorgament de la subvenció.</p> <p>2. Aquest termini es pot ampliar a vuit anys, sempre que al cap de quatre anys des de l’atorgament de la subvenció s’hagi executat el 50 % del pressupost global inclòs al programa memòria d’intervenció integral.</p> <p>3. Les sol·licituds d’ampliació del termini per executar les actuacions finançades del programa memòria cal que es presentin un mínim de dos mesos abans que finalitzi el termini d’execució.</p> <p>4. La sol·licitud s’ha de presentar d’acord amb el que estableix l’article 8.1 d’aquest Decret i ha d’anar acompanyada d’una memòria on es justifiqui la necessitat de la pròrroga i on s’acrediti que ja s’ha executat el 50 % del pressupost total del programa memòria d’intervenció integral.</p> <p>[...]”</p>
Actuacions subvencionables i no subvencionables	
LLEI 11/2022	<p>Article 12: “Poden obtenir el finançament del Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d’Atenció Especial els programes memòria d’intervenció integral que incorporin actuacions en cadascun dels àmbits següents:</p> <p>a) Transformacions físiques: urbanisme, habitatge i eficiència energètica.</p> <p>b) Transició ecològica: emergència climàtica, infraestructura verda i economia circular.</p> <p>c) Acció sociocomunitària: reducció de les desigualtats, equitat de gènere, salut, educació i economia.”</p>
DECRET 163/2025	<p>Article 2: “[...]”</p> <p>2. D’acord amb el que estableix l’article 12 de la Llei 11/2022, poden ser objecte de les subvencions regulades en aquestes bases els programes memòria d’intervenció integral que incorporin actuacions en cadascun dels tres àmbits següents:</p> <p>Transformacions físiques: urbanisme, habitatge i eficiència energètica.</p> <p>Transició ecològica: emergència climàtica, infraestructura verda i economia circular.</p> <p>Acció sociocomunitària: reducció de les desigualtats, equitat de gènere, salut, educació i economia.”</p> <p>3. No són subvencionables les actuacions següents:</p> <p>a) La construcció d’habitatges, en qualsevol tipus de sòl públic o privat, no destinats a realitzar les persones afectades per actuacions urbanístiques, d’acord amb el Decret 80/2009, de 19 de maig, pel qual s’estableix el règim jurídic dels habitatges destinats a fer efectiu el dret de real·lotjament, i es modifica el Reglament de la Llei d’urbanisme pel que fa al dret de real·lotjament.</p> <p>La construcció d’equipaments escolars, sanitaris i de l’àmbit de la seguretat ciutadana, excepte els destinats a la substitució de barracons existents i els destinats a escoles bressol o escoles de música o arts.”</p>
Entitats beneficiàries	
LLEI 11/2022	<p>Article 7.1: “Poden ésser beneficiaris del finançament del Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d’Atenció Especial els municipis individualment, o juntament amb altres municipis, en el terme o l’àmbit d’actuació dels quals s’emplacen els barris, viles o àrees urbanes que compleixen la condició d’àrea d’atenció especial, d’acord amb els criteris que estableix aquesta llei. També poden ésser beneficiàries del finançament del Fons les entitats municipals descentralitzades quan concorrin en llur territori els supòsits que estableix l’article 1.3.”</p>

DECRET 163/2025	<p>Article 4:</p> <p>“1. Poden optar a les subvencions regulades en aquestes bases els municipis individualment, o juntament amb altres municipis, en el terme o l'àmbit d'actuació dels quals s'emplacen els barris, viles o àrees urbanes que compleixin la condició d'àrea d'atenció especial, d'acord amb els criteris que estableix l'article 12 d'aquest Decret.</p> <p>2. En el cas que es presenti conjuntament més d'un municipi, aquests han d'estar constituïts com a agrupació, d'acord amb el que disposa l'article 11 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions. Els municipis associats del municipi beneficiari que es comprometin a efectuar la totalitat o una part de les activitats que fonamenten la concessió de la subvenció en nom del primer també tenen la consideració de beneficiaris.</p> <p>[...]</p> <p>3. També poden ésser entitats beneficiàries de les subvencions les entitats municipals descentralitzades, a través dels municipis als quals pertanyen, quan pateixin dèficits urbanístics, baixa qualitat de l'edificació, manca d'equipaments i serveis, dificultats d'accessibilitat, riscos ambientals, exposició greu als efectes de l'emergència climàtica, alta vulnerabilitat social o riscos d'exclusió.”</p>
Requisits i incompatibilitats	
DECRET 163/2025	<p>Article 5.1: “Per obtenir la condició de municipis o agrupacions de municipis beneficiaris de les subvencions, els municipis o agrupacions de municipis sol·licitants han de complir els requisits següents:</p> <p>a) No trobar-se en cap de les circumstàncies que estableix l'article 13 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.</p> <p>Estar al corrent en el compliment de les obligacions tributàries davant l'Administració de la Generalitat de Catalunya i l'Administració general de l'Estat, i de les obligacions davant la Seguretat Social.</p> <p>Declarar si s'han demanat o s'han obtingut altres ajuts públics o privats per al mateix programa, i fer constar la relació detallada amb l'entitat concedent i la quantitat sol·licitada o obtinguda.</p>
DECRET 163/2025	<p>En el cas d'entitats que disposin d'una plantilla igual o superior a 25 persones, cal indicar els mitjans, amb l'acord dels agents socials, per prevenir i detectar casos d'assetjament sexual o per raó de sexe, i intervenir-hi en els centres de treball, així com tenir protocols d'abordatge i prevenció de l'assetjament sexual o per raó de sexe.</p> <p>Complir les obligacions que estableixen els articles 9, 10, 11 i 35 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.</p> <p>Complir la normativa vigent d'integració de persones amb diversitat funcional en matèria de processos de selecció de personal.</p> <p>No haver estat mai objecte de sancions administratives fermes ni de sentències fermes condemnatòries perquè han exercit o tolerat pràctiques laborals considerades discriminatòries per raó de sexe o de gènere.</p> <p>Complir el que estableix la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes; la Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per garantir els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia i la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no discriminació.</p> <p>No haver estat sancionat per resolució administrativa ferma per alguna de les infraccions qualificades com a molt greus, en els termes i terminis que estableix el títol iv de la Llei 15/2022, d'igualtat de tracte i no discriminació.</p> <p>[...]”</p>

Finançament	
LLEI 11/2022	<p>Article 20.1: “La contribució del Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d’Atenció Especial a l’execució dels projectes que han obtingut finançament s’estableix en cada cas i ha de representar com a mínim el 50 % i com a màxim el 75 % del pressupost global del projecte, si bé excepcionalment pot arribar al 90 %, d’acord amb els criteris que determini la convocatòria corresponent.”</p>
DECRET 163/2025	<p>Article 6:</p> <p>“1. Cada convocatòria fixa la posició pressupostària a què s’han d’imputar les subvencions i determina la quantia màxima per a aquesta línia.</p> <p>2. L’import màxim de cadascuna de les subvencions concretes es determina en la convocatòria corresponent. Aquest import està comprès entre el 50 % i el 75 % del pressupost global del programa memòria d’intervenció integral. Excepcionalment pot arribar al 90 % i pot establir-se en funció del rang de població dels municipis. En qualsevol cas, els programes memòria d’intervenció integral subvencionats han d’obtenir la totalitat de la quantia prevista al cofinançament de la Generalitat, sempre que totes les actuacions previstes siguin elegibles.</p> <p>La subvenció atorgada es reparteix en el mateix percentatge en totes i cadascuna de les actuacions del programa memòria. En el cas que el cost final efectiu d’alguna d’aquestes actuacions sigui inferior al cost inicialment pressupostat, s’ha de fer la reducció, en la mateixa proporció, de la quantia de la subvenció atorgada.</p> <p>3. Import dels programes memòria:</p>
DECRET 163/2025	<p>a) Per als municipis o agrupacions de municipis de 20.000 habitants o més, poden ser elegibles programes amb un pressupost total superior als 6 milions d’euros i inferior a 25 milions d’euros.</p> <p>b) Per als municipis o agrupacions de municipis de menys de 20.000 habitants, poden ser elegibles programes amb un pressupost total superior als 3 milions d’euros i inferior a 12,5 milions d’euros.</p> <p>4. Execució mínima del programa memòria: s’estableix un percentatge de despesa mínima, feta i justificada, del 25 % del pressupost inicial del programa memòria d’intervenció integral, exigible per poder considerar acomplert l’objecte i la finalitat de la subvenció. Aquest percentatge s’ha d’assolir a cadascun dels tres àmbits d’actuació dels programes memòria d’intervenció integral fixats per l’article 12 de la Llei 11/2022 (transformacions físiques, transició ecològica i acció sociocomunitària).</p> <p>[...]”</p>
Despeses subvencionables	
DECRET 163/2025	<p>Article 7:</p> <p>“1. Es consideren despeses subvencionables totes les que es derivin de la gestió i l’execució de les actuacions especificades als programes memòria i es facin en el termini i les condicions que determinen les bases reguladores, tenint en compte els terminis que estableix l’article 3 d’aquest Decret.</p> <p>Es considera despesa feta la que hagi estat efectivament facturada i amb obligació a pagar amb anterioritat a la finalització del període de justificació determinat en la convocatòria.</p> <p>2. Són subvencionables els tributs quan l’entitat beneficiària de la subvenció els aboni efectivament. En cap cas es consideren despeses subvencionables els tributs quan siguin susceptibles de recuperació o compensació.</p> <p>3. Són subvencionables les despeses associades per crear i gestionar l’oficina local del Pla de barris. Aquestes despeses no poden ser superiors al 8 % del total del pressupost aprovat.</p> <p>4. Les despeses subvencionables poden ser despeses corrents dels capítols 1, 2 i 4 i despeses de capital dels capítols 6 i 7 vinculades directament al desenvolupament dels programes memòria d’intervenció integral i d’acord amb els criteris que s’especificaran a la convocatòria.</p> <p>[...]”</p>

Sol·licituds**DECRET 163/2025**

Article 8:

1. Les sol·licituds acompanyades de la documentació requerida, que han de ser signades per la persona que representi el municipi o l'agrupació de municipis sol·licitant, s'han de presentar al registre telemàtic disponible de la Generalitat de Catalunya, mitjançant l'extranet de les administracions públiques de Catalunya, EACAT, en els termes que estableix la normativa vigent.

DECRET 163/2025

[...]

2. Cada municipi o agrupació de municipis pot presentar només una sol·licitud a cada convocatòria anual que es faci amb la finalitat d'accedir al Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial.

Excepcionalment es pot presentar més d'una sol·licitud en els casos següents:

- a) En aquells municipis que tinguin una entitat municipal descentralitzada en el seu terme municipal, i sobre la que es vulgui presentar un programa memòria.
- b) En els casos en què una àrea d'atenció especial afecti més d'un municipi, els municipis als quals formi part poden presentar una altra sol·licitud referida a una altra d'atenció especial.

[...]"

Criteris de valoració dels programes memòria**DECRET 163/2025**

Article 14:

"1. Els programes memòria es valoraran segons el que es detalla a l'annex II d'aquest Decret, amb l'aplicació dels criteris següents:

- a) La puntuació màxima prevista en la valoració dels programes memòria és de 100 punts. Per tal de poder obtenir la subvenció s'ha d'assolir una puntuació mínima de 35 punts.
- b) Es valoraran les característiques de l'àrea d'atenció especial, amb un màxim de 30 punts, tenint en compte la puntuació obtinguda de l'anàlisi dels indicadors d'avaluació objectiva per identificar les àrees d'atenció especial.
- c) La valoració de les actuacions que contenen els programes memòria té un màxim de 50 punts, que es distribueixen en 15 punts per a cadascun dels àmbits d'actuació que estableix el capítol IV de la Llei, i 5 punts relatius a la coherència i adequació dels objectius proposats amb la problemàtica identificada, així com el grau d'innovació de les actuacions proposades.
- d) Es valoraran la metodologia, l'execució i la gestió de les actuacions amb un màxim de 20 punts, que tindran en compte la qualitat tècnica, l'eficàcia i la viabilitat econòmica del programa; la concreció dels objectius i de les actuacions; la planificació temporal; el pressupost; l'experiència; el model de governança; la participació ciutadana, en particular dels agents socials més representatius i de les entitats socials més rellevants en el territori; la col·laboració entre diferents administracions; la presentació conjunta del programa per part dels ajuntaments concernits en el cas d'actuacions en àrees que abastin més d'un terme municipal; i si el municipi disposa de l'Agenda Urbana Local, dels plans vigents següents: Pla local d'habitatge, Pla de qualitat de l'aire, Pla de mobilitat, Pla local d'acció comunitària inclusiva, Pla d'igualtat, Pla d'acció per l'energia sostenible i el clima, Pla local de prevenció de residus municipals, Pla director de sanejament integral i Pla d'accessibilitat; o el protocol LGTBI que estableix la Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI."

Altres publicacions de la sèrie Urbanisme i Habitatge

Eines

- 1 Masoveria urbana
- 2 Model funcional i de gestió de les oficines d'habitatge
- 3 Guia per a la redacció de plans directors del verd urbà
- 4 Document Únic de Protecció Civil Municipal - DUPROCIM
- 5 Propostes per a l'ambientació de concursos públics d'edificació
- 6 Guia per a la gestió del verd urbà
- 7 Habitatge cooperatiu en cessió d'ús: eines i criteris per a la seva implantació a escala municipal
- 8 Patrimoni públic de sòl i habitatge
- 9 Guia per a l'elaboració de plans de logística urbana sostenible
- 10 Guia metodològica per a la implantació del DUPROCIM i la realització de simulacres
- 11 Quaderns científics i tècnics de restauració monumental
- 12 Guia metodològica per a la redacció de plans locals d'habitatge
- 13 Estudi d'anàlisi i diagnosi del Servei de Protecció Civil dels municipis de la Demarcació de Barcelona
- 14 Carrers i salut
- 15 Les urbanitzacions amb dèficits urbanístics (UDU) a la demarcació de Barcelona. Una exploració del catàleg de la Diputació de Barcelona

Estudis

- 1 La utilització temporal dels buit urbans
- 2 Renaturalització de la ciutat
- 3 La coproducció d'habitatge a Catalunya: orientacions per la món local
- 4 Ciutat i salut
- 5 Desenvolupament rural i noves habilitats
- 6 Polítiques d'habitatge en petits municipis
- 7 La promoció d'habitatge assequible amb sistemes industrialitzats

La cohesió territorial i social ha esdevingut un dels principals reptes dels governs a diferents escales. La concentració de vulnerabilitats socials, econòmiques, urbanístiques i ambientals en àrees dels nostres pobles i ciutats ha impulsat el desenvolupament d'un marc normatiu específic, com la Llei de barris, així com instruments de planificació i intervenció urbana orientats a millorar de manera integral la qualitat de vida de la ciutadania. Els Programes Memòria d'Intervenció Integral (PMII) es converteixen en una eina clau per respondre als reptes de les àrees urbanes necessitades d'atenció especial, tant en la identificació de les seves necessitats i problemàtiques, en l'establiment d'objectius, estratègies, programes i actuacions així com en el desplegament dels seus instruments de gestió i governança. Alhora, són una eina necessària per optar a les subvencions del Pla de Barris de la Generalitat de Catalunya.

Per orientar els municipis en aquest camí, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya han elaborat aquest manual, estructurat en dues grans parts: una primera sobre el marc general, la metodologia de treball i instruments procedimentals i una segona en relació amb la redacció i contingut dels Programes Memòria d'Intervenció Integral. El document incorpora un annex amb els conceptes bàsics del marc normatiu.

Aquest manual es complementa amb la *Guia pràctica per a la sol·licitud de subvencions per a Barris i Viles d'Atenció Especial* del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya, que regula els aspectes formals, procedimentals i administratius de la presentació de sol·licituds.

Ambdós documents són, per tant, complementaris i faciliten als municipis el treball en el procés de preparació de les candidatures a les convocatòries del Pla de Barris.